

บทที่ 4

ลักษณะโครงสร้างของจังหวัดสิงห์บุรี

4.1 ประวัติความเป็นมา

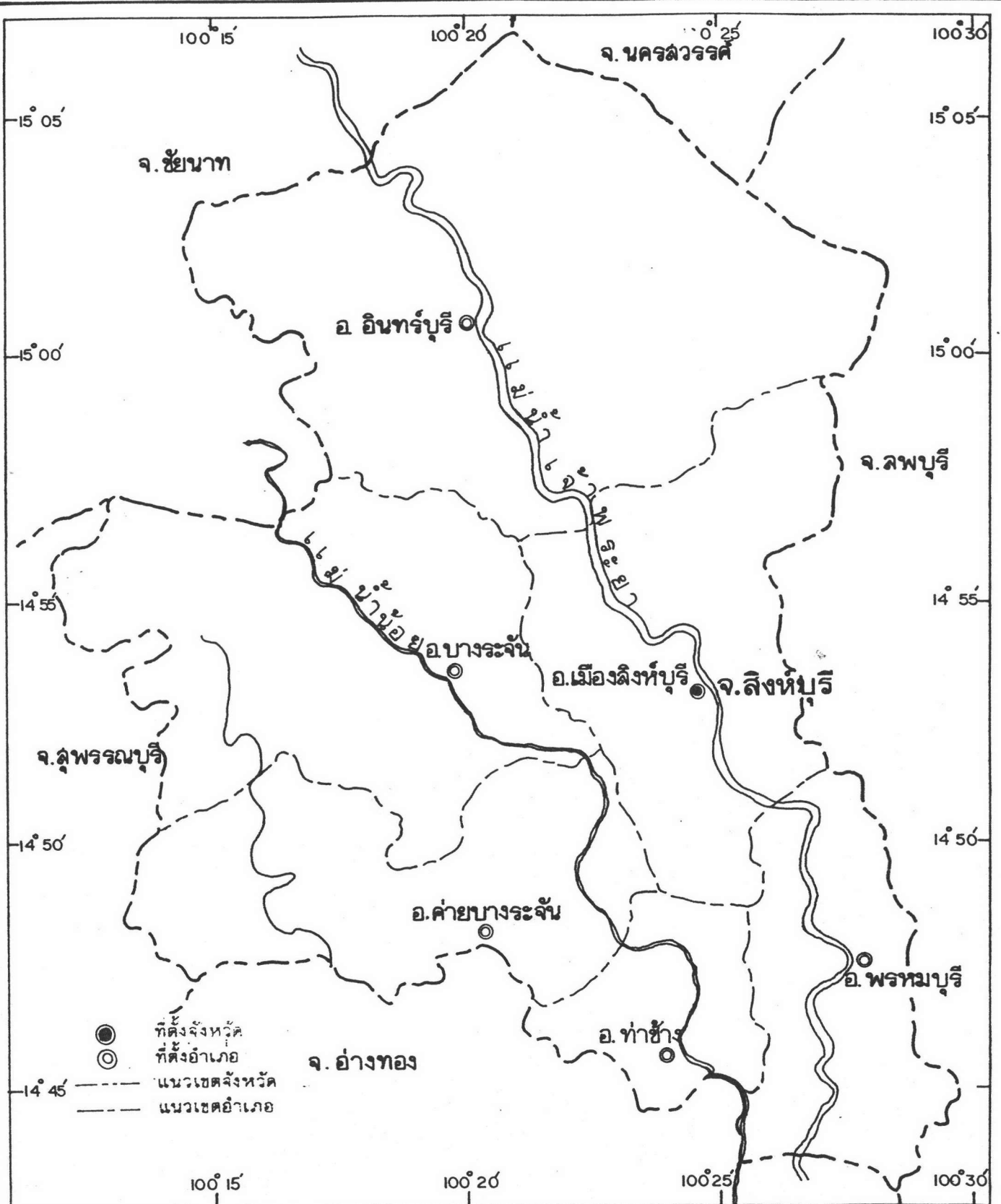
สิงห์บุรีเป็นเมืองเก่าแก่เมืองหนึ่ง สันนิษฐานว่า สร้างขึ้นก่อนการกรุง-
 สุโขทัยราว พ.ศ.1650 รัชชพระเจ้าโกสรวราชเอรสพระเจ้าพรหม (พระเจ้าศรี
 ธรรมไตรปิฎก) แห่งเมืองชัยปราการ (พาง) เรียกชื่อว่า "บ้านหน้าพระลาน" ตัว
 เมืองเดิมตั้งอยู่ที่ลำแม่น้ำจักรสิทธิ์ ตำบลจักรสิทธิ์ อำเภอเมืองสิงห์บุรี (ในปัจจุบันคือ
 บริเวณหน้าวัดพระธาตุ) ครั้นต่อมาเมื่อกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าใน พ.ศ. 2310
 เมืองสิงห์บุรีได้ย้ายมาตั้งทางแม่น้ำเจ้าพระยา ริมปากคลองนกระทุงฝั่งใต้ที่ปากบาง
 คันจรัล ตำบลบางมอญ (ตำบลคันจรัล อำเภอเมืองสิงห์บุรีในปัจจุบัน) การย้าย
 ครั้งนี้เป็นสมัยเดียวกับ การตั้ง เมืองอ่างทอง ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ราว
 พ.ศ.2437 ได้มีการจัดรูปการปกครองเมืองตามระบอบมณฑลเทศาภิบาล จึงได้จัด
 ตั้งมณฑลกรุงเก่า (มณฑลอยุธยา) ขึ้นประกอบด้วยเมือง 8 เมือง คือ กรุงเก่า
 พระพุทธบาท พรหมบุรี ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง และอินทร์บุรี ใน พ.ศ.2438 ได้มี
 การยุบเมืองพรหมบุรี เมืองอินทร์บุรีลง ให้เป็นอำเภอขึ้นกับเมืองสิงห์บุรี ในขณะที่
 เดียวกันได้ย้ายเมืองสิงห์บุรีจากปากบางคันจรัลไปตั้งที่ตำบลบางพุทรา อำเภอเมือง
 สิงห์บุรีอันเป็นที่ตั้งจังหวัดสิงห์บุรีในปัจจุบัน

4.2 ลักษณะโครงสร้างทางกายภาพ

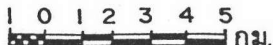
4.2.1 ที่ตั้งและเขตการปกครอง จังหวัดสิงห์บุรีตั้งอยู่บริเวณภาคกลาง
 ตอนบนของประเทศไทยระหว่างเส้นรุ้งที่ 15 16' ถึง 19 43' และ เส้นแวงที่
 100 11' ตะวันออก มีเนื้อที่ทั้งหมด 841.04 ตารางกิโลเมตร หรือ 525,650 ไร่
 อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศเหนือตามเส้นทางรถยนต์ 144 กิโลเมตรมี
 อาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

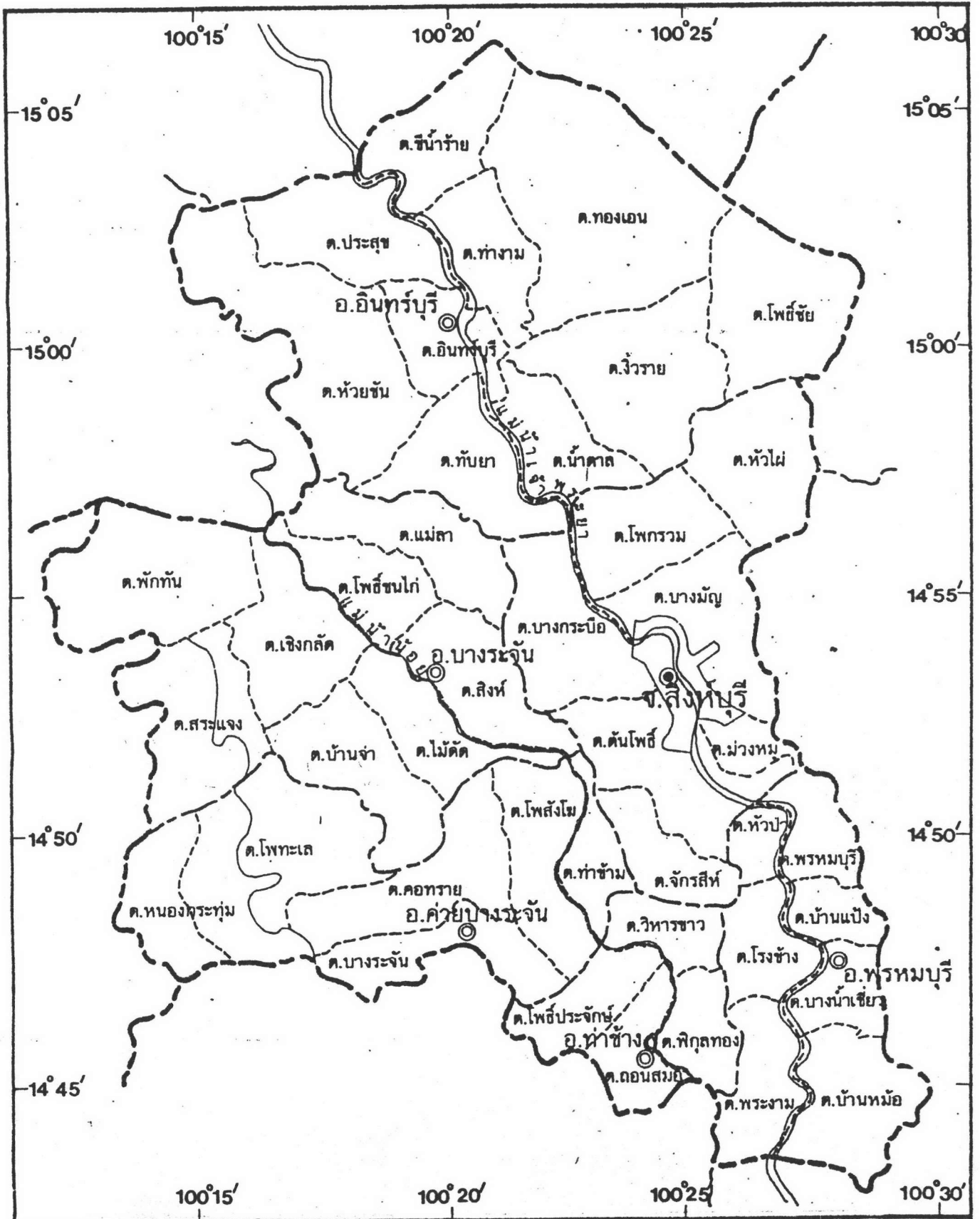
- ทิศเหนือ ติดต่ออำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท อำเภอตาคลี และ
 อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์
- ทิศใต้ ติดต่ออำเภอไชโย อำเภอโพธิ์ทอง และ อำเภอแสวงหา
 จังหวัดอ่างทอง
- ทิศตะวันออก ติดต่ออำเภอบ้านมะหมี่ และอำเภอท่าเรือ จังหวัดลพบุรี
- ทิศตะวันตก ติดต่ออำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท และอำเภอเดิมบาง
 นางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

การแบ่ง เขตการปกครองจังหวัดสิงห์บุรี แบ่ง เขตการปกครอง เป็น 6

การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาจังหวัดสิงห์บุรี

แสดง เขตการปกครองระดับอำเภอในจังหวัดสิงห์บุรี		แผนที่	
สัญลักษณ์ ที่ตั้งจังหวัด ที่ตั้งอำเภอ แม่น้ำ		4.1	
ที่มา : สำนักงานจังหวัดสิงห์บุรี		มาตรฐาน กม.	

การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาจังหวัดสิงห์บุรี

<p>แสดง เขตการปกครองระดับตำบลในจังหวัดสิงห์บุรี</p>	<p>แผนที่ 4.2</p>
<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ที่ตั้งจังหวัด - - - - - แนวเขตจังหวัด ◎ ที่ตั้งอำเภอ - - - - - แนวเขตอำเภอ ➤ แม่น้ำ - - - - - แนวเขตตำบล <p>ที่มา : สำนักงานจังหวัดสิงห์บุรี</p>	

อำเภอ 43 ตำบล 351 หมู่บ้าน ได้แก่ อำเภอเมือง บางระจัน พรหมบุรี อินทร์บุรี ท่าช้าง และอำเภอค่ายบางระจัน

4.2.2 ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิประเทศและสภาพพื้นที่ของจังหวัดสิงห์บุรี โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มและพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนตื้น ซึ่งเกิดจากการทับถมของตะกอนริมแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นเวลานาน จึงมีความสมบูรณ์ของทรัพยากรดินและน้ำเป็นอย่างมาก มีผลต่อการเกษตรในลักษณะของการเกษตรก้าวหน้าได้

จังหวัดสิงห์บุรีแบ่งลักษณะภูมิประเทศเป็น 2 บริเวณคือ

(1) บริเวณที่ราบลุ่ม เป็นพื้นที่ราบลุ่มขนาดใหญ่เกิดจากการไหลผ่านของแม่น้ำเจ้าพระยา แร่ธาตุและอินทรีย์วัตถุจะถูกน้ำพัดพามา และตกตะกอนทับถมกันประกอบด้วย ทรายละเอียด ดินตะกอนและดินเหนียว มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 16 เมตร ครอบคลุมพื้นที่ด้านตะวันตกในเขตอำเภออินทร์บุรี และบางส่วนของตอนล่างของจังหวัด (บริเวณสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา เขตอำเภอพรหมบุรีและแม่น้ำน้อยในเขตอำเภอท่าช้าง ซึ่งบริเวณนี้มักมีปัญหาน้ำท่วมขังในฤดูฝน)

(2) บริเวณขอบที่ราบลุ่ม เป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น ซึ่งมีลักษณะเป็นพื้นที่ราบสลับพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น ได้แก่พื้นที่แนวยาวตามริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ครอบคลุมพื้นที่ด้านตะวันออกของจังหวัดในเขตอำเภออินทร์บุรี อำเภอเมือง อำเภอพรหมบุรี และอำเภอท่าช้าง

4.2.3 ลักษณะภูมิอากาศ

- อุณหภูมิ จังหวัดสิงห์บุรีมีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 28.1 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุด 36.3 องศาเซลเซียส

- ความชื้นสัมพัทธ์ จังหวัดสิงห์บุรีมีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยประมาณ 70.7%

- การกระจายตัวของฝนและปริมาณน้ำฝน สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดสิงห์บุรีอยู่ในเขตที่มีโอกาสการตกของฝนน้อยกว่า 60 วันต่อปี นอกเหนือจากพื้นที่บางส่วนของด้านตะวันตกของอำเภออินทร์บุรี และพื้นที่บางส่วนของอำเภอค่ายบางระจันต่อเนื่องไปยังพื้นที่บางส่วนของด้านตะวันออกของอำเภอท่าช้าง ที่มีโอกาสการตกของฝนระหว่าง 60-80 วันต่อปี

- โอกาสที่ฝนจะตก และฝนทิ้งช่วง สับคาร์ท่าง ๆ ในรอบปีของจังหวัดสิงห์บุรี

(1) สถานีฝนอำเภอเมือง โอกาสที่ฝนจะตกปริมาณมากกว่า หรือเท่ากับ 5 มม. จะเริ่มในสับคาร์ที่ 20 ของปี (วันที่ 19-25 พฤษภาคม) ถึงสับคาร์ที่ 41 (วันที่ 13-19 ตุลาคม) โดยจะมีฝนทิ้งช่วงในสับคาร์ที่ 21-26, 30-31 รวมโอกาสที่ฝนจะตกประมาณ 14 สับคาร์ที่หรือ 98 วัน

(2) สถานีฝนอำเภออินทร์บุรี โอกาสที่ฝนจะตกปริมาณมากกว่า หรือเท่า

กับ 5 มม. จะเริ่มในสัปดาห์ที่ 33 (วันที่ 18 -24 สิงหาคม) ถึงสัปดาห์ที่ 41 (วันที่ 2-12 ตุลาคม) โดยไม่มีช่วงฝนทิ้งช่วงรวมโอกาสที่จะมีฝนตกทั้งหมดประมาณ 8 สัปดาห์หรือ 56 วัน

(3) สถานีฝน อำเภอรพท.บุรี โอกาสที่ฝนจะตกปริมาณมากกว่า หรือ เท่ากับ 5 มม. จะเริ่มในสัปดาห์ที่ 22 ของปี (วันที่ 3-9 มิถุนายน) ถึงสัปดาห์ที่ 39 ของปี (วันที่ 30 กันยายน- 6 ตุลาคม) โดยจะมีฝนทิ้งช่วงในสัปดาห์ที่ 23-26 และ 28-33 ของปี รวมโอกาสที่ฝนจะตกประมาณ 8 สัปดาห์หรือ 56 วัน

(4) สถานีฝนอำเภอบางระจัน โอกาสที่ฝนจะตกปริมาณมากกว่า หรือ เท่ากับ 5 มม. จะเริ่มในสัปดาห์ที่ 20 ของปี(วันที่ 19-25 พฤษภาคม) ถึงสัปดาห์ที่ 40 ของปี (วันที่ 7-13 ตุลาคม)โดยจะมีฝนทิ้งช่วงในสัปดาห์ที่ 21,23,25 และ 30 ของปี รวมโอกาสที่ฝนจะตกประมาณ 17 สัปดาห์ หรือ 119 วัน

4.2.4 ทรัพยากรธรรมชาติ จังหวัดสิงห์บุรี ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ คือ แหล่งน้ำ ซึ่งประกอบด้วย

- แหล่งน้ำผิวดิน มีแม่น้ำสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนากิจกรรมด้านการเกษตร ดังนี้ คือ

(1) แม่น้ำเจ้าพระยา รับน้ำจากลำเขื่อนเจ้าพระยา ไหลผ่านพื้นที่ตอนกลางของ อำเภอนิทร์บุรี ไปยังอำเภอเมือง และอำเภอรพท.บุรี โดยที่การใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรจากแม่น้ำเจ้าพระยาโดยตรงมีน้อย เนื่องจากฤดูฝนจะมีน้ำหลาก หรือมากเกินไป และฤดูแล้งปริมาณน้ำจะลดลงมากทำให้ระดับน้ำจะอยู่ลึกตามร่องกลางแม่น้ำ เป็นสาเหตุทำให้ไม่สามารถนำน้ำมาใช้ด้านการเกษตรได้โดยสะดวก

(2) แม่น้ำน้อย รับน้ำจากเหนือเขื่อนเจ้าพระยาไหลผ่านพื้นที่ตอนกลางของอำเภอบางระจันไปยังพื้นที่ตามแนวคันตะวันตกตอนในของอำเภอบางระจันและอำเภอท่าช้าง โดยมีประตูระบายน้ำของโครงการชลประทานชั้นสูท ตั้งแต่ตอนเหนือของอำเภอบางระจัน และประตูระบายน้ำของโครงการยางมณี ตั้งอยู่ตอนใต้ของอำเภอท่าช้าง เป็นแม่น้ำที่นำมาใช้ด้านการเกษตรมากที่สุดเนื่องจากสามารถควบคุมระดับน้ำให้อยู่เต็มฝั่งพร้อมที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยสะดวก

(3) แม่น้ำลพบุรี แยกจากฝั่งซ้ายของแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณคันเหนือไปยังด้านตะวันออกของอำเภอเมือง ลักษณะปริมาณน้ำในฤดูฝนจะมีน้ำหลาก น้ำจะล้นถึงริมฝั่ง แต่ในฤดูแล้ง เมื่อน้ำลดลง เกษตรกรที่อาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำจะสามารถใช้พื้นที่จากบริเวณริมฝั่งไปจนถึงระดับน้ำที่กลางแม่น้ำ สำหรับปลูกพืชผักและพืชไร่ อายูสั้นกันมาก

นอกจากนี้ยังมีลำน้ำที่สำคัญของจังหวัดสิงห์บุรี ได้แก่ ลำแม่ลา ลำการ่อง คลองเขียงราก และคลองโพธิ์ชัย รวมทั้งหนองบึงที่มีอยู่ทั่วไป ประมาณ 117 แห่ง

และคลองส่งน้ำชลประทานอีก 188 แห่ง แหล่งน้ำดังกล่าวนอกจากจะช่วยในด้าน การเกษตรแล้วยัง เป็นแหล่ง เพาะพันธุ์ปลา และเป็นแหล่งทำการประมงของชาวนา จังหวัดสิงห์บุรีอีกด้วย

ลำน้ำที่สำคัญของจังหวัดสิงห์บุรี ได้แก่ ลำแม่ลา ลำกาฬอง มีลักษณะ เป็น คลองยาว มีน้ำขังตลอดปีอยู่ในเขตอำเภอเมือง ถึงอำเภออินทร์บุรี มีความยาว ประมาณ 46 กิโลเมตร ความกว้าง 40-70 เมตรเศษ ลำน้ำดังกล่าวเป็นลำน้ำที่ หาชื่อเสียงและรายได้สู่จังหวัดกล่าวคือ ในลำน้ำแม่ลาและลำกาฬอง มีปลาช่อนรสดี เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคสัตว์น้ำจืดมาก ซึ่งเรียกกันทั่วไปว่า "ปลาช่อนแม่ลา"

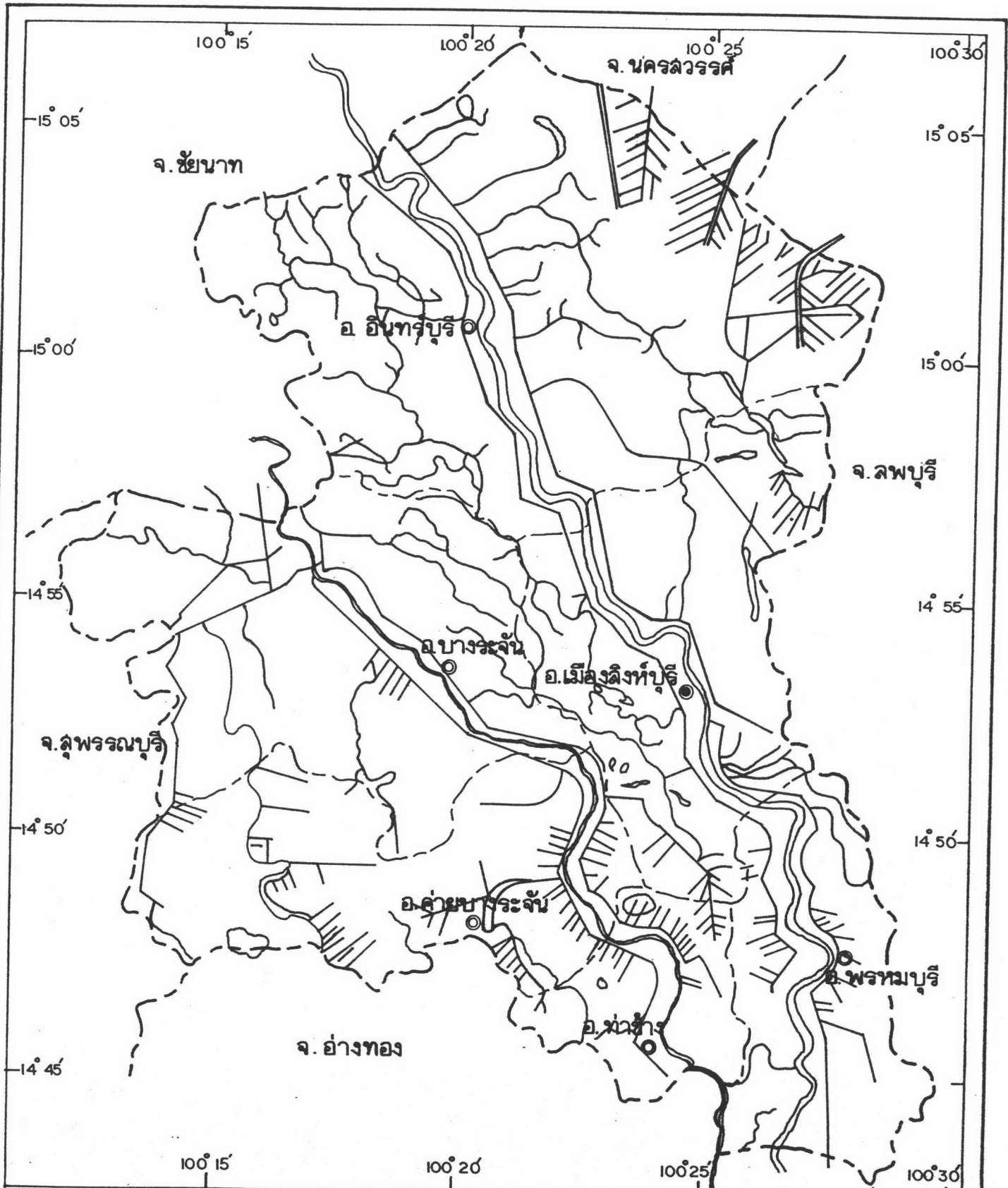
- แหล่งน้ำใต้ดิน พื้นที่จังหวัดสิงห์บุรี สามารถแบ่งตามสภาพน้ำใต้ดินได้ เป็น 2 ประเภทดังนี้ คือ

(1) สภาพน้ำใต้ดินที่มีปริมาณน้ำมาก (50-200 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่) ครอบคลุมพื้นที่บริเวณภาคใต้ แต่บางพื้นที่เป็นน้ำกร่อยและมีตะกอนสนิมเหล็ก เจือปน ครอบคลุมพื้นที่ตอนกลางส่วนใหญ่ของจังหวัด

(2) สภาพน้ำใต้ดินที่มีปริมาณน้ำน้อย (1-30 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่) ครอบคลุมพื้นที่บริเวณภาคเหนือและภาคกลาง น้ำกร่อย และน้ำมีตะกอน ของสนิมเจือปน ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของด้านตะวันออกของ อำเภออินทร์บุรี อำเภอ เมือง อำเภอค่ายบางระจัน และด้านเหนือตอนบนของอำเภอพรหมบุรี และพื้นที่ทาง ตะวันตกของอำเภอบางระจัน

4.2.5 ลักษณะทางธรณีวิทยา จังหวัดสิงห์บุรี มีลักษณะพื้นที่ทางธรณีวิทยา ประกอบด้วยชุดดินที่สำคัญในจังหวัดมีอยู่ประมาณ 7 ชุด ที่พบส่วนมากเป็นดินชุดราชบุรี (Rb) มีประมาณ 31% รองลงมาได้แก่ ดินชุดสรรพยา (Sa) และดินชุดชัยนาท (Cn) มีประมาณ 23% ดินชุดท่าม่วง (Tm) และดินชุดสิงห์บุรี (Sin) มีอย่างละ ประมาณ 12% ดินชุดนครปฐม (Np) มีประมาณ 7% ดินชุดระยอง (Kk) มี ประมาณ 6% ดินชุดสระบุรี (Sb) มีประมาณ 4% และดินชุดตะกอนอื่น ๆ มีประมาณ 5% ของจังหวัด ซึ่งลักษณะกลุ่มดินที่สำคัญดังกล่าว เป็นดินที่เหมาะสม ในการทำนา ประมาณ 60% และเป็นดินที่เหมาะสมในการปลูกพืชไร่ ประมาณ 40% ของพื้นที่ ทั้งหมด

(1) ดินชุดราชบุรี ระยะเวลาที่อุกน้ำแช่ขังดินบน 4-5 เดือน ดินบนตอนล่าง 6-8 เดือน ปริมาณอินทรีย์วัตถุปานกลาง มีความลึกมากดินบนเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง ส่วนดินล่างเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความสามารถให้น้ำซึมผ่านช้า น้ำไหลบนหน้าดินช้า พบมากที่สุด กระจายอยู่ทางตอนกลางของจังหวัด ในเขตอำเภออินทร์บุรี พบมากในทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอ อำเภอบางระจัน พบมากในทางทิศ

การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาจังหวัดสิงห์บุรี

แสดง แหล่งน้ำในจังหวัดสิงห์บุรี

สัญลักษณ์

- ที่ตั้งจังหวัด
- ◎ ที่ตั้งอำเภอ
- แนวเขตจังหวัด
- แนวเขตอำเภอ
- ~~~~~ แหล่งน้ำธรรมชาติ
- ==== คลองชลประทาน

ที่มา : สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

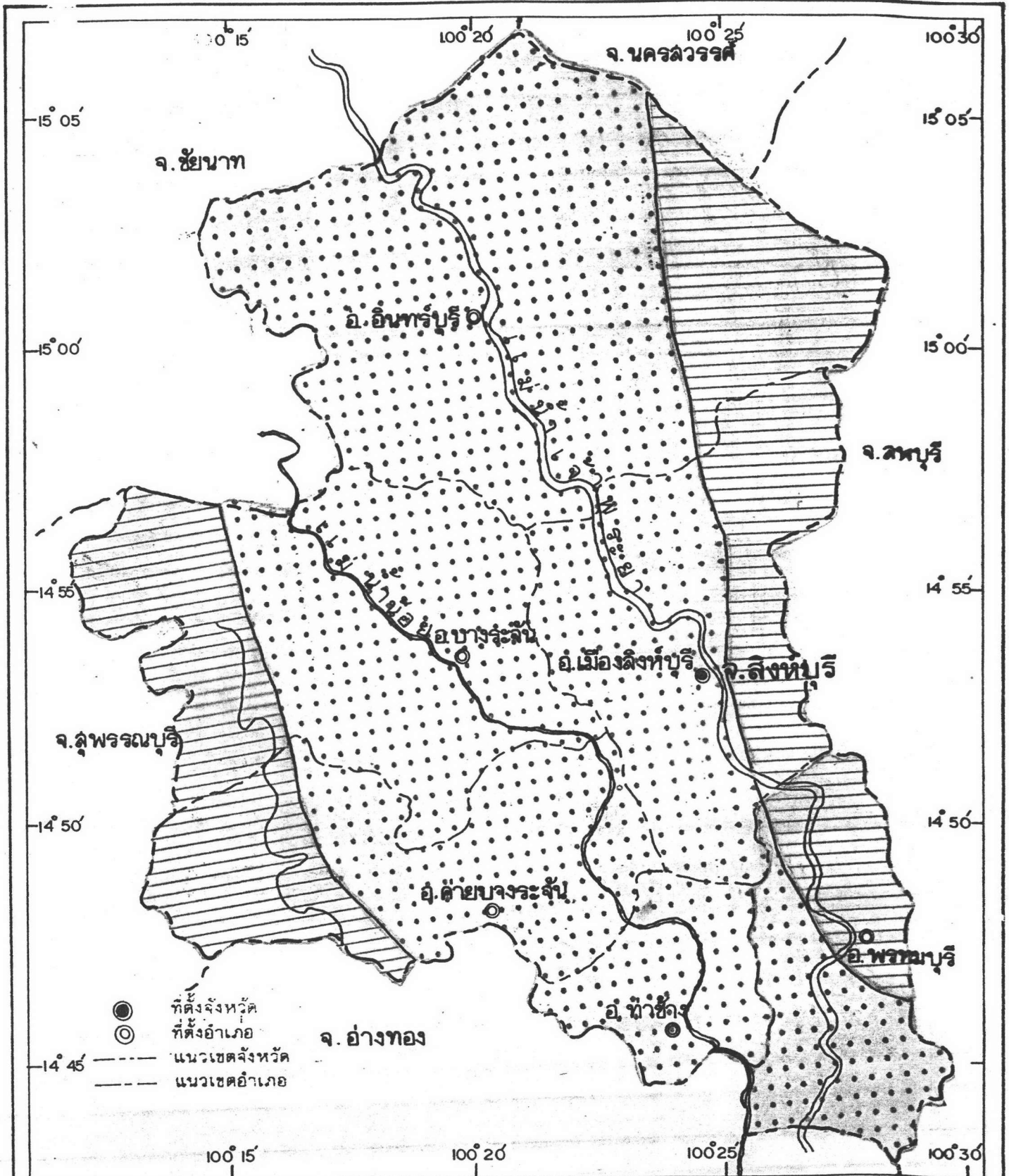
แผนที่

4.3

มาตราส่วน

1 0 1 2 3 4 5
กม.

การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาจังหวัดลิ่งหบุรี

แสดง : น้ำใต้ดิน

สัญลักษณ์ ให้ปริมาณน้ำมาก(50-200 ลบ.เมตร/ชม) น้ำมีคุณภาพดีแต่บางพื้นที่เป็นน้ำกร่อย และตะกอนล้นิมเหล็ก

 ให้ปริมาณน้ำน้อย(1-30 ลบ.เมตร/ชม) น้ำมีคุณภาพดีแต่บางพื้นที่คุณภาพปานกลาง น้ำกร่อยและมีตะกอนของล้นิมเหล็ก

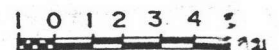
ที่มา : กรมทรัพยากรธรณี

แผนที่

4.4

มาตราส่วน

ตะวันออกของอำเภอ อำเภอเมืองพบอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอ พบอยู่ประปราย มีปริมาณครึ่งหนึ่ง ของอำเภอท่าช้าง และ พบทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอำเภอ พรหมบุรี

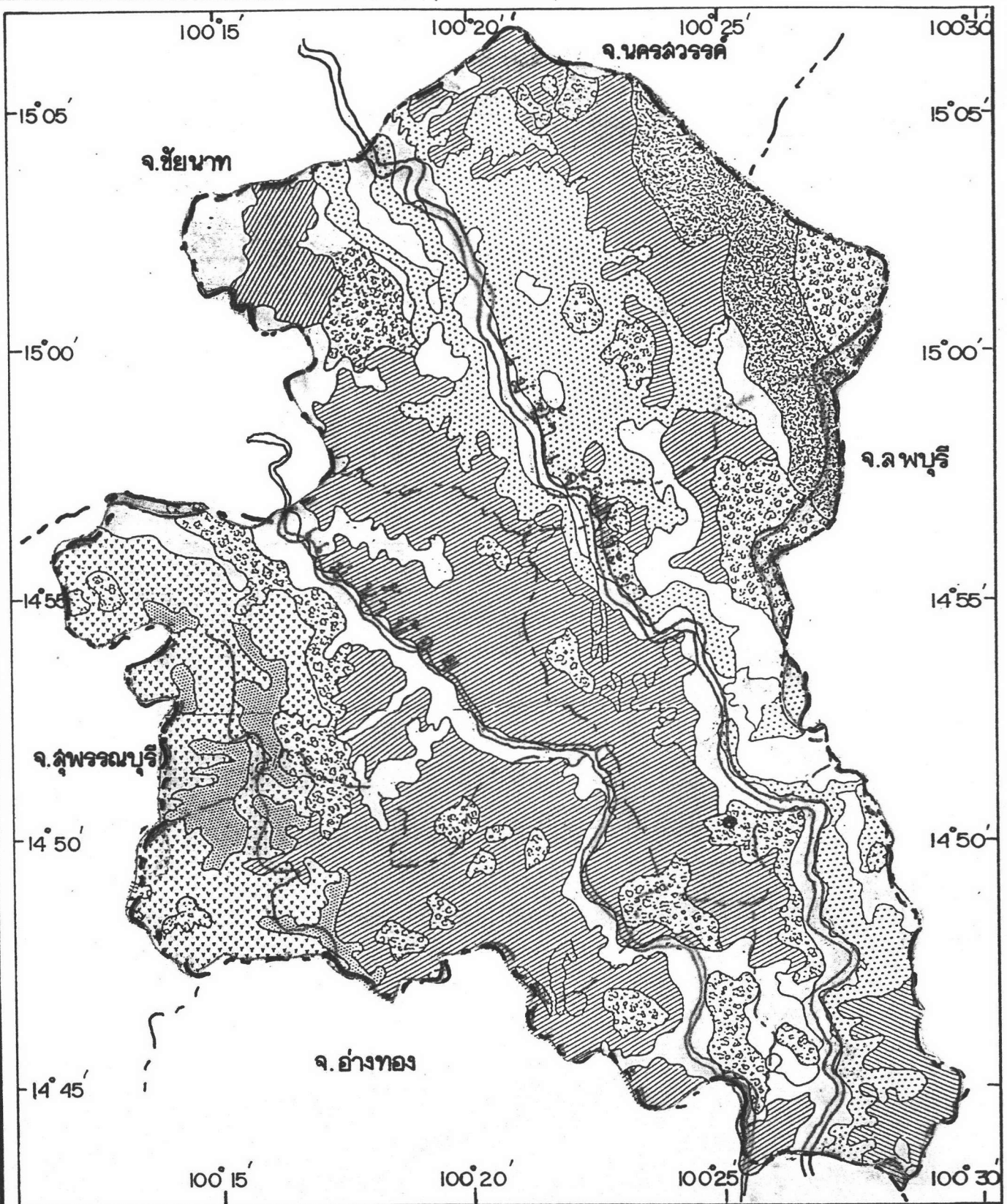
(2) คินซุคสรรพยา ระยะเวลาที่ถูกน้ำแช่ขัง คินบน 2-3 เดือน คินบนคอนล่าง 3-4 เดือน ปริมาณอินทรีย์วัตถุปานกลาง มีความลึกมาก คินบนเป็นพวกคินร่วน หรือคินร่วนเหนียวปนทรายแข็ง ส่วนคินล่างเป็นพวกคินร่วนปนคินเหนียวหรือคินร่วนเหนียวปนทรายแข็ง ที่เรียงตัวกันเป็นชั้น การระบายน้ำคิปานกลาง ความสามารถให้น้ำซึมผ่านปานกลางน้ำไหลบนหน้าคินช้า พบมากในบริเวณใกล้ ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำน้อย และแม่น้ำลพบุรี กระจายอยู่ทั่วไปในจังหวัด

(3) คินซุคท่าม่วง ระยะเวลาที่ถูกน้ำแช่ขัง คินบน 0-1 เดือน คินบนคอนล่าง 1-2 เดือน ปริมาณอินทรีย์วัตถุปานกลาง มีความลึก เนื้อคินเป็นชั้นสลับกันไปมา เป็นพวกคินร่วนปนทราย คินร่วนเหนียวปนทราย คินร่วนปนคินเหนียว และคินร่วนปนทรายแข็ง การระบายน้ำคิปานกลาง ความสามารถให้น้ำซึมผ่านปานกลาง น้ำไหลบนหน้าคินปานกลาง พบมากในบริเวณแนวสันคิ่งของแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำน้อยและแม่น้ำลพบุรี กระจายเป็นแนวยาวไปตามลำน้ำดังกล่าว

(4) คินซุคนครปฐม ระยะเวลาที่ถูกน้ำแช่ขัง คินบน 4-5 เดือน คินบนคอนล่าง 5-6 เดือน ปริมาณอินทรีย์วัตถุปานกลาง มีความลึกมาก คินบนเป็นคินร่วนเหนียว หรือคินร่วนเหนียวปนทรายแข็ง ส่วนคินล่างเป็นคินเหนียวหรือคินเหนียวปนทรายแข็ง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความสามารถให้น้ำซึมผ่านช้า น้ำไหลบนหน้าคินช้า

(5) คินซุคจกกระเทียม ระยะเวลาที่ถูกน้ำแช่ขังคินบน 4-5 เดือน คินบนคอนล่าง 5-6 เดือน ปริมาณอินทรีย์วัตถุค่อนข้างสูง มีความลึกมาก คินเป็นคินเหนียวตลอดชั้นของคิน การระบายน้ำเร็ว ความสามารถให้น้ำซึมผ่านช้า น้ำไหลบนหน้าคินช้า พบมากในตำบลโพธิ์ชัย และตำบลทองเอน (ติดกับจังหวัดลพบุรี) ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภออินทร์บุรี และทางทิศตะวันออกของตำบลหัวไผ่ (อำเภอเมือง)

(6) คินซุคสระบุรี ระยะเวลาที่ถูกน้ำแช่ขังคินบน 4-5 เดือน คินบนคอนล่าง 5-6 เดือน ปริมาณอินทรีย์วัตถุปานกลาง มีความลึกมาก คินบนเป็นคินเหนียวหรือคินเหนียวปนทรายแข็ง ส่วนคินล่างเป็นคินเหนียว การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความสามารถให้น้ำซึมผ่านช้า น้ำไหลบนคินช้า คินซุคนครปฐมและคินซุคสระบุรี พบมากในทางทิศตะวันตกของอำเภอบางระจัน โดยเฉพาะในตำบลหักหัน และสระแจง พบมากที่สุด และพบมากในทางทิศตะวันตกของอำเภอค่ายบางระจันโดยเฉพาะอย่างยิ่งตำบลโพทะเลมีมากที่สุด

การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาจังหวัดสิงห์บุรี

แสดง : กลุ่มชุดดิน		แผนที่ 4.5	
สัญลักษณ์	ดินชุดราชบุรี		
	ดินชุดสิงห์บุรี	ดินชุดลพบุรี	ดินชุดโคกกระเทียม
	ดินชุดลพบุรี	ดินชุดท่าม่วง	ดินตะกอนชุดอื่น
	ดินชุดลพบุรี		
	ดินชุดท่าม่วง		
		มาตราส่วน 1 0 2 3 4 5 กม.	

4.2.6 การคมนาคมขนส่ง จังหวัดสิงห์บุรีมีการคมนาคมได้ 2 ทาง คือ ทางบกและทางน้ำ แต่ส่วนใหญ่นิยมมาทำการคมนาคมทางบก เพราะสะดวกรวดเร็ว ซึ่งแยกได้ ดังนี้

- ทางบก มีทางหลวงแผ่นดิน คือ

(1) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 32 ทางหลวงสายเอเชียจากกรุงเทพฯ ถึงจังหวัดสิงห์บุรี

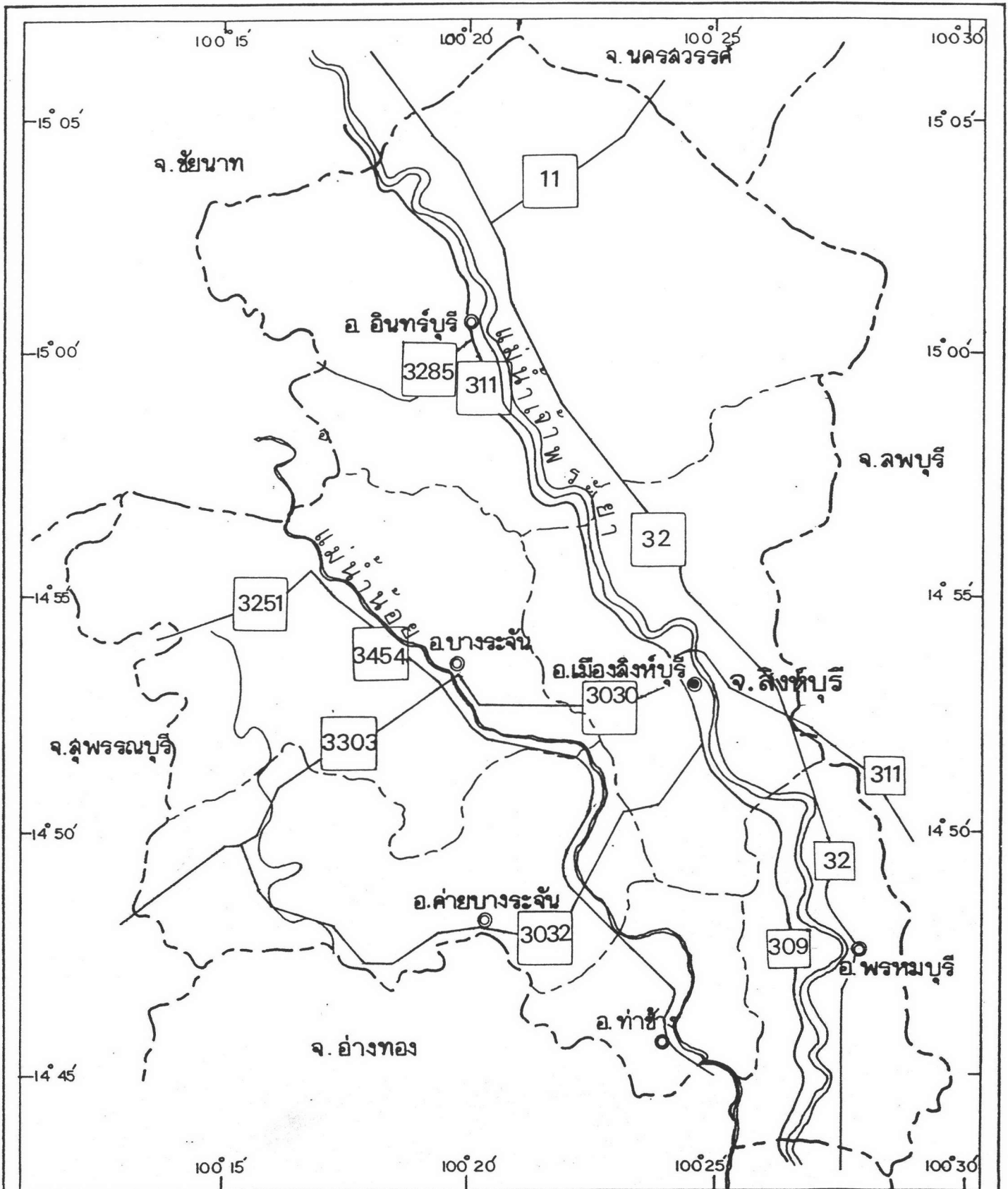
(2) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 309 สายกรุงเทพฯ-สิงห์บุรี เป็นเส้นทางที่เริ่มต้นจากกรุงเทพฯ ผ่านพระนครศรีอยุธยา ย่างทอง ถึงสิงห์บุรี เป็นระยะทาง 144 กิโลเมตร

(3) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 311 สายสิงห์บุรี - ชัยนาท เชื่อมต่อจากทางหลวงแผ่นดินสาย 309 ที่จังหวัดสิงห์บุรี สืบต่อจังหวัดชัยนาทเป็นระยะทาง 52 กิโลเมตร

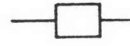

(4) ทางหลวงจังหวัด หมายเลข 3039 สายสุพรรณบุรี - สิงห์บุรี ฝายผ่านทางด้านอำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี เข้าทางอำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี นอกจากนี้ยังมีเส้นทางแยกจากทางหลวงหมายเลข 32 ไปจังหวัดลพบุรี อำเภอพรหมบุรี และอำเภอเมืองสิงห์บุรี

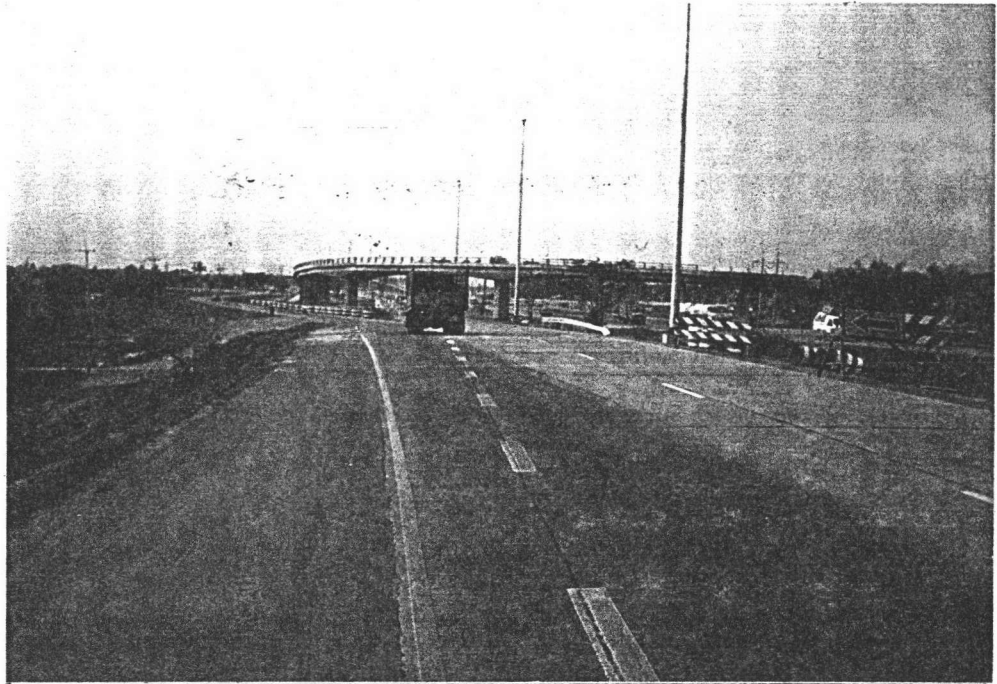
- ทางน้ำ ทางน้ำที่สำคัญที่อาศัยขนส่งสินค้ามาตั้งแต่ดั้งเดิม ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำน้อย และแม่น้ำลพบุรี

4.2.7 แหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดสิงห์บุรี ส่วนใหญ่เป็นโบราณสถาน และโบราณวัตถุที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ รวมถึงพุทธสถานต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาจังหวัดสิงห์บุรี

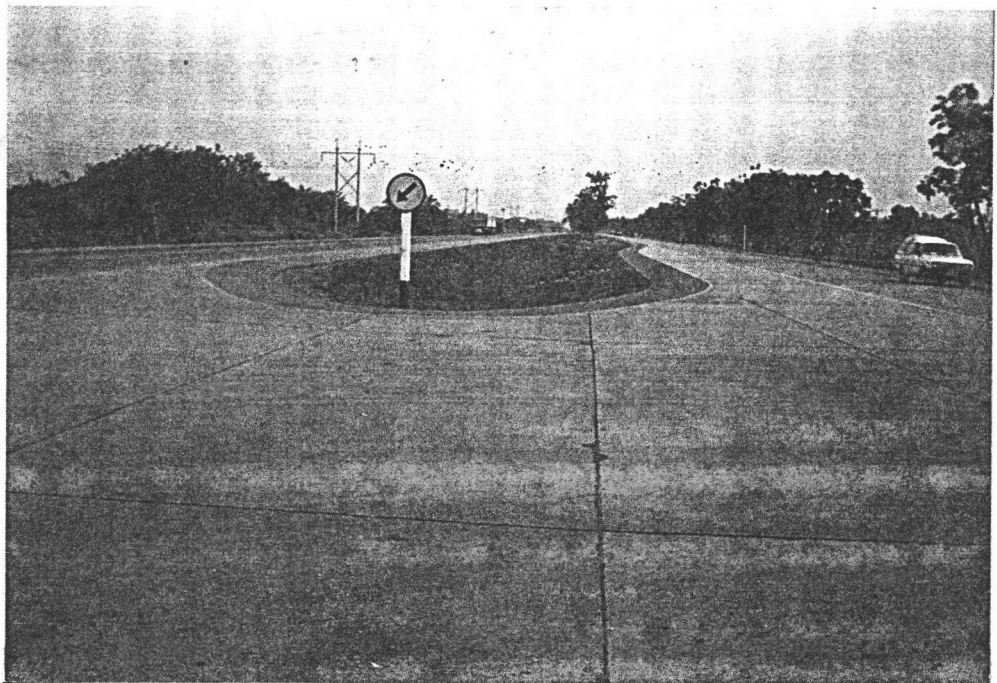
แสดง	เส้นทางคมนาคมในจังหวัดสิงห์บุรี	แผนที่	
สัญลักษณ์	 ที่ตั้งจังหวัด ที่ตั้งอำเภอ แนวเขตจังหวัด ที่มา : สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย	 แม่น้ำ แนวเขตอำเภอ ทางหลวงแผ่นดิน ทางด่วนราชการอื่น	

การก่อสร้างทางแยกต่างระดับทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 32

ในท้องที่ อ. เมืองสิงห์บุรี 2 แห่ง

ได้แก่ สิงห์บุรี (เหนือ) และสิงห์บุรี (ใต้)

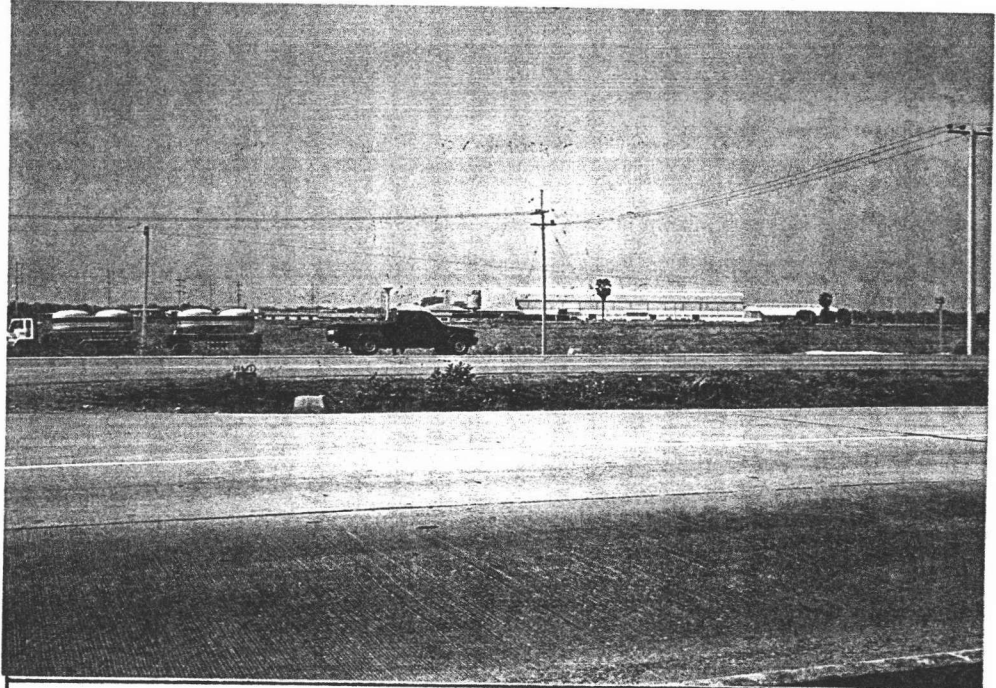
ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 32 (เส้นทางสายเอเชีย 4 ช่องทางเดินรถ)
มีบทบาทเป็นเส้นทางสายประธาน ที่สำคัญของจังหวัดและปริมาณการจราจรที่สูง

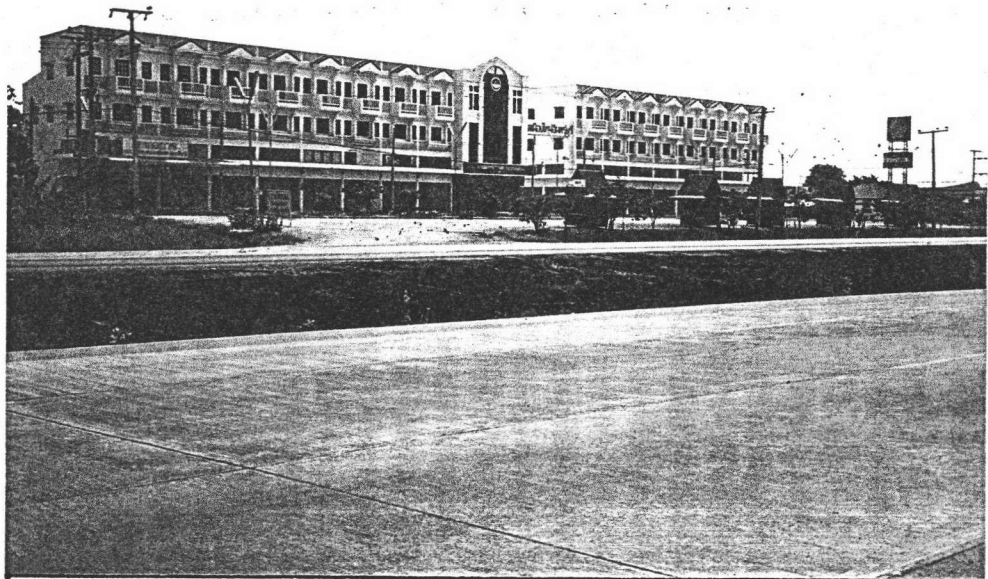
สภาพการปรับปรุงขยายทางหลวงแผ่นดิน
หมายเลข 3030 ซึ่งเป็นเส้นเชื่อมการติดต่อ
และแนวตะวันออก - ตะวันตกของพื้นที่กับชุมชนเมือง

สถานีและแนวเขตก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา
บริเวณวัดสว่างอารมณ์ ต.ต้นโพธิ์ อ.เมือง จ.สิงห์บุรี

สถานที่ก่อสร้างอุตสาหกรรมผลิตกระดาษของ
บริษัท ซินโฮเปเปอร์ จำกัด ใช้พื้นที่ประมาณ 3,000 ไร่
ในท้องที่ ต.โพกรรม อ.เมือง จ.สิงห์บุรี

การก่อสร้างอาคารที่ขยายตัว เพื่อรองรับความเจริญโดยเฉพาะ
แนวถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 32 บริเวณชุมชนสุชาภิบาลอินทร์บุรี

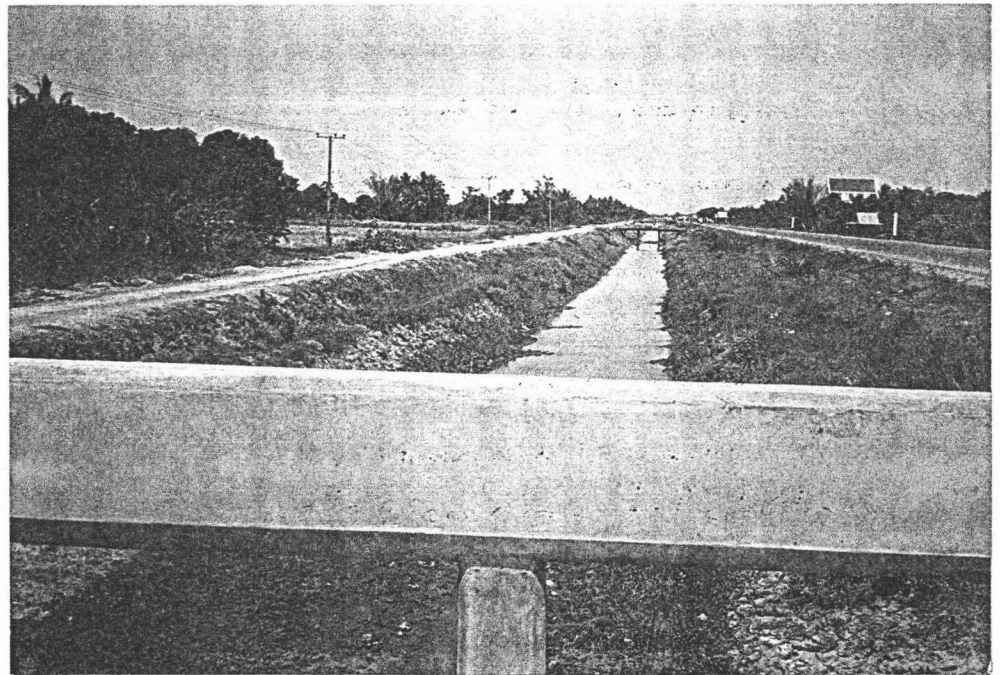
สภาพถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3030
เชื่อมระหว่าง อ. เมืองสิงห์บุรี กับอ. บางระจัน

สภาพถนนแนวคันคลองชนประตวนโดยทั่วไป

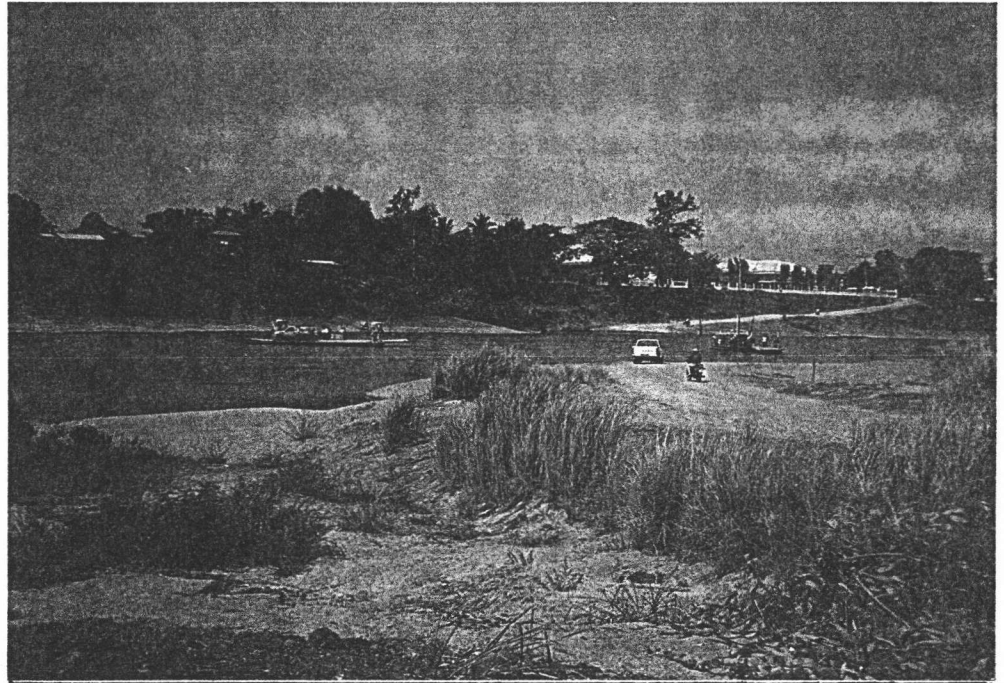
ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 309 ได้มีการปรับปรุง
ไหล่ทางลาดยาง ซึ่งเชื่อมโยงชุมชนตำบลตะวันตก
ของแม่น้ำเจ้าพระยา

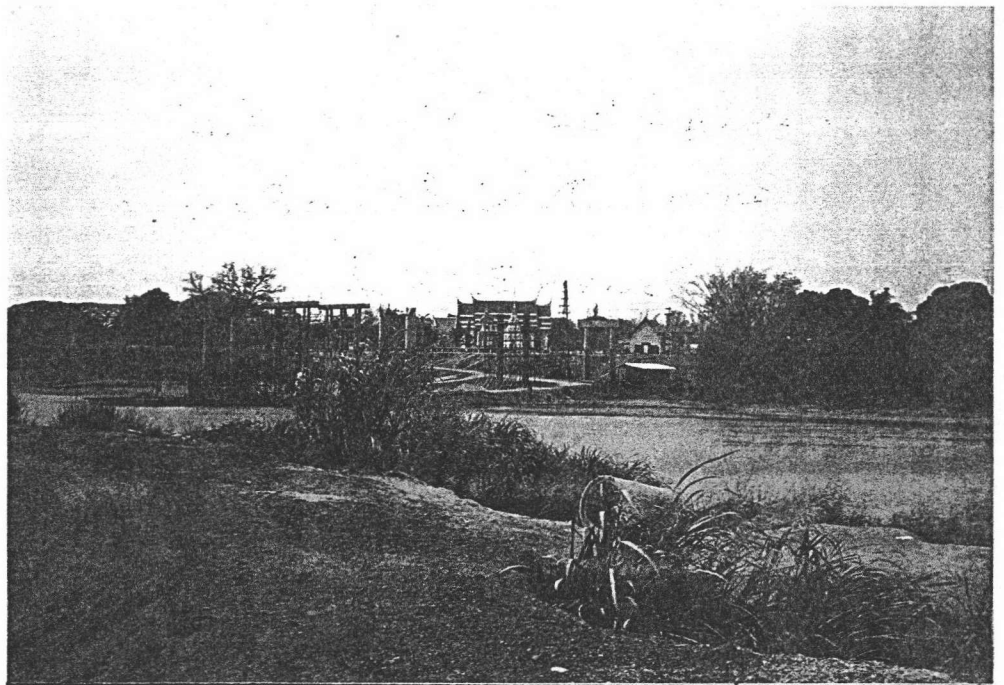
ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 309 ขนานคลองส่งน้ำ
ซ้ายโครงการชลประทานบรมธาตุ ทางด้านทิศตะวันตก
ของแม่น้ำเจ้าพระยา ในท้องที่ อ.อินทร์บุรี

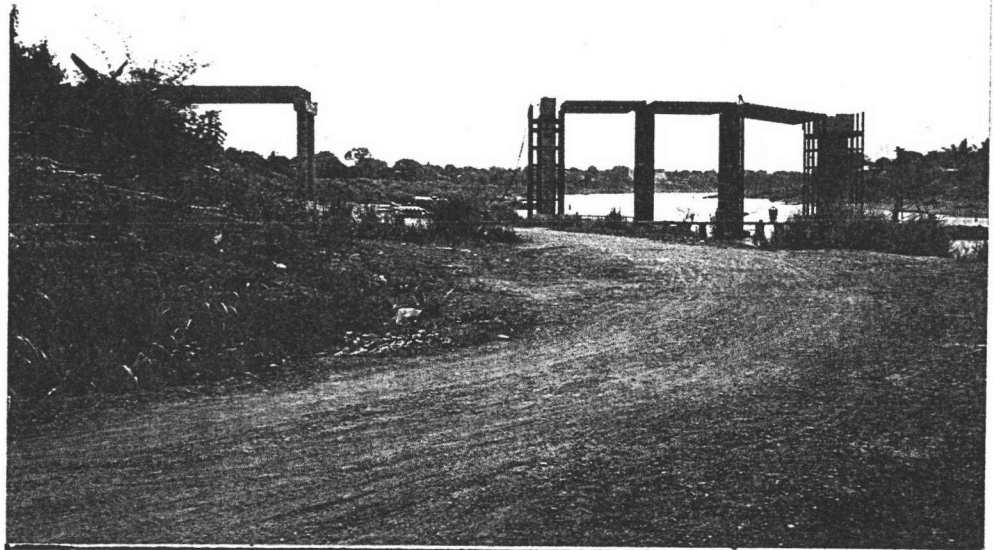
สภาพถนนแวนคันทองชลประทาน
ซึ่งมีสภาพชำรุดและขาดการดูแล

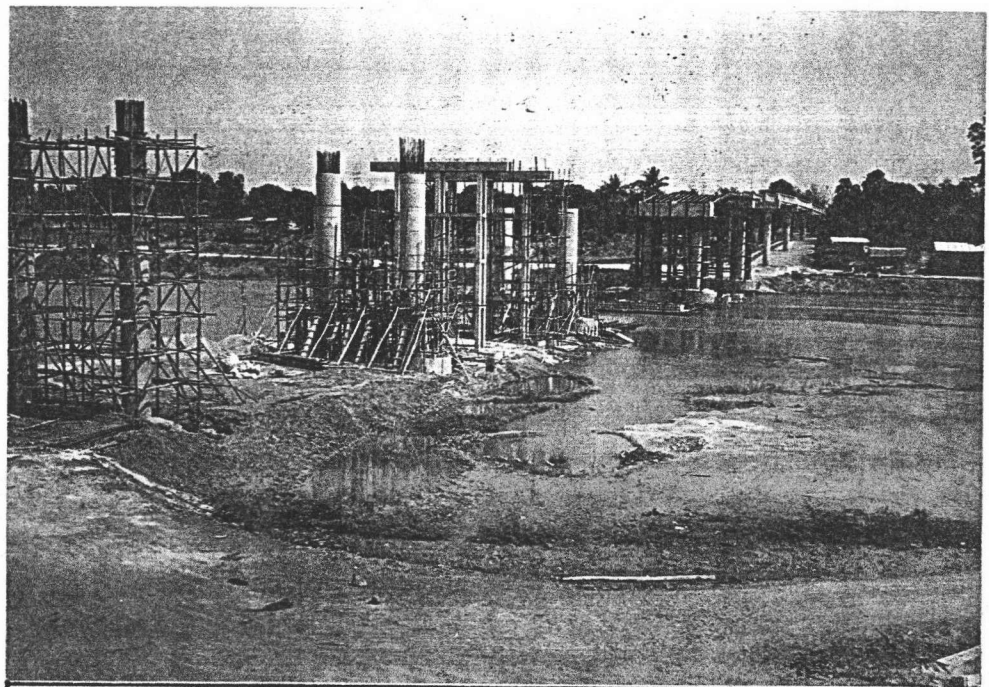
สภาพเรือแพขนานยนต์ข้ามปากแม่น้ำเจ้าพระยา
บริเวณหน้าที่ท่าการ อ.อินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี

สถานที่ก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา
ในท้องที่ อ.อินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี

สถานที่ก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา
ในท้องที่ อ.อินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี

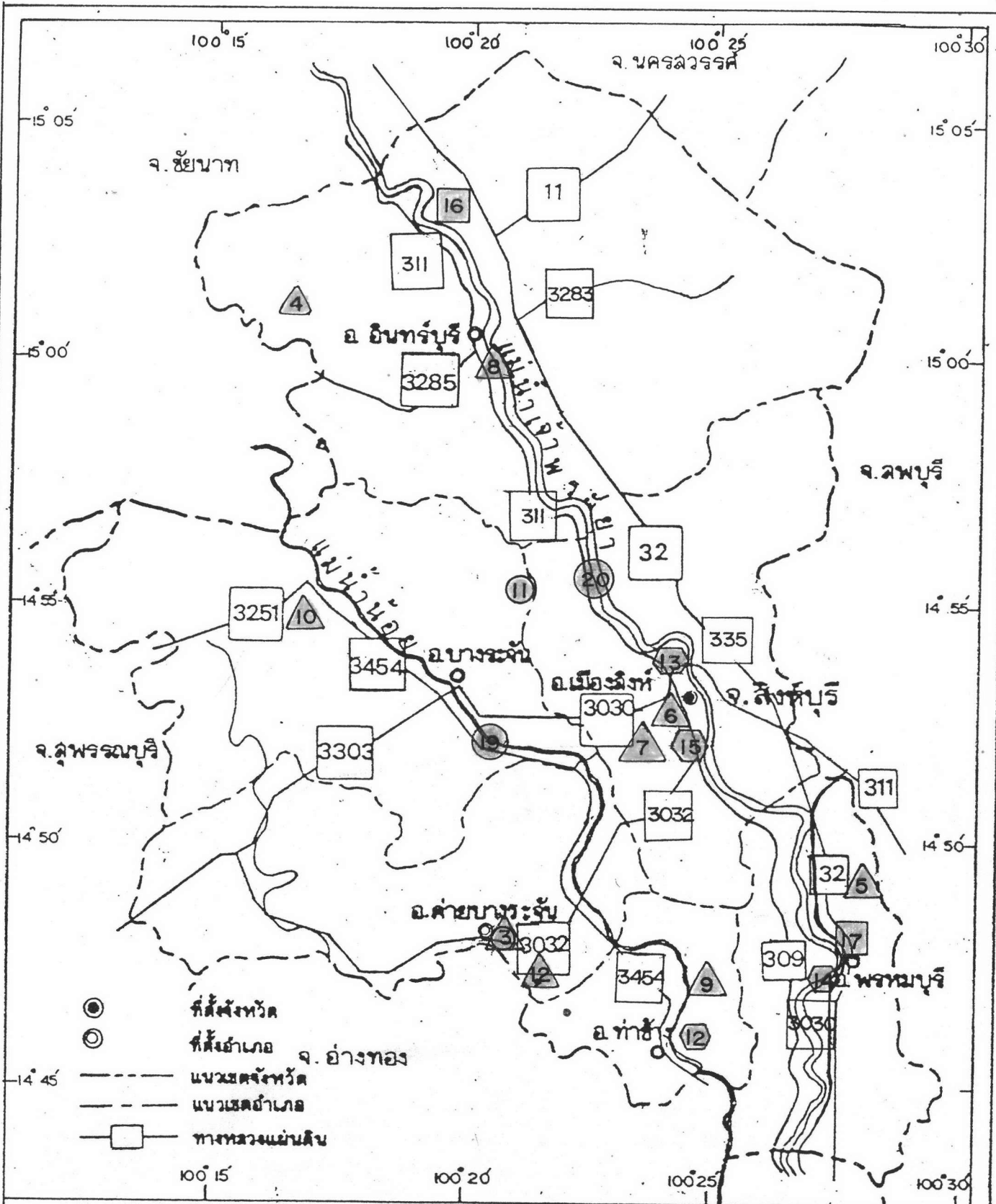
สถานที่ก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา
ในท้องที่ อ.อินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี

ตารางที่ 4.1 แสดงรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสิงห์บุรี

ลำดับ	สภาพ/ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว	ที่ตั้ง
1.	วัดโพธิ์เก้าต้น เป็นวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ วีรชนชาวบ้านบางระจัน ใช้เป็นที่ตั้งมั่นต่อต้านข้าศึกพม่าที่ยกทัพมาตีจนเป็นที่ขึ้นชื่อในประวัติศาสตร์ไทยคือ "ศึกบางระจัน"	อ.ค่ายบางระจัน
2.	ค่ายบางระจัน เป็นค่ายที่จำลองขึ้นเพื่ออิงประวัติศาสตร์	อยู่บริเวณด้านหน้าของวัดโพธิ์เก้าต้น
3.	อนุเสาวรีย์วีรชน และอุทยานค่ายบางระจัน เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจประเภทสวนสาธารณะ เป็นอุทยานที่มีเนื้อที่ประมาณ 115 ไร่ ตอนกลางมีอนุเสาวรีย์ชนชาวบ้านบางระจัน	ตรงข้ามวัดโพธิ์เก้าต้น อำเภอค่ายบางระจัน
4.	เมืองโบราณและคูเมือง เป็นสวนรุกชาติที่ผสมผสานกับโบราณเก่าแก่ 2,000 ปี คือ เริ่มจากสมัยพูนดินติดต่อถึงสมัยทวารวดีลพบุรี ถึงสุโขทัย	อ.อินทร์บุรี
5.	คูค่ายพม่า เป็นคูค่ายของพม่าสมัยยกทัพมาตีไทยสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2127 เป็นรูปปีกกา	หลังบริเวณวัดคู ต.บ้านแก่ง อ.พรหมบุรี
6.	วัดพระนอนจักรสีห์วรวิหาร (พระนอน) ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย	จ. จักรสีห์ อ. เมือง
7.	วัดหน้าพระธาตุ มีพระปรารภค์โบราณสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช	ต. จักรสีห์ อ. เมือง
8.	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอินทร์บุรี เป็น โบราณวัตถุและศิลปะวัตถุที่มีค่า	ในบริเวณ วัดโบสถ์ อ. อินทร์บุรี

ลำดับ	สภาพ/ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว	ที่ตั้ง
9.	วัดนิกุลทองหรือ วัดหลวงพ่อแพ เป็นพระพุทธรูปนั่งปางประทานพรที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย	ต. วิหารขาว อ. ท่าช้าง
10.	พระปรางค์ชั้นสุตร เป็นโบราณสถานและมีเตาเผาโบราณอยู่ในบริเวณนั้นสันนิษฐานว่าเป็นที่ทำท่อน้ำประปา ส่งไปให้เมืองลพบุรีในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช	อ. ชัยสูตร อ. บางระจัน
11.	อุทยานลำแม่ลา ราชานุสรณ์ (ลำแม่ลาการ์รง) เป็นลำน้ำธรรมชาติที่มีลักษณะเป็นคลองยาว มีน้ำขังตลอดปีครอบคลุมพื้นที่ อ. ระจัน อ. เมืองสิงห์บุรี และอำเภอกันทรบุรีเป็นแหล่งน้ำที่มี นอกจากธรรมชาติของลำน้ำแล้ว ยังทำชื่อเสียงและรายได้สู่จังหวัด คือมีปลาช่อนรสดีเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค ซึ่งเรียกกันทั่วไปว่า "ปลาช่อนแม่ลา"	อ. บางระจัน
12.	กลองยาวประยุกต์ เป็นการแสดงการละเล่นประยุกต์โดยมีกลองยาวเป็นชุดได้จังหวะซึ่งอาจเรียกว่า "เทิงบ้อง"	อ. ท่าช้าง
13.	เพลงล้อข อีแซว ซึ่งมักจะมีพ่อเพลง แม่เพลง ขึ้นนำ ระบำเรือ และ เช่น พ่อเพลง กฤษณพันธ์ พ่อพยอม เกี่ยวข้าว ไชยสถิตย์ พ่อถึก นกหัก ฯลฯ	อ. สิงห์บุรี
14.	ประเพณีกำฟ้า ของชาวลาวพวน เป็นความเชื่อเรื่อง บนฟ้าเรียกกันเต็มพิธีว่า "กำฟ้าร้อง"	อ. พรหมบุรี

ลำดับ	สภาพ/ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว	ที่ตั้ง
15.	ประเพณีข้าวบิณฑ์ เป็นประเพณีที่หล่ออยู่เพียงแห่งเดียวในเมืองไทย มีความเก่าแก่มากจะทำกันช่วงวันสงกรานต์ ที่วัดพระนอนจักรสีห์	บ. จักรสีห์ ค. จักรสีห์ อ. เมืองสิงห์บุรี
16.	เครื่องจักรสาน เป็นแหล่งเครื่องจักรสานโดยเฉพาะการจักรสานหมวก	บ. ระนาม ค. ชีน้ำเกษ อ. อินทร์บุรี
17.	เครื่องปั้นดินเผา แหล่งหัตถกรรมปั้นหม้อดินเครื่องปั้นดินเผา	บ. แบ้ง ค. บ้านแแบ้ง
18.	ท่อนอน แหล่งทำท่อนอนที่มีชื่อเสียงเป็นท่อนอนอัดแน่นด้วยนุ่นล้วน ใช้ตี ทนทาน นอนสบาย	บ. หม้อ ค. บ้านหม้อ อ. พรหมบุรี
19.	แม่ถ้ำน้อย	
20.	แม่น้ำเจ้าพระยา	

การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางวางแผนพัฒนาจังหวัดสิงห์บุรี

แสดง ที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสิงห์บุรี

แผนที่

สัญลักษณ์

● แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

▲ แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศาลากลางและสถาปัตยกรรม

■ แหล่งท่องเที่ยวประเภทกิจกรรม

⬡ แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม

ที่มา : สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

4.7

มาตราส่วน

1 0 1 2 3 4 5
กม.

โบราณสถาน ศาลจังหวัดสิงห์บุรี ร.ศ 129

ค.บางพุทรา อ.เมือง จ.สิงห์บุรี

โบราณสถาน ศาลากลางจังหวัดสิงห์บุรี สร้าง ร.130

ค.บางพุทรา อ.เมือง จ.สิงห์บุรี

องค์พระพุทธรูปไสยาสน์ วัดพระนอนจักรสีห์วรวิหาร
 ต.จักรสีห์ อ.เมืองสิงห์บุรี จ.สิงห์บุรี

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอินทร์บุรี และวัดอุโบราณ
 ของเมืองโบราณ สวนรุกขชาติหน้าคูเมือง
 วัดโบสถ์ ต.อินทร์บุรี อ.อินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี

ขนมเปียะ ร้านแม่กาหลง
อ.อินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี

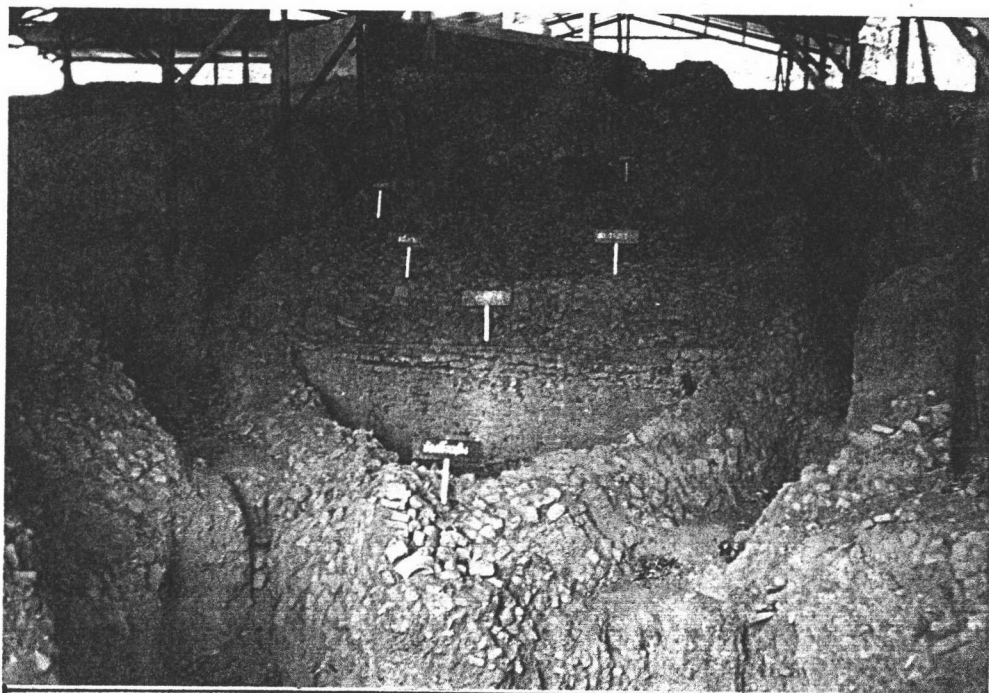
ขนมเปียะ ร้านแม่ศรีเมือง
อ.อินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี

พระพุทธรูปนั่งใหญ่ที่สุดในประเทศไทย

วัดพิกุลทอง (วัดหลวงพ่อบ้าน)

ต.วิหารขาว อ.ท่าช้าง จ.สิงห์บุรี

แหล่งเตาเผาแม่น้ำน้อย วัดพระพรามค์

ด. เชิงกลัด อ. บางระจัน จ. สิงห์บุรี

4.2.8 การชลประทาน จังหวัดสิงห์บุรีนับว่าเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีโครงข่ายระบบชลประทานที่ดี โดยมีพื้นที่อยู่ในเขตดำเนินการของชลประทานทั้งสิ้น 424,000 ไร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 90.11 ของพื้นที่ถือครองอทางการเกษตร

ระบบชลประทานของสิงห์บุรี อยู่ในพื้นที่ของโครงการเจ้าพระยาใหญ่ ซึ่งเป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งน้ำเพื่อช่วยเหลือการทำนาปี และป้องกันน้ำท่วม โครงการนี้อาศัยแหล่งน้ำต้นทุนจากเขื่อนเจ้าพระยาเป็นหลัก แบ่งพื้นที่โครงการออกเป็นฝั่งซ้าย - ขวา โดยมีสำนักงานชลประทาน เขตที่รับผิดชอบ 2 สำนักงาน คือ

1) สำนักงานชลประทานที่ 7 จังหวัดชัยนาท รับผิดชอบโครงการชลประทานที่อยู่ฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยาทั้งหมด โครงการชลประทานที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรีทั้งสิ้น 3 โครงการ รวมพื้นที่ได้รับประโยชน์ 266,000 ไร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 51.74 ของพื้นที่จังหวัด

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาฉลุมิตร เป็นโครงการชลประทานที่ท่อน้ำจากแม่น้ำน้อย โดยมีประตูท่อน้ำอยู่ที่อำเภอบางระจัน ส่งน้ำครอบคลุมพื้นที่จำนวนมากที่สุดเป็นสัดส่วนร้อยละ 41.27 ของจังหวัด ทั้งนี้อำเภอบางระจันได้รับประโยชน์มากที่สุดเป็นสัดส่วนร้อยละ 51.54 ของพื้นที่โครงการ รองลงมาคือ อำเภอค่ายบางระจัน อำเภอท่าช้าง อำเภออินทร์บุรี และอำเภอเมือง ตามลำดับ

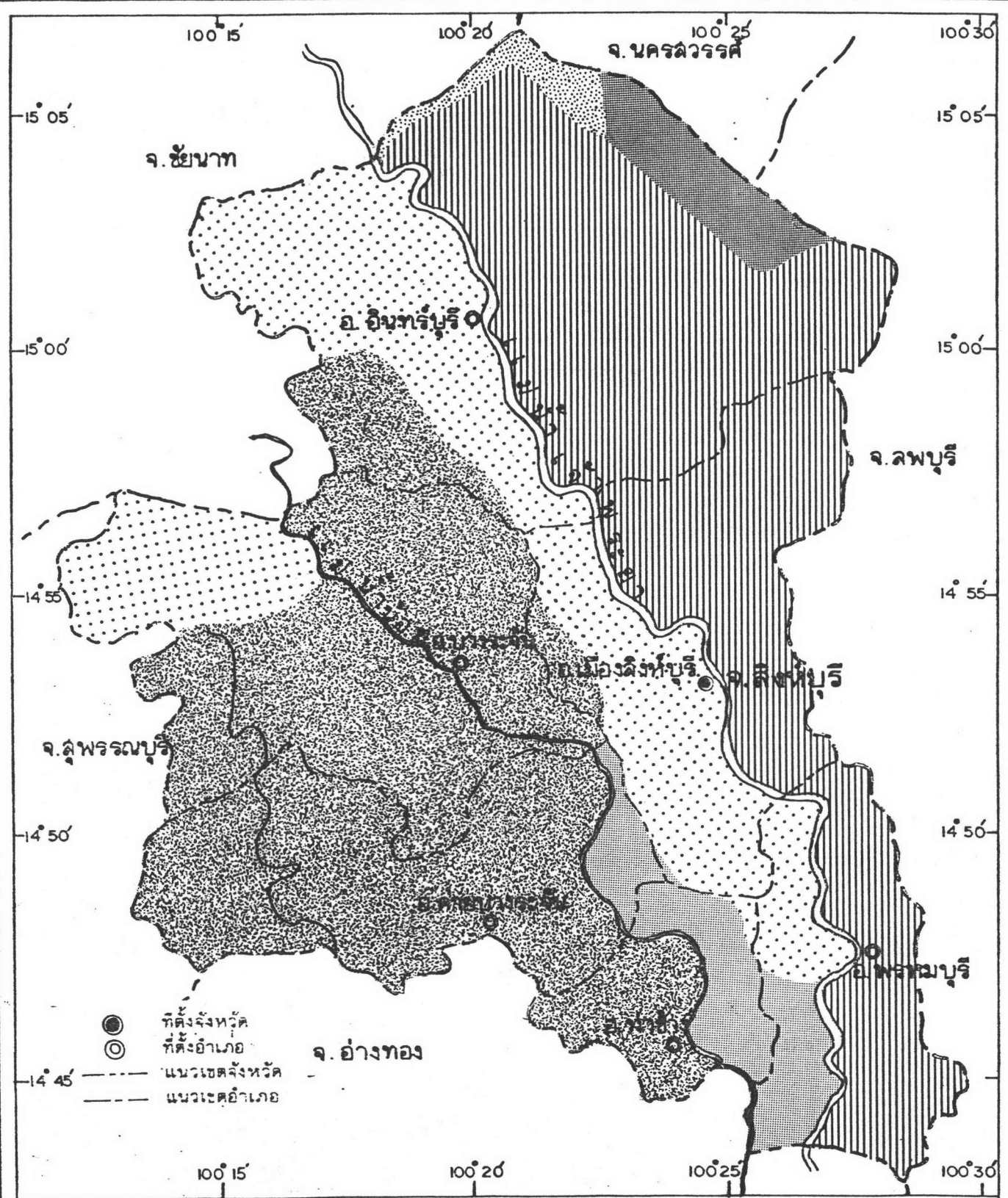
- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามหาธาตุ เป็นโครงการชลประทานที่ท่อน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยา ส่งน้ำครอบคลุมพื้นที่สิงห์บุรีเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.33 ของจังหวัด ให้ประโยชน์แก่พื้นที่เพียง 4 อำเภอตามลำดับ คือ อำเภออินทร์บุรี อำเภอบางระจัน อำเภอเมือง และ อำเภอพรหมบุรี

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาบางมณี เป็นโครงการท่อน้ำจากแม่น้ำน้อย โดยมีประตูท่อน้ำอยู่ที่อำเภอท่าช้าง ส่งน้ำครอบคลุมพื้นที่ได้รับประโยชน์เป็นสัดส่วนร้อยละ 6.13 ของจังหวัด อำเภอพรหมบุรี มีพื้นที่ได้รับประโยชน์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ อำเภอท่าช้าง อำเภอค่ายบางระจันและอำเภอเมือง

2) สำนักงานชลประทานที่ 8 จังหวัดลพบุรี รับผิดชอบโครงการชลประทานที่อยู่ฝั่งซ้ายของแม่น้ำเจ้าพระยา พื้นที่โครงการชลประทานในเขตจังหวัดสิงห์บุรีรวม 158,000 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 30.74 ของพื้นที่จังหวัด โดยมีโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา 3 โครงการ ได้แก่

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามหาราช มีพื้นที่ได้รับประโยชน์เป็นสัดส่วนร้อยละ 25.67 ของพื้นที่จังหวัด ครอบคลุมพื้นที่อำเภออินทร์บุรี อำเภอเมือง และอำเภอพรหมบุรี

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาของแคว พื้นที่ได้รับประโยชน์อยู่ทางตอน

การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาจังหวัดสิงห์บุรี

แสดง เขตโครงการชลประทานจังหวัดสิงห์บุรี		แผนที่	
สัญลักษณ์ เขตโครงการฯ มหาราช เขตโครงการฯ บรมธาตุ เขตโครงการฯ บางมณี ที่มา : กรมชลประทาน		4.8	
 เขตโครงการฯ ชัยวุฒิตร เขตโครงการฯ มโนรมย์ เขตโครงการฯ ช่างแคว		มาตรฐาน 1 0 1 2 3 4 5 กม.	

เหนือของจังหวัด เขตอำเภออินทร์บุรีและอำเภอเมือง

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามโนรมย์ มีพื้นที่ได้รับประโยชน์ เพียงร้อยละ 0.39 ของจังหวัด ซึ่งเป็นพื้นที่ในเขตอำเภออินทร์บุรีทั้งหมด

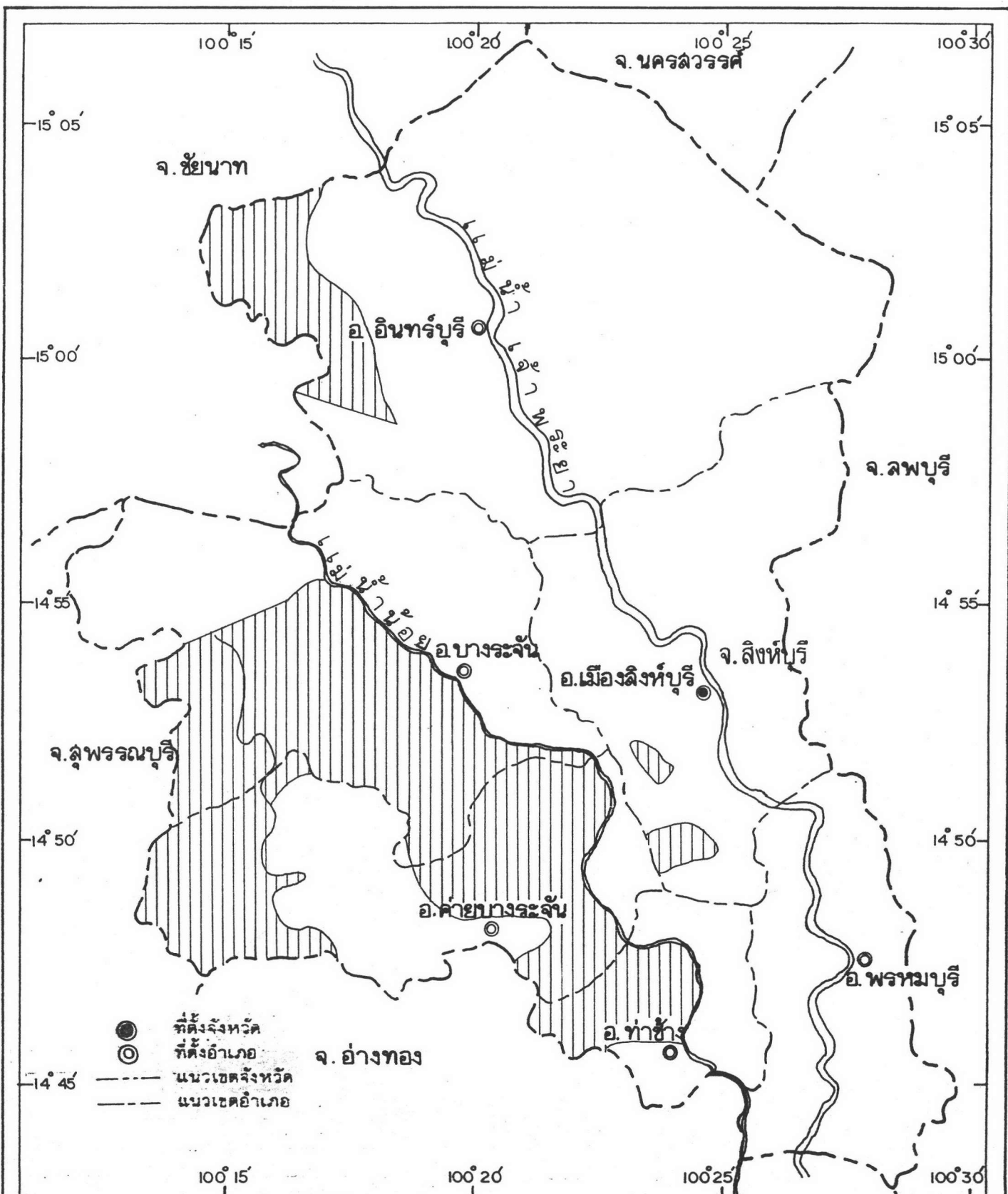
พื้นที่โครงการชลประทานทั้งหมด โครงการทำหน้าที่ยังส่งน้ำและระบายน้ำจากพื้นที่เกษตรกรรม โดยมีโครงข่ายของคลองระบายน้ำสายย่อย ทั้งสิ้น 62 สาย รวมความยาวประมาณ 725 กิโลเมตร กระจายตลอดพื้นที่จังหวัด

4.2.9 พื้นที่จัดรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม เป็นพื้นที่จัดรูปแบบที่ดินใหม่ เพื่อให้พื้นที่เกษตรกรรมได้รับน้ำอย่างทั่วถึงทุกแปลง และมีการคมนาคมสะดวก ทั้งนี้ เพื่อให้ สามารถ ใช้ประโยชน์จากที่ดิน ได้อย่างเต็มที่ พื้นที่ที่อยู่ในเขตจัดรูปที่ดินดำเนินการโดยสำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดสิงห์บุรี รวมเนื้อที่ดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 20.85 ของจังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ในเขตโครงการชลประทานชัยสุทร บรมธาตุ และยางมณี พื้นที่ทั้งหมดเป็นเขตเกษตรกรรม บริเวณสองฝั่งแม่น้ำน้อยโดยครอบคลุมพื้นที่ตั้งแต่ด้านตะวันตกของอำเภออินทร์บุรี ตลอดจนถึงพื้นที่ตอนกลางของอำเภอบางระจัน อำเภอค่ายบางระจัน และอำเภอท่าช้าง พื้นที่ในเขตดำเนินการจัดรูปที่ดินถือได้ว่าเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตรสูงที่สุด เนื่องจาก เป็นพื้นที่ที่ได้รับการชลประทานอย่างทั่วถึง ตลอดจนถึงระบบโครงข่ายคมนาคมที่สะดวก ดังนั้น หากสามารถแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำต้นทุนแล้ว พื้นที่ในเขตจัดรูปที่ดินสามารถทำการเกษตรกรรมได้ตลอดปี

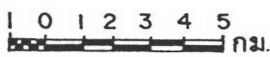
4.2.10 การใช้ประโยชน์ที่ดิน ลักษณะการใช้ที่ดินของจังหวัดสิงห์บุรีที่สำคัญ คือการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ เช่น ในปี 2530/2531 มีพื้นที่เพาะปลูกพืชทั้งหมด 448,038 ไร่ ใช้ห่านา ไม้ผล ไม้ยืนต้น ไร่ 401,758, 31,991 และ 14,289 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 89.67, 7.14 และ 3.19 ของพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมดตามลำดับ สำหรับพื้นที่ที่ใช้ปลูกพืชถั่วแล้ว ปี 2530 มีประมาณ 177,648 ไร่ เป็นพื้นที่ใช้ห่านาปรัง ถั่วเขียว ถั่วลิสง ฯลฯ ประมาณ 145,138, 18,014 และ 6,732 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 32.29, 4.02 และ 1.50 ของพื้นที่ปลูกพืชถั่วแล้วตามลำดับ แบ่งตามลักษณะพื้นที่ดังนี้

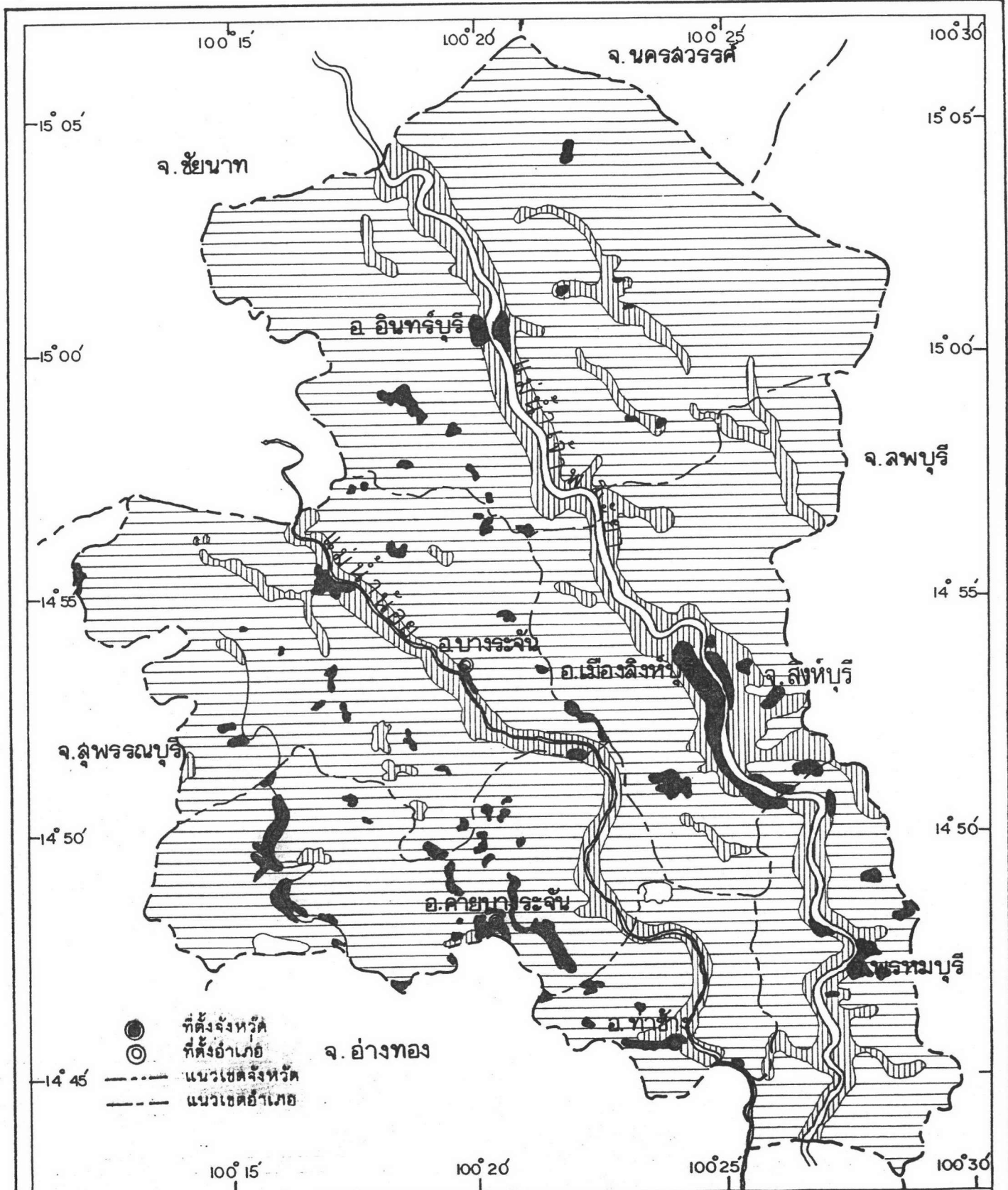
(1) พื้นที่ราบลุ่ม พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ห่านาหวานโดยใช้ข้าวน้ำลึก ส่วนในฤดูแล้งจะห่านาเฉพาะพื้นที่ที่โค่นรับน้ำจากชลประทาน สำหรับการห่านาปรังสลับพื้นที่ปีเว้นปี อย่างไรก็ตามพื้นที่ตอนเหนือของจังหวัดและพื้นที่ตอนใต้ของอำเภอพรหมบุรีจะมีการปลูกถั่วเขียวในฤดูแล้ง สำหรับอำเภอท่าช้างบางพื้นที่นิยมยกร่องสวนแบบรังสลับปลูกได้ผลดีโดยเฉพาะส้มโอ

(2) พื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น อยู่บริเวณลำน้ำเจ้าพระยาและลำน่าน้อย มีการห่านาปีและนาปรังสลับการปลูกพืชไร่อายุสั้น จำพวกถั่วเขียวและงา ในฤดูแล้งซึ่งไม่

การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาจังหวัดสิงห์บุรี

แสดง	พื้นที่ดำเนินการจัดรูปที่ดินในจังหวัดสิงห์บุรี	แผนที่	
สัญลักษณ์	พื้นที่ดำเนินการจัดรูปที่ดิน	4.9	
ที่มา :	สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย	มาตราส่วน	

การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาจังหวัดสิงห์บุรี

แสดง การใช้ประโยชน์ที่ดินในจังหวัดสิงห์บุรี

สัญลักษณ์

- พื้นที่อยู่อาศัย
- พื้นที่นา
- พื้นที่อยู่อาศัยและสวนผลไม้
- แหล่งน้ำ

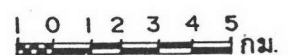
ที่มา : สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

แผนที่

4.10

มาตราส่วน

ได้รับน้ำหนานาปรัง ในปัจจุบันเกษตรกรในพื้นที่ดังกล่าวเริ่มสนใจทำสวนผลไม้เพิ่มขึ้น เช่นส้มโอ มะม่วง ฝรั่งและขนุน ตลอดจนการเพาะเมล็ดพันธุ์พืชไร่ เช่นถั่วเหลือง ถั่วเขียวและงา เพื่อเป็นแหล่งพันธุ์ สำหรับจังหวัดกสส.เคียงโดยเฉพาะพื้นที่ริมแม่น้ำ ทั้งสองแห่งในระยะประมาณ 2 กิโลเมตร ห่างจากลำน้ำที่เหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ ผลและพืชผักฤดูแล้ง

(3) พื้นที่สันดอน ใต้แก่งที่ด้านตะวันตกของจังหวัด ปัจจุบันปลูกอ้อยเป็น พืชหลัก และคาดว่าจะมีแนวโน้มปลูกอ้อย เพื่อขยายพันธุ์ให้แก่จังหวัดกสส.เคียง และ ปลูกไม้ผลเพิ่มขึ้น

ถ้าแยกพื้นที่ปลูกพืชของจังหวัดสิงห์บุรีออกเป็นพืชที่หนานาและพื้นที่ปลูกพืชไร่ ตามอำเภอต่าง ๆ จะได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงพื้นที่ปลูกพืชของจังหวัดสิงห์บุรี ปี 2530

หน่วย : ไร่

อำเภอ	พื้นที่ทำ การเกษตร	พื้นที่นา	ร้อยละ	พืชไร่	ร้อยละ (อ้อย)	ไม้ผล	ร้อยละ
เมืองสิงห์บุรี	67,960	65,392	96.22	98	0.14	2,471	3.63
บางระจัน	112,514	89,539	79.58	6,778	6.02	16,917	14.40
ค่ายบางระจัน	57,463	51,731	90.02	4,385	7.63	1,347	2.34
อินทร์บุรี	141,983	140,012	98.61	600	0.42	1,371	0.96
พรหมบุรี	45,735	37,580	82.18	2,399	5.25	5,756	12.58
ท่าช้าง	22,383	17,504	78.20	30	0.13	4,849	21.66
ยอดรวม จังหวัด (รวม 6 อำเภอ)	448,038	401,758	89.67	14289	3.19	31,991	7.14

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสิงห์บุรี

นอกจากการใช้พื้นที่เพื่อการปลูกพืชแล้ว จังหวัดสิงห์บุรียังได้มีการใช้พื้นที่เพื่อการประมงโดยมีทั้งการใช้พื้นที่เพื่อทำบ่อเลี้ยง และพื้นที่ที่เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น หนอง คลอง บึง โดยมีพื้นที่ที่เป็นบ่อเลี้ยงมากที่สุดภายในอำเภอเมืองสิงห์บุรี รองลงไปคืออำเภอบางระจันประมาณ 205.11 และ 198.80 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.29 และ 0.17 ของพื้นที่ทั้งอำเภอตามลำดับ ส่วนการใช้พื้นที่ที่เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติ มีมากที่สุดที่อำเภออินทร์บุรี รองลงไปคือ อำเภอเมืองสิงห์บุรี ประมาณ 5,494 และ 5,231 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.80 และ 7.45 ของพื้นที่อำเภอตามลำดับ

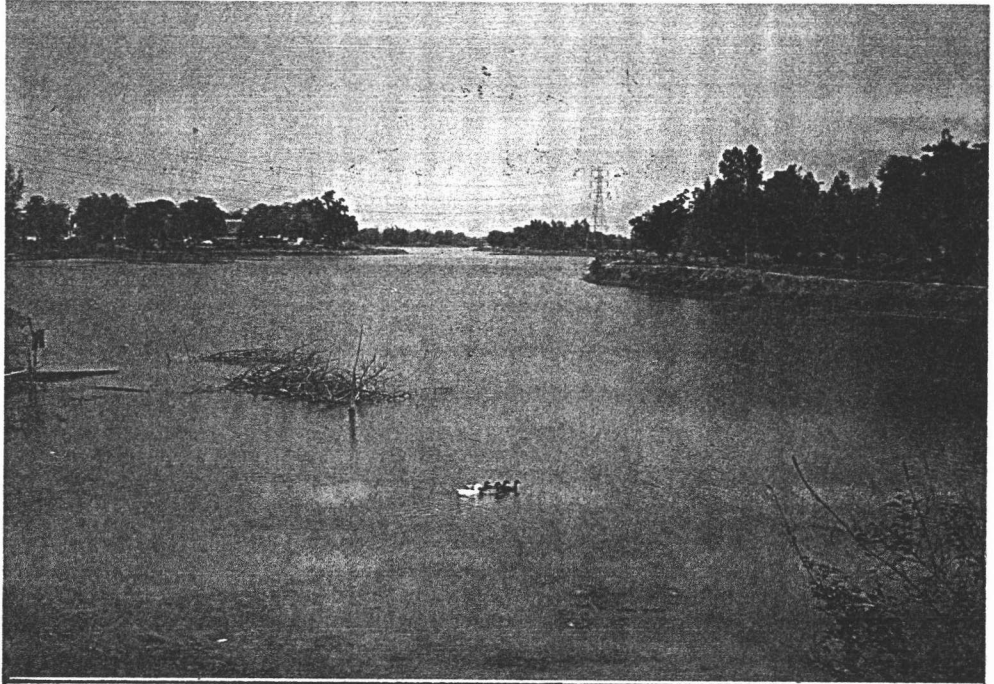
ในส่วนของการใช้ที่ดิน เพื่อตั้งถิ่นฐาน เป็นพื้นที่เมือง อาจจะรวบรวมได้จากพื้นที่เขตเทศบาล ซึ่งแสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงพื้นที่ชุมชนเมือง

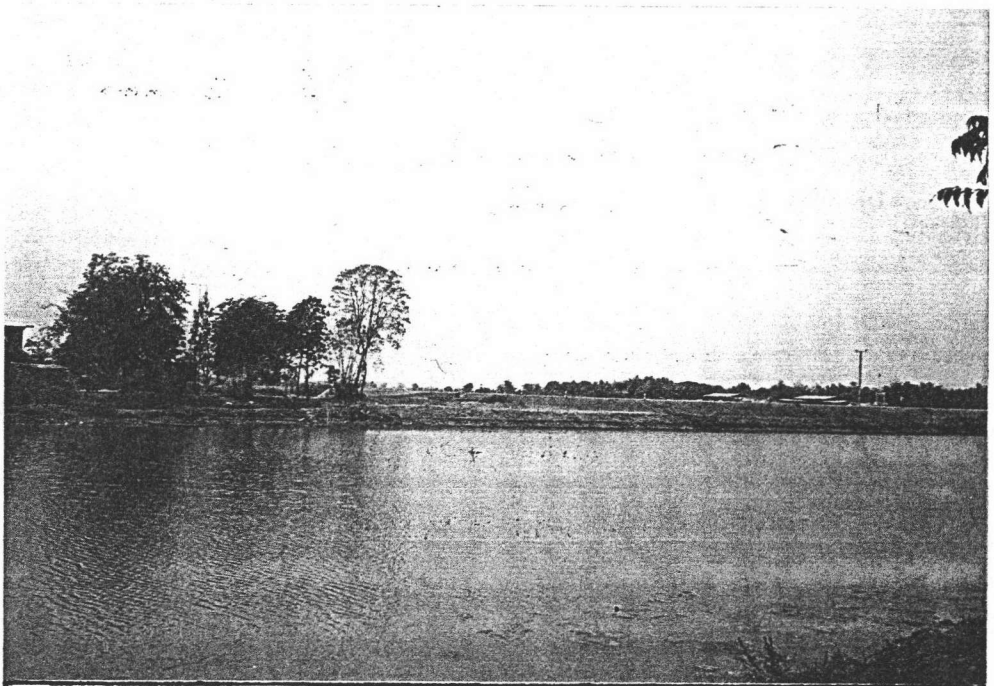
หน่วย : ตารางกิโลเมตร

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ในเขตเทศบาล/ สุขาภิบาล	ร้อยละของพื้นที่ในเขต เทศบาล/สุขาภิบาลต่อ พื้นที่ทั้งหมด
เมืองสิงห์บุรี	114.41	7.81	6.83
อินทร์บุรี	304.37	4	1.31
พรหมบุรี	84	23	27.38
บางระจัน	194	22.90	11.80
ค่ายบางระจัน	95.26	1.50	1.57
ท่าช้าง	49	18.097	36.93
รวม	841.04	77.307	9.19

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสิงห์บุรี

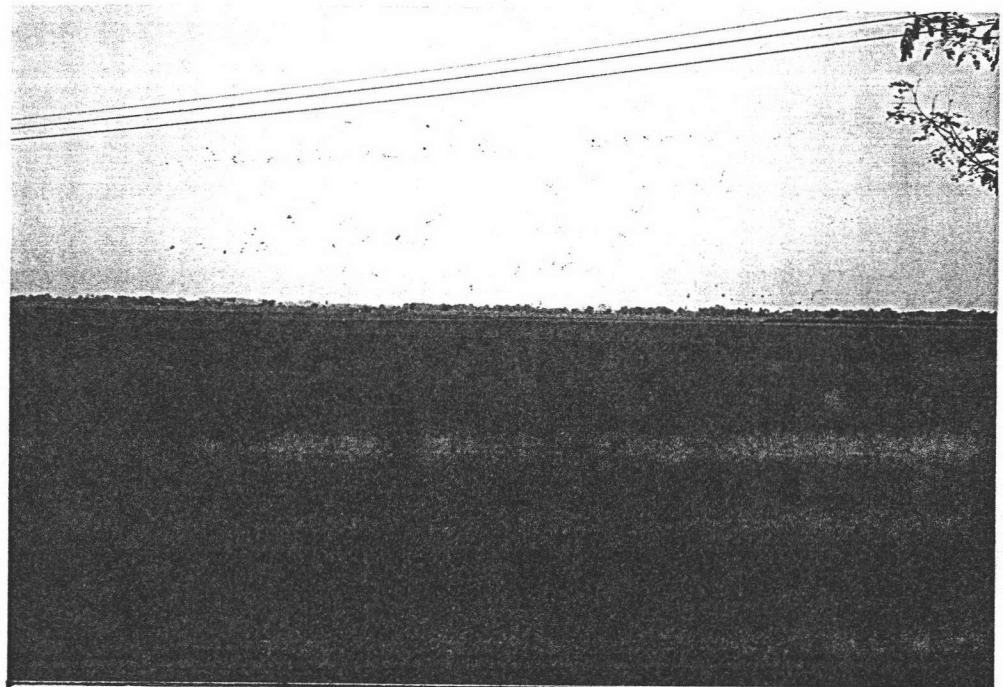
แหล่งน้ำขนาดใหญ่มีน้ำขังตลอดปีคือ ลำแม่ลาการ้อง
เป็นแม่น้ำธรรมชาติ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำผลิตปลาช่อนแม่ลา
ครอบคลุมพื้นที่ อ.อินทร์บุรี, อ.บางระจัน และอ.เมืองสิงห์บุรี

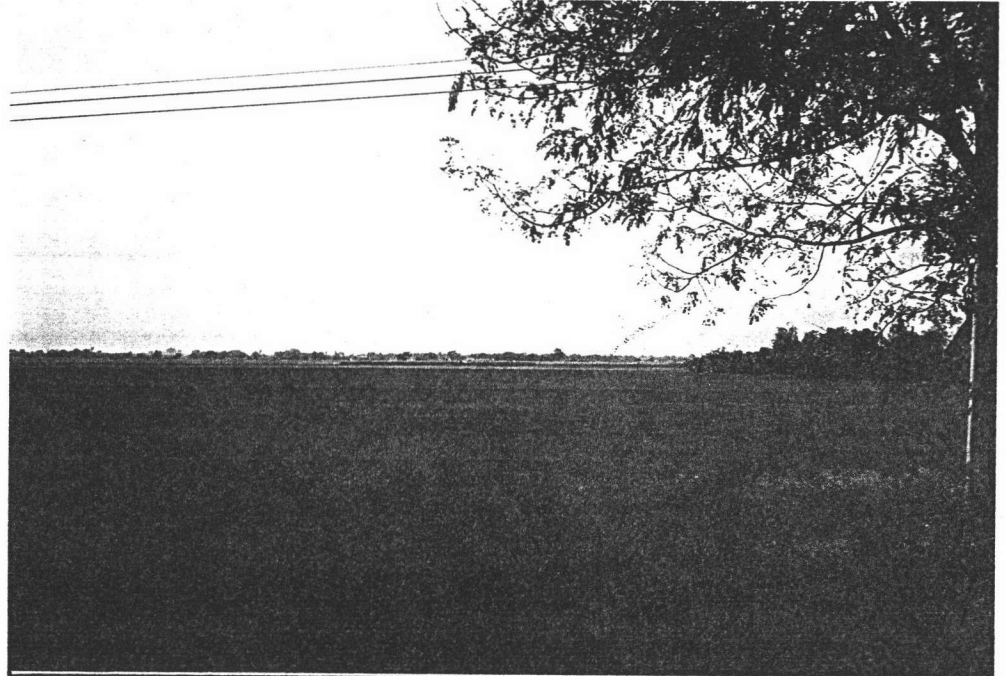
แหล่งน้ำขนาดใหญ่มีน้ำขังตลอดปีคือ ลำแม่ลาการ้อง

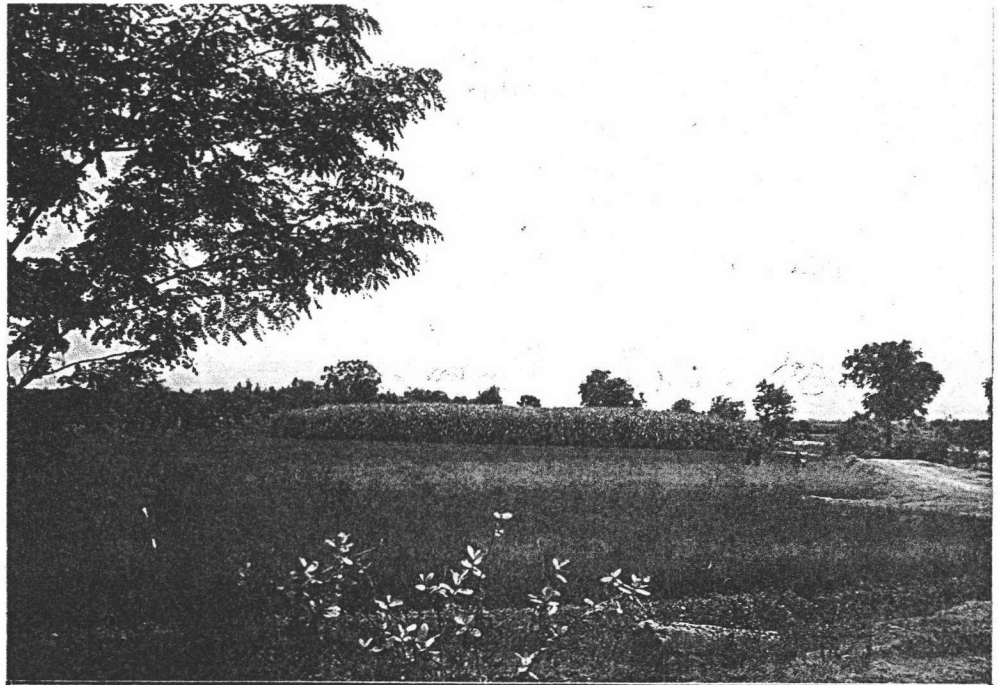
การปลูกเฟือก ซึ่งเป็นพืชอายุสั้นในฤดูแล้ง
โดยอาศัยแหล่งกักเก็บน้ำ ซึ่งเกษตรกรนิยมปลูกมาก
ในท้องที่ อ. เมืองสิงห์บุรี และอ. อินทร์บุรี

สภาพพื้นที่เพาะปลูกข้าวในพื้นที่เขตติดต่อ
อ. เมืองสิงห์บุรี, อ. ท่าช้าง และอ. ค่ายบางระจัน

สภาพพื้นที่เพาะปลูกข้าวในพื้นที่เขตติดต่อ
อ. เมืองสิงห์บุรี, อ.ท่าช้าง และอ.ค่ายบางระจัน

เกษตรกรรมระบบไร่นาสวนผสมคือ การปลูกข้าว อ้อย
ในท้องที่ อ.บางระจัน, อ.ค่ายบางระจัน และอ.ท่าช้าง

การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผลไม้
ในท้องที่ อ.ท่าช้าง

สภาพสวนผลไม้ในเขตท้องที่ อ.ท่าช้าง

ละแวกสวนผลไม้ในเขตท้องที่ อ.ท่าช้าง

สภาพสวนผลไม้บรีเวอริมแม่น้ำเจ้าพระยา

ท้องที่ อ.พรหมบุรี

สภาพสวนผลไม้ริมแม่น้ำลพบุรี ในเขตท้องที่

ต.ม่วงหมุ อ. เมืองสิงห์บุรี จ. สิงห์บุรี

4.3 ลักษณะเศรษฐกิจของจังหวัด

จังหวัดสิงห์บุรี มีพื้นที่น้อยที่สุดของภาคกลาง ผลิตภัณฑ์มวลรวมในปี 2532 มีมูลค่า 1,737.471 ล้านบาท (ราคาคงที่ปี 2515) มีมูลค่าน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดต่างๆ ในภาคกลาง ประชากรมีรายได้เฉลี่ยคนละ 23,114 บาท ต่อปีมากเป็นอันดับ 4 รองจากจังหวัดสระบุรี ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา และมีรายได้ต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยของประชากรภาค ซึ่งมีรายได้คนละ 30,587 บาทต่อปี ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดมีอัตราการขยายตัวต่ำกว่า อัตราการขยายตัวของภาค (ในช่วงปี 2528 - 2532) ตารางที่ 3.1 คือ จังหวัดมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 5.79 ต่อปี ภาคมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 8.38 ต่อปี สาขาการผลิตของจังหวัด ซึ่งมีอัตราการขยายตัวสูงกว่าของภาคในสาขาเดียวกันมี 4 สาขาใน 16 สาขา คือ สาขาบริการทางการเกษตร แปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอย่างง่าย ธนาคารประกันภัย และบริหารราชการแผ่นดิน สาขาการผลิตที่มีอัตราการขยายตัวมากกว่าของภาคที่สำคัญคือ สาขาแปรรูปการเกษตรอย่างง่าย ทั้งนี้ เพราะจังหวัดเป็นแหล่งปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น ข้าว อ้อย และไม้ผล เช่น มะม่วง ส้มโอ

ลักษณะทางเศรษฐกิจของจังหวัด เมื่อเปรียบเทียบกับภาค สาขาการผลิตของจังหวัดซึ่งมีส่วนแบ่งมากกว่าร้อยละ 8 ของภาคกลางนับว่าเป็นสาขาการผลิตซึ่งมีลักษณะเด่น และมีบทบาทต่อเศรษฐกิจของจังหวัดและภาค คือ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอย่างง่าย การคมนาคมขนส่ง การบริการ ธนาคารประกันภัย และสาขาค้าส่งค้าปลีก ส่วนสาขาการผลิตของจังหวัด ซึ่งมีความสำคัญต่อภาคน้อยมากคือ สาขาเหมืองแร่ และย่อยหิน และสาขาไฟฟ้า ประปา

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัด จังหวัดสิงห์บุรีเป็นเมืองเกษตรกรรมที่สำคัญ โดยเฉพาะการปลูกข้าว อ้อย โรงงานมะม่วง ส้มโอและพืชผักต่างๆ อีกทั้งยังมีศักยภาพในการพัฒนาตลาดกลางการเกษตรของภาค ในปี พ.ศ. 2424 โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดเรียงตามลำดับความสำคัญคือสาขาเกษตรกรรมค้าส่ง ค้าปลีก และสาขาบริการ คิดเป็นร้อยละ 34.47 17.42 12.00 และ 10.58 ตามลำดับ ในปี 2532 โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัด ยังคงลำดับความสำคัญของโครงสร้างเช่นเดียวกับปี 2524 แต่ส่วนแบ่งในสาขาเกษตรกรรมลดลง และสาขาค้าส่งค้าปลีกมีส่วนแบ่งเพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ 17.58 ในปี 2524 เป็นร้อยละ 22.78 ในปี 2532 สำหรับสาขาอุตสาหกรรมมีส่วนแบ่งเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเนื่องจากมีโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น เพราะราคาที่ดินถูกกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดอ่างทอง ส่วนสาขาเกษตรกรรมซึ่งยังคงเป็นโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของจังหวัดในสาขานี้ประกอบด้วย สาขาย่อยทางเศรษฐกิจอีก 6 สาขา แต่สาขาที่มีบทบาทความสำคัญที่สุดคือ สาขาสักรรรม

ในปี 2532 มีมูลค่า 352.689 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 81 ของผลิตภัณฑ์มวลรวม สาขาเกษตรกรรม ผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคกลางในสาขาการประมงคิดเป็นร้อยละ 1.45 ของสาขาเกษตรกรรมของจังหวัดนับว่าเป็นส่วนแบ่งน้อยมาก ทั้ง ๆ ที่จังหวัด เป็นแหล่งเลี้ยงปลาที่มีชื่อเสียง แต่เนื่องจากแหล่งน้ำส่วนมากขึ้นเขิน มีผู้สนใจเลี้ยง ปลาน้อย และยังไม่มียุ้ลงทุนเลี้ยงปลารายใหญ่ ๆ แต่ศักยภาพของพื้นที่เหมาะสมใน การเลี้ยงปลามาก ิเคยเฉพาะการส่งเสริมการเลี้ยงปลาในลำแม่ลา สำหรับสาขา อุตสาหกรรม แม้ว่าจะมีการลงทุนเพิ่มขึ้นในจังหวัดก็ตามแต่ยังอยู่ในระยะเริ่มต้นและ มีโรงงานอุตสาหกรรมน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดสระบุรี ซึ่งมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ตั้งอยู่หลายโรงจึงทำให้สาขาอุตสาหกรรมในจังหวัดสิงห์บุรี มีบทบาท ทางเศรษฐกิจน้อยกว่าจังหวัดสระบุรี เมื่อเปรียบเทียบกับในระดับภาค อีกทั้งจังหวัด สิงห์บุรียังมีพื้นที่ลงทุนทางด้านชลประทานเพื่อการเกษตรกรรม จึงมีพื้นที่ที่เหมาะสม ในการจะนำมาพัฒนา เป็นพื้นที่อุตสาหกรรมได้เฉพาะบางพื้นที่เท่านั้น

ตารางที่ 4.4 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวม (ณ ราคาคงที่ ปี 2515) ของจังหวัดสิงห์บุรี

(หน่วย : ล้านบาท)

สาขาการผลิต	ผลิตภัณฑ์มวลรวม			ร้อยละส่วนแบ่ง			อัตราการเพิ่ม			ส่วนแบ่งการเพิ่ม			ร้อยละส่วนแบ่งการเพิ่ม		
	2524	2528	2532	2524	2528	2532	2524-2528	2528-2532	2524-2532	2524-2528	2528-2532	2524-2532	2524-2528	2528-2532	2524-2532
1. เกษตรกรรม	500.13	339.01	434.76	37.46	24.41	25.02	-5.49	2.17	-1.74	-101.12	35.75	-65.37	-194.06	10.2	1.73
1.1 กสิกรรม	429.11	331.84	352.69	32.14	23.89	20.30	-6.22	1.53	-2.42	-97.23	20.85	-76.42	-186.63	5.95	-2.42
1.2 ปศุสัตว์	29.80	28.28	30.38	2.23	2.04	1.75	-1.31	1.81	0.24	-1.53	2.11	0.58	-2.93	0.6	0.24
1.3 ประมง	10.68	5.50	6.31	0.80	0.40	0.36	-15.27	3.48	-6.37	-5.17	0.81	-4.17	-9.93	0.23	-6.37
1.4 ป่าไม้	-	2.00	-	-	0.14	-	-	-100	-	0.02	-0.02	-	-	-	-
1.5 บริการทางการเกษตร	12.42	10.20	10.75	0.93	0.73	0.62	-4.82	1.72	-1.8	-2.23	0.55	-1.68	-4.28	0.16	-1.8
1.6 แปรรูปสินค้าเกษตร	18.12	23.19	34.64	1.36	1.67	1.99	6.37	10.55	8.44	5.07	11.45	16.52	9.74	3.27	8.54
2. เหมืองแร่และการขุดหิน	21.91	6.57	5.91	1.64	0.47	0.34	-26.02	-2.58	-15.1	-15.35	-0.65	-16	-29.45	-0.19	-14
3. อุตสาหกรรม	141.18	152.45	216.88	10.58	10.98	12.48	1.94	9.21	5.51	11.27	64.43	73.7	21.62	18.39	5.51
4. ก่อสร้าง	31.77	34.43	27.87	2.38	2.48	1.60	2.03	-5.15	-1.62	2.67	-6.56	-3.89	5.11	-1.89	-0.62
5. ไฟฟ้าและประปา	18.14	27.67	40.25	1.36	1.99	2.32	11.13	9.82	10.47	9.53	12.58	22.1	18.28	3.59	10.47
6. การคมนาคมขนส่ง	60.60	97.64	128.46	4.54	7.03	7.39	12.67	7.1	9.85	37.04	30.82	67.86	71.09	8.8	9.85
7. ก๊าซและน้ำประปา	234.69	269.24	395.84	17.58	19.38	22.78	3.49	10.12	6.75	34.55	126.61	161.16	66.3	36.13	6.75
8. ธนาคารและประกันภัย	19.80	32.05	63.09	1.48	2.31	3.63	12.82	18.45	15.6	12.27	31.04	43.31	23.55	8.86	14.6
9. ที่อยู่อาศัย	72.12	81.90	88.41	5.40	5.90	5.09	3.23	1.93	2.58	9.78	6.51	16.29	18.76	1.86	2.88
10. บริการราชการแผ่นดิน	74.35	90.76	98.97	5.57	6.53	5.70	5.11	2.19	3.64	16.41	8.21	24.62	11.48	2.34	3.64
11. บริการ	160.26	195.33	237.02	12.00	14.06	13.64	5.07	4.95	5.01	35.08	41.68	76.76	67.32	11.89	5.01
ผลิตภัณฑ์ประชาชาติรวม	1,334.95	1,389.05	1,737.47	100.00	100.00	100.00	0.96	5.79	3.35	52.11	350.42	402.54	100	100	3.35
ราย ใ้ด้กัวเฉลี่ย	15,928	15,660	23,114	-	-	-	-0.42	10.22	4.76	-	-	-	-	-	-

ที่มา : ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 4.5 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคกลางและจังหวัดสิงห์บุรี

(หน่วย : 1,000 บาท)

สาขาการผลิต	ภาคกลาง								สิงห์บุรี									
	มูลค่า			ร้อยละ			อัตราการเปลี่ยนแปลง		มูลค่า			ร้อยละ			อัตราการเปลี่ยนแปลง		ส่วนแบ่งของจังหวัด/ภาค	
	2524	2528	2532	2524	2528	2532	2524-2528	2528-2532	2524	2528	2532	2524	2528	2532	2524-2528	2528-2532	2524	2532
1. เกษตรกรรม	4,529,766	4,736,639	5,336,953	26.77	24.39	19.92	1.14	3.17	500,134	399,011	434,763	37.47	28.77	24.74	-5.05	2.24	11.04	8.15
ร้อยละ	100	100	100	-	-	-	-	-	11.04	8.42	8.15	-	-	-	-	-	-	-
1.1 ปศุสัตว์	3,454,358	3,562,524	3,937,437	20.42	18.34	14.69	0.78	2.63	429,112	331,844	352,689	32.14	23.92	20.07	-5.67	1.57	12.42	8.96
ร้อยละ	100	100	100	-	-	-	-	-	12.42	9.31	8.96	-	-	-	-	-	-	-
1.2 ปศุสัตว์	421,451	520,746	644,801	2.49	2.68	2.41	5.89	5.96	29,805	28,277	10,382	2.23	2.04	0.59	-1.28	-15.82	7.07	1.61
ร้อยละ	100	100	100	-	-	-	-	-	7.07	5.43	1.61	-	-	-	-	-	-	-
1.3 ประมง	115,275	89,366	108,883	0.68	0.46	0.41	-5.62	5.46	10,675	5,501	6,307	0.80	0.40	0.36	-12.12	3.66	9.26	5.79
ร้อยละ	100	100	100	-	-	-	-	-	9.26	6.16	5.79	-	-	-	-	-	-	-
1.4 ป่าไม้	45	491	1,946	0.00	0.00	0.01	247.78	74.08	0	2	0	0.00	0.00	0.00	-	-	-	-
ร้อยละ	100	100	100	-	-	-	-	-	0.00	0.41	0.00	-	-	-	-	-	-	-
1.5 บริการทางการเกษตร	270,538	244,682	235,395	1.60	1.26	0.88	-2.39	-0.95	12,424	10,195	10,745	0.93	0.74	0.61	-4.49	1.35	4.59	4.56
ร้อยละ	100	100	100	-	-	-	-	-	4.59	4.17	4.56	-	-	-	-	-	-	-
1.6 แปรรูปสินค้าเกษตร	268,099	318,830	408,491	1.58	1.64	1.52	4.73	7.03	18,118	23,192	34,640	1.36	1.67	1.97	7.00	12.34	6.76	8.48
ร้อยละ	100	100	100	-	-	-	-	-	6.76	7.27	8.48	-	-	-	-	-	-	-
2. เหมืองแร่และการขุดหิน	1,575,695	1,715,147	3,299,772	9.31	8.83	12.31	2.21	23.10	21,912	6,563	5,918	1.64	0.47	0.34	-17.51	-2.46	1.39	0.18
ร้อยละ	100	100	100	-	-	-	-	-	1.39	0.38	0.18	-	-	-	-	-	-	-
3. อุตสาหกรรม	2,350,992	3,199,027	4,767,746	13.89	16.47	17.79	9.02	12.26	141,184	152,451	216,884	10.58	10.99	12.94	2.00	10.57	6.01	4.55
ร้อยละ	100	100	100	-	-	-	-	-	6.01	4.77	4.55	-	-	-	-	-	-	-
4. ก่อสร้าง	471,776	642,512	644,979	2.79	3.31	2.41	9.05	0.10	31,765	34,430	27,872	2.38	2.48	1.59	2.10	-4.76	6.73	4.32
ร้อยละ	100	100	100	-	-	-	-	-	6.73	5.36	4.32	-	-	-	-	-	-	-
5. ไฟฟ้าและประปา	403,455	684,062	1,360,136	2.38	3.52	5.08	17.39	24.71	18,144	27,669	40,245	1.36	1.99	2.29	13.12	11.36	4.50	2.96
ร้อยละ	100	100	100	-	-	-	-	-	4.50	4.04	2.96	-	-	-	-	-	-	-
6. การคมนาคมขนส่ง	889,849	802,124	1,197,963	5.26	4.13	4.47	-2.46	12.34	60,599	97,641	128,462	4.54	7.04	7.31	15.28	7.89	6.81	10.72
ร้อยละ	100	100	100	-	-	-	-	-	6.81	12.17	10.72	-	-	-	-	-	-	-
7. ค้าส่งและค้าปลีก	2,975,482	3,172,207	4,684,046	17.59	16.33	17.48	1.65	11.91	234,687	269,237	395,844	17.58	19.41	22.52	3.68	11.76	7.89	8.45
ร้อยละ	100	100	100	-	-	-	-	-	7.89	8.49	8.45	-	-	-	-	-	-	-
8. ธนาคารและประกันภัย	225,396	322,452	630,996	1.33	1.66	2.35	10.77	23.92	19,779	32,048	63,090	1.48	2.31	3.59	15.51	24.22	8.78	10.00
ร้อยละ	100	100	100	-	-	-	-	-	8.78	9.94	10.00	-	-	-	-	-	-	-
9. ที่อยู่อาศัย	852,726	947,463	1,066,368	5.04	4.88	3.98	2.78	3.14	72,123	81,899	88,409	5.40	5.90	5.03	3.39	1.99	6.46	8.29
ร้อยละ	100	100	100	-	-	-	-	-	8.46	8.64	8.29	-	-	-	-	-	-	-
10. บริหารราชการแผ่นดิน	1,141,607	1,378,284	1,501,883	6.75	7.10	5.60	5.18	2.24	74,354	90,759	98,972	5.57	6.54	5.63	5.52	2.26	6.51	6.59
ร้อยละ	100	100	100	-	-	-	-	-	6.51	6.58	6.59	-	-	-	-	-	-	-
11. บริการ	1,503,104	1,820,492	2,306,737	8.88	9.37	8.61	5.28	6.68	160,255	195,334	237,016	12.00	14.08	13.49	5.47	5.33	10.66	10.27
ร้อยละ	100	100	100	-	-	-	-	-	10.66	10.73	10.27	-	-	-	-	-	-	-
ผลิตภัณฑ์ประชาชาติรวม	16,919,849	19,420,409	26,797,579	100.00	100.00	100.00	3.69	9.50	1,334,936	1,387,044	1,757,471	100.00	100.00	100.00	0.98	6.68	-	-
รายได้ครัวเรือน	16,054	18,535	30,587	-	-	-	3.86	16.26	15,928	15,660	23,114	-	-	-	-0.42	-	-	-

ที่มา : ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

4.3.1 สาขาเกษตรกรรม ยังคงเป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดในปี 2532 มีมูลค่า 434.763 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 25.02 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด และมีส่วนแบ่งเป็นร้อยละ 8.15 ของภาคกลางลดลงจากส่วนแบ่งเมื่อปี 2524 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 11.04 ของภาคกลาง แม้ว่าโครงสร้างสาขาเกษตรกรรมจะลดความสำคัญลง เมื่อเปรียบเทียบกับภายในจังหวัดและภาค แต่เมื่อพิจารณาจากสภาพของพื้นที่แล้ว จะเห็นว่าสาขานี้ยังคงมีความสำคัญของภาคต่อไป

สาขาเกษตรกรรมแบ่งออกเป็น 6 สาขาย่อยคือ กสิกรรม ปศุสัตว์ ประมง ป่าไม้ บริการการเกษตร และแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอย่างง่าย

1) กสิกรรม การกสิกรรมเป็นอาชีพสำคัญของประชาชนในจังหวัดมานาน มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรในปี 2533 442,442 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 86.09 ของพื้นที่จังหวัด อำเภอที่มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรมากที่สุด คือ อำเภออินทร์บุรี พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด คือ ข้าว อ้อยโรงงาน พืชสวน และพืชผัก

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญส่งเป็นสินค้าออกของจังหวัดการใช้ประโยชน์ที่ดินนาใช้เป็นที่นาถึง 359,104 ไร่คิดเป็นร้อยละ 81.15 ของพื้นที่เพาะปลูกของจังหวัด (ตารางที่ 4.2) ในปี 2533 มีรายได้จากข้าวนาปีและข้าวนาปรัง รวมเป็นเงิน 861,955 ล้านบาท ปัจจุบันการใช้ที่ดินในการทำนาลดลงทุกอำเภอ ยกเว้นอำเภอค่ายบางระจัน มีพื้นที่นาเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เปรียบเทียบตัวเลขในช่วงปี 2526 ถึงปี 2533 การเปลี่ยนแปลงพื้นที่นาเหล่านี้ส่วนหนึ่งมีปัญหาขาดน้ำในการทำนา และบางส่วนปรับปรุงเป็นพื้นที่ปลูกอ้อยและมีอีกส่วนหนึ่งนำไปพัฒนาเป็นสวนเกษตร ใช้ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ซึ่งเป็นที่นิยมในปัจจุบัน อำเภอที่มีอัตราการผลิตของพื้นที่นามากคือ อำเภออินทร์บุรี และอำเภอเมืองสิงห์บุรี ตามลำดับ เพื่อรักษาพื้นที่นาที่มีความอุดมสมบูรณ์ สมควรมีมาตรการในการควบคุมการใช้ที่นาที่เหมาะสมและชัดเจน

อ้อย เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด อีกชนิดหนึ่งรองจากข้าว เนื่องจากในปัจจุบันมีผู้นิยมปลูกอ้อยเพิ่มมากขึ้น ภัยพิบัติน้ำท่วมเฉพาะในอำเภอ บางระจันและอำเภอค่ายบางระจัน เพราะมีโรงงานผลิตน้ำตาลขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในอำเภอ บางระจัน มีพื้นที่ปลูกอ้อยเพิ่มมากขึ้น 140,445 ไร่ เปรียบเทียบจากช่วงปี 2523/24 และปี 2532/33 อำเภอที่มีพื้นที่ปลูกอ้อยมากที่สุด คือ อำเภอ บางระจัน และ อำเภอค่ายบางระจัน รายได้ ซึ่งเกษตรกรได้รับจากการขายอ้อย ประมาณ 236,014 ล้านบาท ซึ่งเป็นรายได้สูงเป็นอันดับที่สองรองจากข้าว

มะม่วง เป็นไม้ยืนต้นที่หารายได้รองลงมาจากอ้อย มีปลูกมากที่อำเภอ บางระจัน และอำเภอท่าช้าง นอกจากนี้มีพืชผัก ถั่วเขียว ถั่วเหลือง มันเทศ ใช้ปลูกเป็นพืชหมุนเวียนนอกฤดูการทำนา ทำให้ชาวนามีรายได้เพิ่มมากขึ้น

2) ปศุสัตว์ การเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพที่สำคัญรองจากการกสิกรรม ในปี

2532 มีมูลค่า 30,382 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.99 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในสาขาเกษตรกรรม สัตว์เลี้ยงที่สำคัญ คือ โค กระบือ สุกร เป็ด ไก่ การเลี้ยงโค ปัจจุบันนิยมเลี้ยงทั้งโคเนื้อและโคนม มีโรงงานรับซื้อนํ้านมจากเกษตรกร นอกจากนั้นเกษตรกรยังสามารถส่งไปขายยังวิทยาลัยเกษตรกรรมสิงห์บุรีได้อีกด้วย นอกจากการเลี้ยงโคแล้ว เกษตรกรยังเลี้ยงกระบือไว้ใช้งาน เลี้ยงไก่ เป็ด เป็นฟาร์มขนาดใหญ่ การเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ เหล่านี้จะมีการเลี้ยงกระจายไปทุกอำเภอ จะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความสนใจของเกษตรกร การเลี้ยงโคมีมากในอำเภอพรหมบุรี และอำเภออินทร์บุรี กระบือเลี้ยงมากที่อำเภอเมืองและอำเภอพรหมบุรี การเลี้ยงโคและกระบือส่วนมากเป็นการเลี้ยงเพื่อใช้งานในภาคเกษตรกรรม และในปัจจุบันก็นิยมใช้เครื่องจักรมากขึ้น ประกอบพื้นที่สวนนาหญ้าปลูกพืชหมุนเวียน พื้นที่ที่ใช้ในการเลี้ยงสัตว์จึงมีน้อย

3) ประมง การประมงของจังหวัดมีมูลค่าลดลง เมื่อเปรียบเทียบระหว่างปีพ.ศ. 2524 และปี 2532 รวมทั้งส่วนแบ่งในสาขาการประมง เมื่อเปรียบเทียบกับภาคกลางจากสถิติพื้นที่ทำการประมงและปริมาณการผลิตสัตว์น้ำของสำนักงานประมงจังหวัดสิงห์บุรี จะเห็นว่าทั้งพื้นที่เพาะเลี้ยงและปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้มีจนวนลดลง ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติของจังหวัดที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก และมีปัญหาที่เห็น เช่น มาทำการขุดลอกใหม่เพื่อให้สามารถเป็นแหล่งเลี้ยงปลาที่สำคัญของจังหวัด โดยเฉพาะปลาในลำแม่ลา ซึ่งมีชื่อเสียงว่าเป็นปลาน้ำจืดที่มีรสชาติอร่อยเป็นที่นิยมของผู้บริโภคทั่วไป

4.3.2 สาขาอุตสาหกรรม จากผลิตภัณฑ์มวลรวมปี 2524 และปี 2532 สาขาอุตสาหกรรมของจังหวัดมีมูลค่า 141,184 ล้านบาท และ 216,884 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 10.58 และ 12.48 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด และมีส่วนแบ่งเป็นร้อยละ 6.00 และ 4.55 ของภาค ตามลำดับ มีอัตราการเพิ่มในช่วงปี 2524 ถึงปี 2532 เป็นร้อยละ 5.51 ต่อปี ซึ่งมีอัตราการเพิ่มน้อยกว่าอัตราการเพิ่มของภาคกลาง ซึ่งมีอัตราการเพิ่มเป็นร้อยละ 9.24 ต่อปี ในช่วงปีเดียวกัน บทบาทความสำคัญในสาขาอุตสาหกรรมของจังหวัดเริ่มมีความสำคัญ เนื่องจากมีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งใหม่เพิ่มขึ้น

อุตสาหกรรมของจังหวัดส่วนมากจะเป็นโรงสี โรงงานน้ำตาล และโรงงานผลิตกระดาษกิมพ์ จะเปิดดำเนินการได้ในปี 2537 มีเงินลงทุนประมาณ 5,000 ล้านบาท มีคนงานประมาณ 500 คน ตั้งอยู่ใกล้กับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 32 แต่จะใช้วัตถุดิบในการผลิตที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ โดยเฉพาะโรงงานผลิตเยื่อกระดาษ ใช้นักอุตสาหกรรมภายในจังหวัดน้อยมาก การที่โรงงานมาเลือกที่ตั้งในบริเวณดังกล่าว เนื่องจากราคาที่ดินถูกกว่าภาค กทม. และปริมณฑล และยังคงตั้งอยู่ไม่

ใกล้กับกรุงเทพมหานคร และท่าเรือกรุงเทพฯ มากนัก จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมของจังหวัดปี 2533 มีประมาณ 198 โรงงาน และมีการจ้างงาน 2,115 คน โรงงานน้ำตาลเป็นโรงงานที่มีขนาดใหญ่และมีการจ้างงานมากที่สุด ทั้งอยู่ในอำเภอบางระจัน นอกจากนั้นจะเป็นโรงสี และโรงทำอิฐ ซึ่งมีกระจายอยู่ทั่วไป รองลงมาคืออุตสาหกรรมซ่อมเครื่องยนต์ ซึ่งมีมากในอำเภอเมืองและอำเภอบางระจัน โรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งขึ้นใหม่ มีแนวโน้มตั้งอยู่บนถนนสายหลักของจังหวัดมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนโรงงานแยกตามประเภทอุตสาหกรรมของอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดสิงห์บุรี ปี พ.ศ.2534

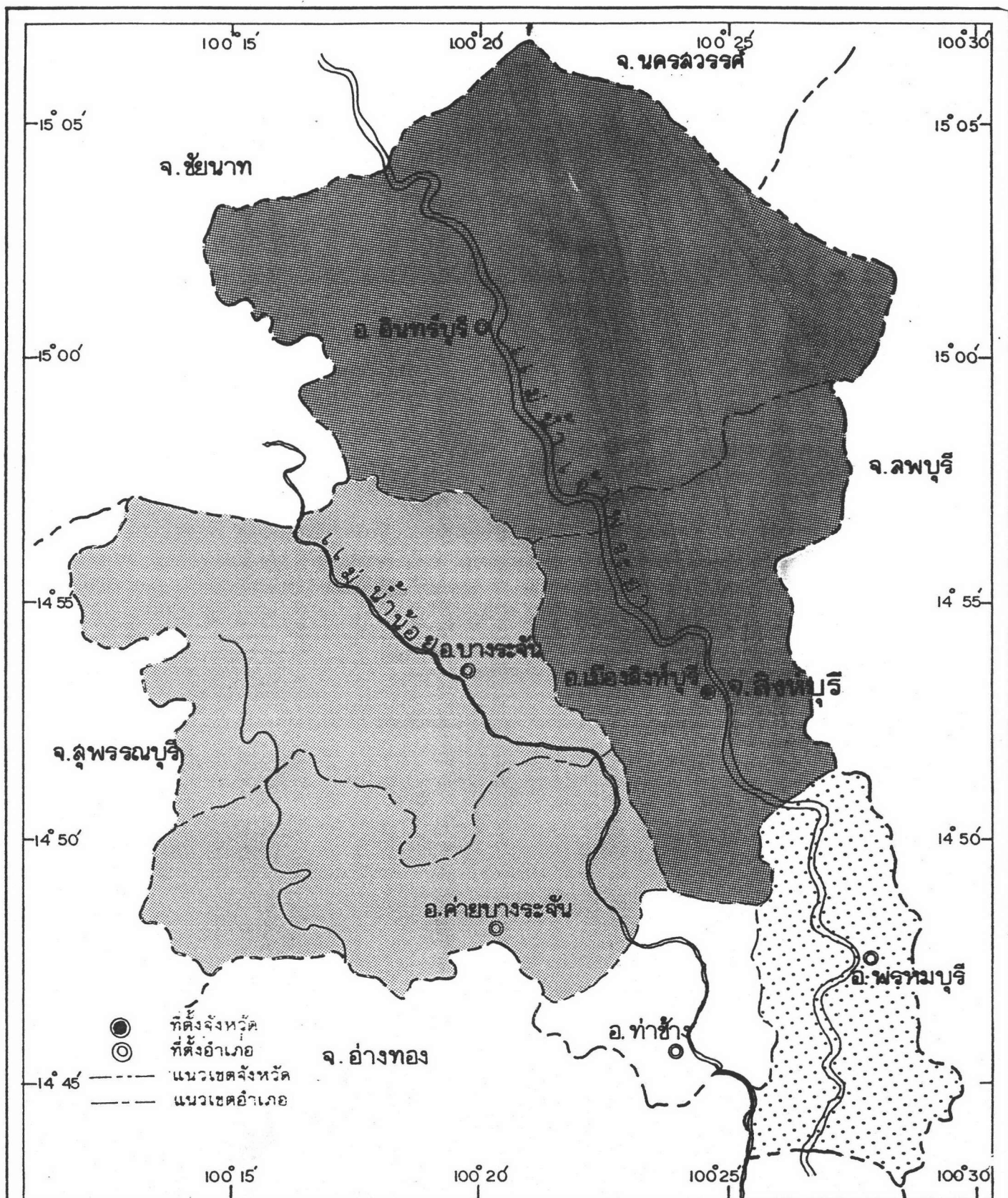
ประเภทโรงงาน	จำนวนโรงงาน						
	เมืองสิงห์บุรี	อินทร์บุรี	บางระจัน	ค่ายบางระจัน	พรหมบุรี	ท่าช้าง	รวม
1. เกษตร	10	19	8	12	6	5	60
2. อาหารและเครื่องดื่ม	6	7	2	3	1	1	20
3. ผลิตภัณฑ์จากไม้	11	2	1	1	-	2	17
4. เครื่องจักร	10	1	1	5	-	-	17
5. ก่อสร้างและดินเผา	21	44	11	5	3	-	84
6. เครื่องยนต์	24	7	6	1	1	-	39
7. บริการอื่น ๆ	1	-	-	-	1	-	2
รวม	83	80	29	27	12	8	239

ตารางที่ 4.7 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดสิงห์บุรี ปี 2534
 จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม (สถิติถึง 31 ธันวาคม 2534)

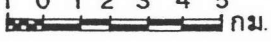
ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนโรงงาน	เงินทุน	จำนวนคนงาน
สีข้าว	60	277,978,017	599
ทำขนมเปียะ	3	1,032,000	46
ทำเส้นก๋วยเตี๋ยว	6	8,150,000	47
ทำน้ำตาล	1	632,586,203	395
ทำน้ำแข็ง	8	25,730,000	59
ผสมอาหารสัตว์	2	3,700,000	16
ไสไม้	12	19,588,200	103
ทำวงกบประตู-หน้าต่างไม้	1	415,000	7
ทำเครื่องเรือน	4	2,222,000	92
พิมพ์สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	2	10,660,000	5
ปะยางรถยนต์	2	4,940,000	14
ผลิตถุงมือยาง และลูกโป่ง	1	28,900,000	102
ผลิตขวดพลาสติกบรรจุน้ำดื่ม	1	2,900,000	5
ผลิตเม็ดพลาสติกจากเศษ- พลาสติก	1	1,650,000	5
ผลิตเตาดินเผา	3	2,500,000	25
ผลิตอิฐดินเผา	70	51,994,500	789
ทำคอนกรีตบล็อก	8	10,630,000	64
ทำประตู หน้าต่างเหล็ก	3	260,000	7
ซ่อมเครื่องยนต์ กิ่งและ เชื่อมโลหะ	1	70,000	3
ซ่อมเครื่องยนต์	7	2,514,000	23
ซ่อมรถไถนา	12	4,256,200	33
ซ่อมชิ้นส่วนรถยนต์	5	4,627,000	14
ซ่อม และต่อตัวถึงรถยนต์- บรรทุก	1	25,000,000	30

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนโรงงาน	เงินทุน	จำนวนคนงาน
ทำท่อไอเสียรถยนต์	4	2,482,000	11
บรรจุก๊าซหุงต้ม	2	6,435,625	12
เคาะแผ่นสีรถยนต์	18	19,623,200	95
ซ่อมและแผ่นสีรถยนต์	3	2,288,000	9
รวม	241	1,333,895,412	2,550

ที่มา: สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสิงห์บุรี

การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาจังหวัดสิงห์บุรี

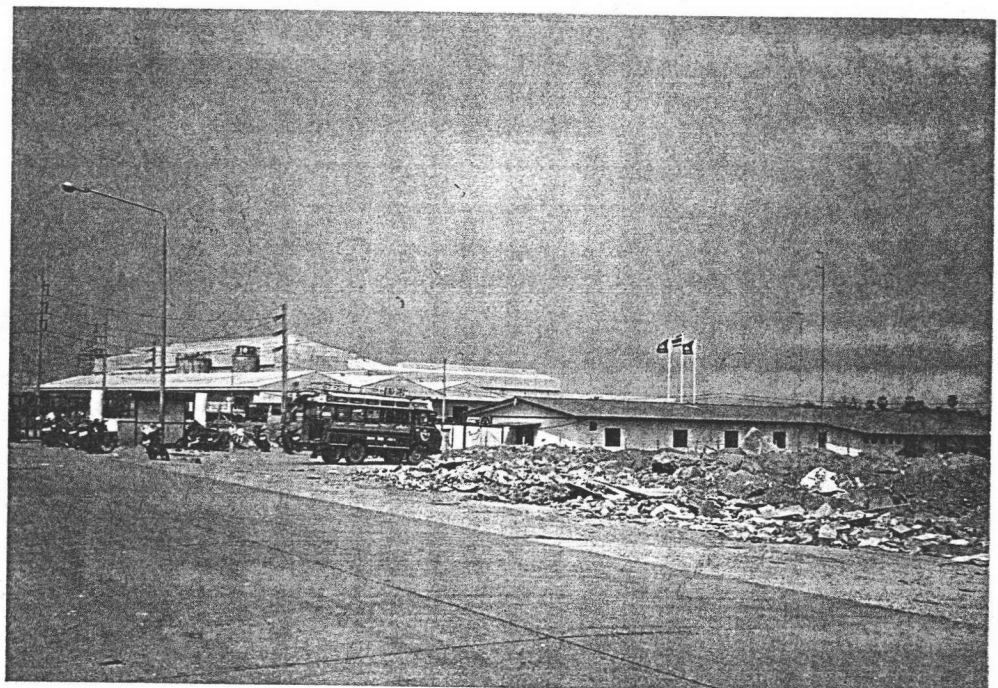
แสดง จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม ในปี พ.ศ 2534		แผนที่ 4.11	
สัญลักษณ์ (หน่วย : โรงงาน) □ น้อยกว่า 11 ▨ 21 - 30 □ 11 - 20 ▩ มากกว่า 30			
ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสิงห์บุรี		มาตรการส่วน 1 0 1 2 3 4 5 กม.	

สถานที่ก่อสร้างอุตสาหกรรมผลิตกระดาษ

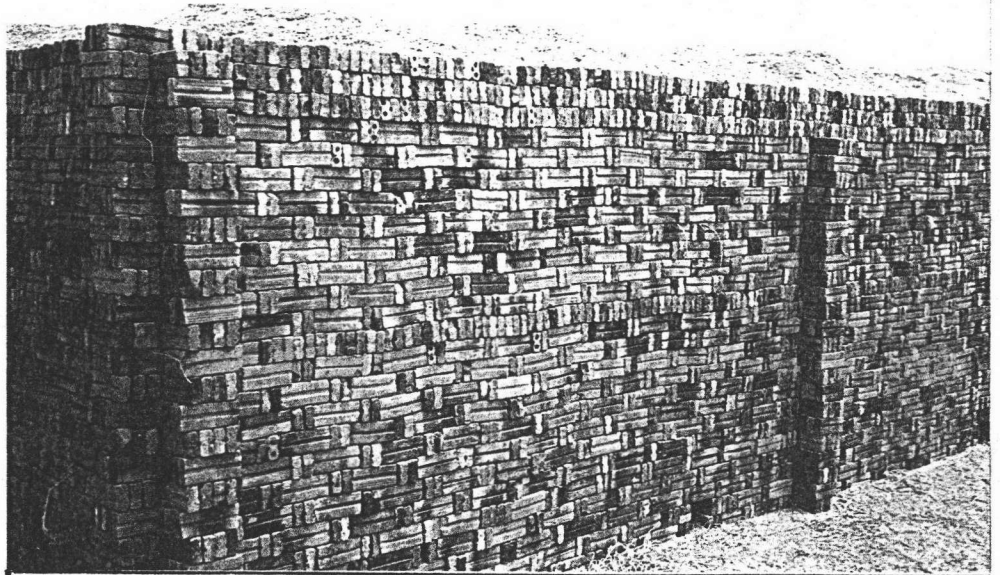
บริษัท ชินไฮเปเปอร์ จำกัด

ต.โพกรรม อ.เมืองสิงห์บุรี จ.สิงห์บุรี

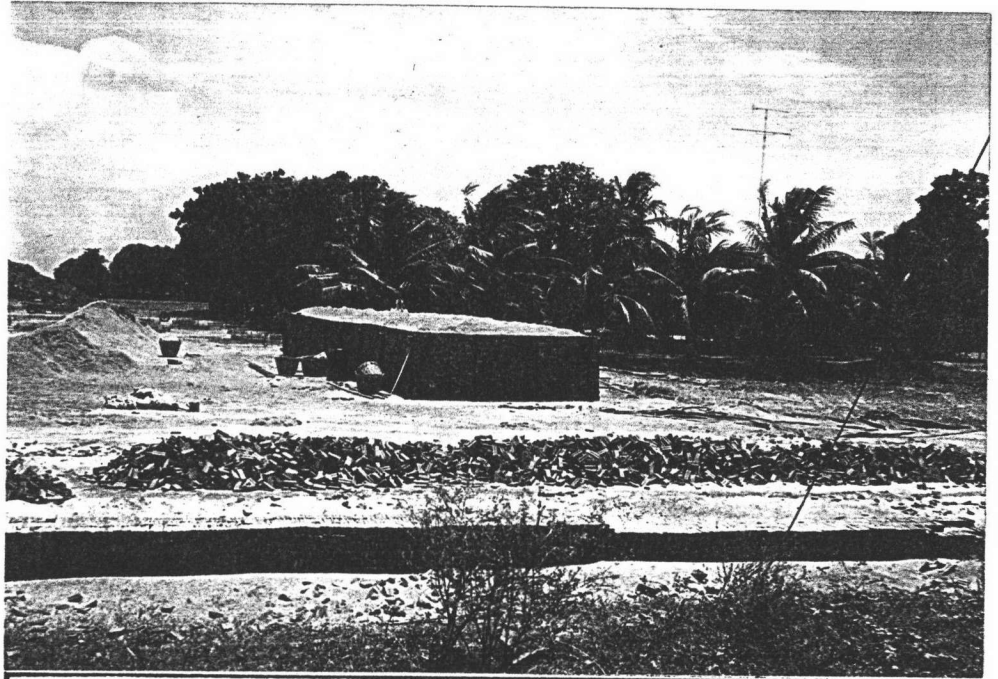

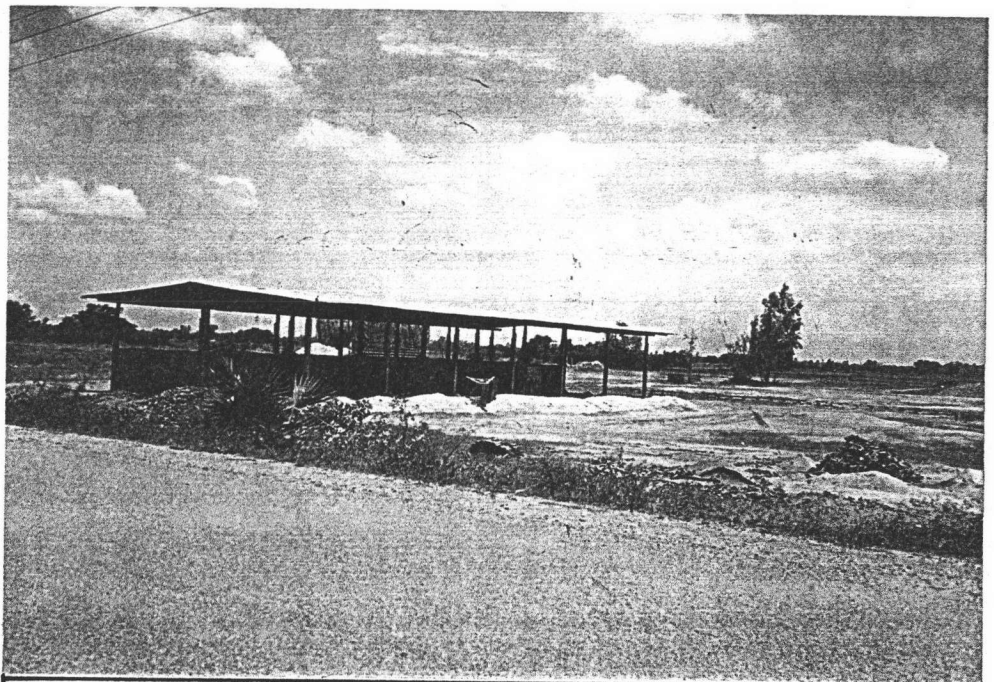
ผลิตภัณฑ์อิฐเผาในโรงงานอิฐ ซึ่งมีมากในท้องที่
อ. เมืองสิงห์บุรี, อินทร์บุรี และบางระจัน

โรงงานอิฐในท้องที่ อ. บางระจัน

ผลิตภัณฑ์อิฐเผาในโรงงานอิฐ ซึ่งมีมากในท้องที่
อ. เมืองสิงห์บุรี, อินทร์บุรี และบางระจัน

โรงงานอิฐในท้องที่ อ. บางระจัน

โรงงานผลิตอุปกรณ์วงจรอิเล็กทรอนิกส์

ในท้องที่ อ.บางระจัน

4.3.3 สาขาการค้าและบริการ การผลิตภาคการค้าและบริการของ จังหวัดสิงห์บุรี ในปี 2524 มีมูลค่าการผลิต 561.2 ล้านบาท ปี 2528 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเป็น 669.31 ล้านบาท และในปี 2532 มีมูลค่าการผลิตถึง 853.33 ล้านบาท ซึ่งมีอัตราเพิ่มจากช่วงปี 2524 - 2532 ถึงร้อยละ 52 ในช่วงปี 2528 - 2532 สาขาการผลิตที่มีอัตราเพิ่มสูงที่สุดในภาคการค้าและบริการ คือ การธนาคารและการประกันภัย มีอัตราเพิ่มร้อยละ 15.6 รองลงมา ได้แก่ การค้าส่งและค้าปลีก มีอัตราเพิ่มร้อยละ 6.75 สาขาการผลิตที่มีร้อยละของส่วนแบ่งการเพิ่มมากที่สุด คือ การธนาคารและประกันภัยมีถึงร้อยละ 14.6 รองลงมาได้แก่ การค้าส่งและค้าปลีก มีส่วนแบ่งร้อยละ 6.75

ตารางที่ 4.8 แสดงการจดทะเบียนพาณิชย์ของผู้ประกอบการในจังหวัดสิงห์บุรี ปี พ.ศ. 2531-2535

อำเภอ	2531	2532	2533	2534	2535
1. เมืองสิงห์บุรี	940	962	1,002	1,036	1,049
2. ท่าช้าง	107	111	114	126	136
3. บางระจัน	506	533	573	598	602
4. พรหมบุรี	654	654	655	662	662
5. อินทร์บุรี	1,063	1,120	1,120	1,120	1,120
6. ค่ายบางระจัน	22	25	38	51	44
รวม	3,292	3,405	3,502	3,593	3,613

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสิงห์บุรี

4.4 โครงสร้างประชากร

4.4.1 ขนาดประชากรและการกระจายตัวของประชากร

ในปี พ.ศ.2535 จังหวัดสิงห์บุรีมีประชากรรวม 230,987 คน เป็นชาย 113,415 คน และหญิง 117,572 คน กระจายตัวอยู่ตามส่วนต่าง ๆ ของจังหวัด โดยเฉพาะ บริเวณสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา และ แม่น้ำน้อยจะมีจำนวนประชากรหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดในภาคกลาง สิงห์บุรีจะมีจำนวนประชากรเป็นลำดับที่ 6 ของภาค หรือคิดเป็นร้อยละ 8.10 โดยมีอัตราการขยายตัวของประชากรระหว่างปี พ.ศ.2529-2534 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1.11 ต่อปี ซึ่งจัดอยู่ในลำดับที่ 2 ของภาค

อำเภอที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดคือ อำเภออินทร์บุรี จำนวน 65,693 คน รองลงมา ได้แก่ อำเภอเมือง 53,410 คน อำเภอบางระจัน 39,214 คน อำเภอดำรงวิทยารชุน 30,384 คน อำเภอพรหมบุรี 26,113 คนและอำเภอท่าช้าง มีจำนวนประชากรน้อยที่สุด คือ 16,173 คน

ประชากรจังหวัดสิงห์บุรีจะกระจายตัวอยู่ตามชุมชนต่าง ๆ ทั้งชุมชนเมืองและชนบท โดยเฉพาะในอำเภอขนาดใหญ่ เช่น อำเภออินทร์บุรี และอำเภอเมือง จะมีจำนวนประชากรมากกว่าอำเภออื่น ๆ คือรวมกันได้ 119,433 คน คิดเป็นร้อยละ 51.62 ของประชากรทั้งจังหวัด ข้อสังเกตจากการศึกษาการกระจายตัวของประชากรจังหวัดสิงห์บุรีพบว่า จะกระจายตัวอยู่สองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำน้อย โดยเฉพาะในพื้นที่รอบชุมชนเมือง เช่น สุขาภิบาลชัยสุทร สุขาภิบาลอินทร์บุรี สุขาภิบาลดอนสมอ และเทศบาลเมืองสิงห์บุรี

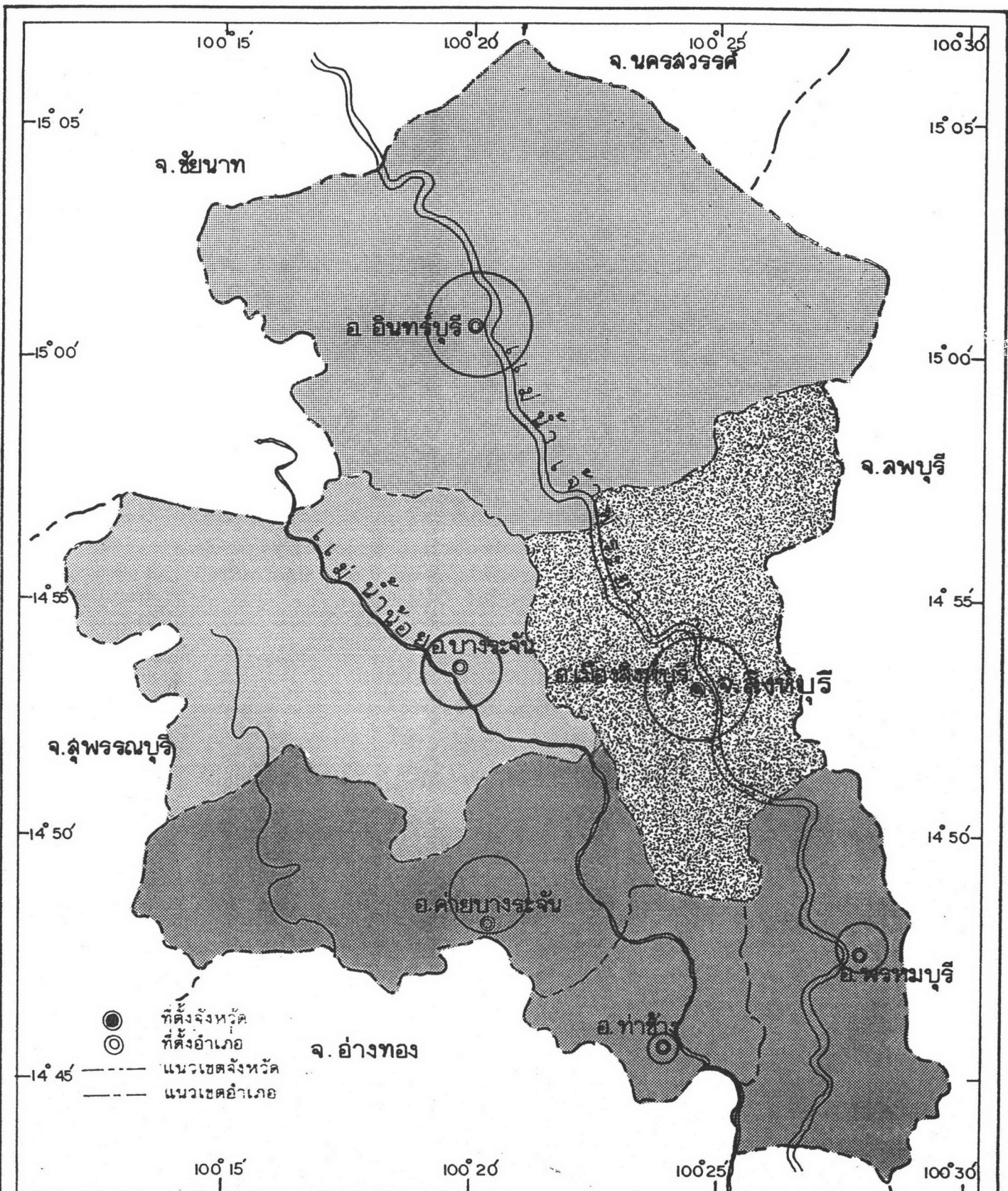
4.4.2 ความหนาแน่นประชากร

เมื่อพิจารณาขนาดพื้นที่กับจำนวนประชากรแล้วพบว่า จังหวัดสิงห์บุรีมีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นมาก ในปี พ.ศ.2535 ความหนาแน่นเฉลี่ยของประชากรทั้งจังหวัดเท่ากับ 275 คนต่อตารางกิโลเมตร ซึ่งนับเป็นจังหวัดที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นมากที่สุดเป็นลำดับที่ 2 ของภาคกลางรองลงมาจากจังหวัดอ่างทอง

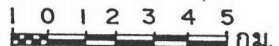
อำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุดคือ อำเภอเมือง 469 คนต่อตารางกิโลเมตร รองลงมาได้แก่ อำเภอท่าช้าง 330 คนต่อตารางกิโลเมตร อำเภอดำรงวิทยารชุน 320 คนต่อตารางกิโลเมตร อำเภอพรหมบุรี 311 คนต่อตารางกิโลเมตรและอำเภออินทร์บุรี 216 คนต่อตารางกิโลเมตร ส่วนอำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอบางระจัน 202 คนต่อตารางกิโลเมตร จะเห็นได้ว่าอำเภอที่มีความหนาแน่นประชากรต่ำกว่า ความหนาแน่นประชากรเฉลี่ยของจังหวัด ทั้งสองอำเภอ คือ อำเภออินทร์บุรีและอำเภอบางระจันนั้นเป็นอำเภอที่พื้นที่มากที่สุดของจังหวัดสิงห์บุรี

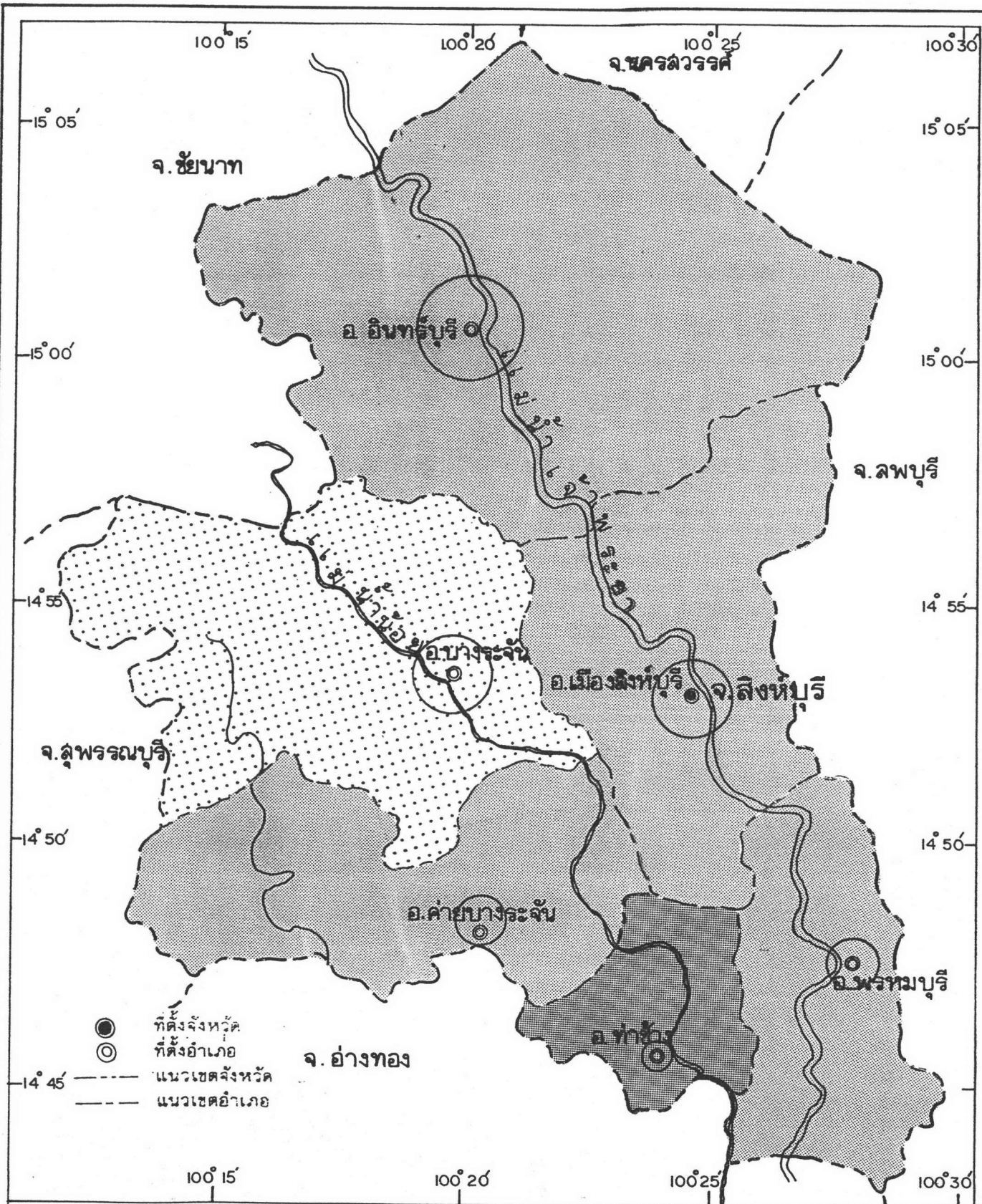
4.4.3 การเปลี่ยนแปลงประชากร

การเปลี่ยนแปลงประชากรของจังหวัดสิงห์บุรีระหว่างปีพ.ศ. 2529-2535 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยร้อยละ 2.72 ต่อปี เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงอัตราการเพิ่มประชากรเป็นรายอำเภอ อำเภอเมืองจะมีอัตราการเพิ่มประชากรสูงที่สุดร้อยละ 9.80 รองลงมาเป็นอำเภอยางชุมน้อย ร้อยละ 1.40 อำเภอบางระจันร้อยละ 1.10 อำเภอพรหมบุรี 0.90 อำเภอท่าช้าง ร้อยละ 0.80 และอำเภออินทร์บุรีมีอัตราการเพิ่มประชากรต่ำสุด คือร้อยละ 0.60 จะเห็นได้ว่า มีเพียงอำเภอเมืองเท่านั้นที่มีอัตราการเพิ่มประชากรสูงกว่า อัตราการเพิ่มประชากรทั้งจังหวัด นอกจากนี้ในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของประชากรยังพบว่าอำเภอที่มีส่วนแบ่งการเพิ่มประชากรสูงที่สุด คืออำเภอเมืองร้อยละ 70.90 ของจังหวัด รองลงมาคือ อำเภอบางระจัน ร้อยละ 7.68 อำเภออินทร์บุรี 7.5 อำเภอค่ายบางระจัน 7.38 อำเภอพรหมบุรี 4.23 และอำเภอท่าช้างมีส่วนแบ่งการเพิ่มประชากรต่ำสุดเพียงร้อยละ 2.31 เป็นที่น่าสังเกตว่าส่วนแบ่งการเพิ่มประชากรของแต่ละอำเภอในจังหวัดสิงห์บุรี มีอำเภอเมืองที่มีจำนวนที่แตกต่างจากอำเภออื่น ๆ มากที่สุด และในกลุ่มของอำเภอทางตอนบนของจังหวัดเช่น อินทร์บุรี บางระจันและค่ายบางระจัน มีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน

การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาจังหวัดสิงห์บุรี

แสดง	ขนาดและความหนาแน่นของประชากร ปี พ.ศ 2535	แผนที่	
สัญลักษณ์	(หน่วย : คน และ คน / กม. ²)	4-12	
	มากกว่า 40,000	น้อยกว่า 201	มาตรการวน
	30,001 - 40,000	201 - 300	
	20,001 - 30,000	301 - 400	
	น้อยกว่า 20,001	มากกว่า 400	
	ที่มา : สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร		

การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาจังหวัดสิงห์บุรี

<p>แสดง ขนาดและความหนาแน่นของประชากร ปี พ.ศ 2529</p>		<p>แผนที่</p> <p>4.13</p>	
<p>สัญลักษณ์ (หน่วย : คน)</p> <ul style="list-style-type: none"> — (outermost circle) มากกว่า 40,000 — (second circle) 30,001 - 40,000 — (third circle) 20,001 - 30,000 — (innermost circle) น้อยกว่า 20,001 	<p>และ (หน่วย : คน / กม.²)</p> <ul style="list-style-type: none"> □ (white) น้อยกว่า 201 □ (light gray) 201 - 300 □ (medium gray) 301 - 400 □ (dark gray) มากกว่า 400 	<p>มาตราส่วน</p> <p>1 0 1 2 3 4 5 กม.</p>	

ที่มา : สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร

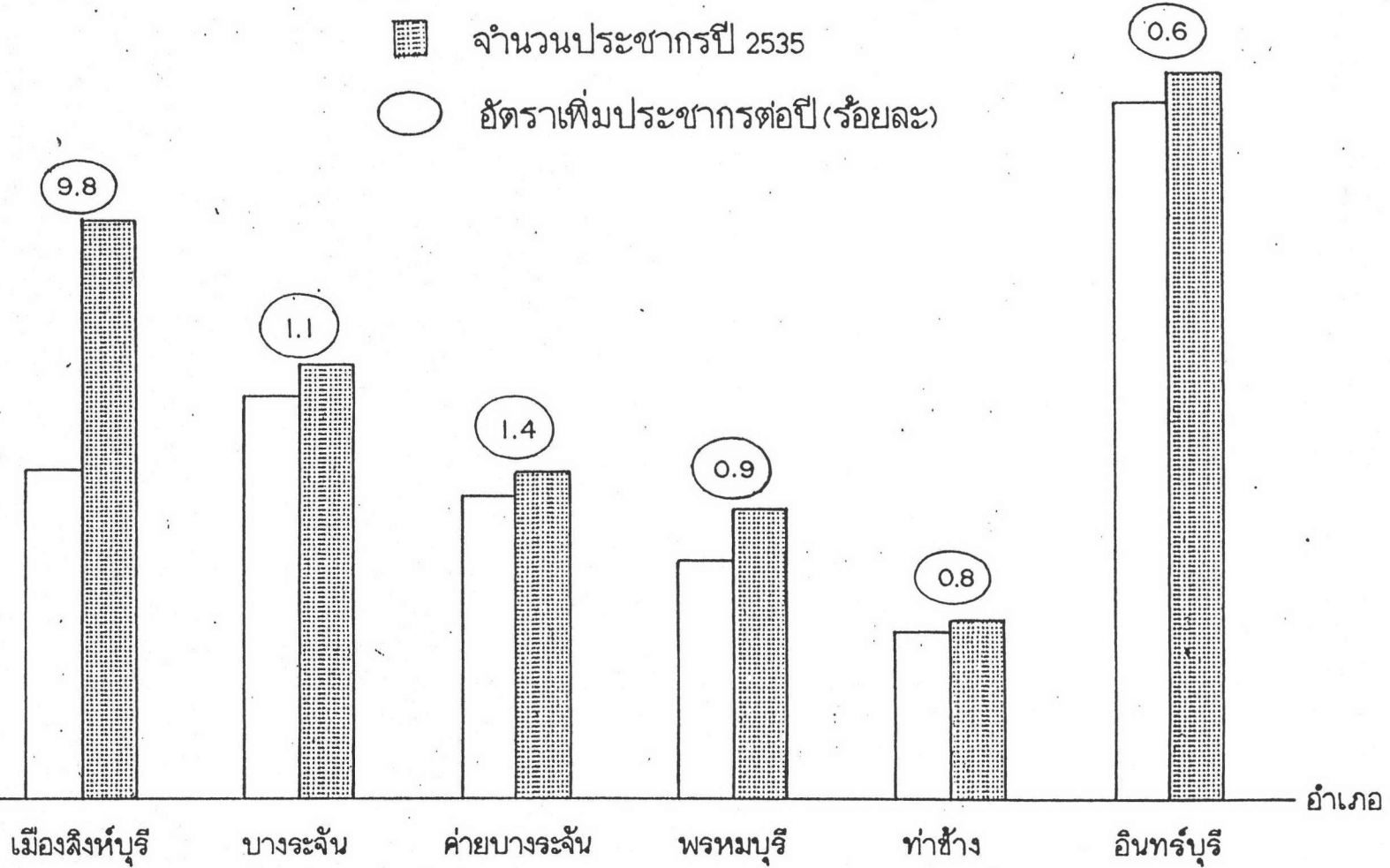
ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนความหนาแน่นประชากรปี 2529 และ 2535 อัตราการเพิ่มของประชากรต่อปี
ของจังหวัดสิงห์บุรีแยกเป็นรายอำเภอ

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวนประชากร		ความหนาแน่น		การเปลี่ยนแปลง		อัตราเพิ่มเฉลี่ยต่อปี (ร้อยละ)
		2529	2535	2529	2535	จำนวน	ร้อยละ	
1.เมืองสิงห์บุรี	114.00	30,464	53,410	267	469	22,946	70.90	9.80
2.บางระจัน	194.00	36,730	39,214	189	202	2,484	7.68	1.10
3.ค่ายบางระจัน	95.00	27,995	30,384	295	320	2,389	7.38	1.40
4.พรหมบุรี	84.00	24,745	26,113	295	311	1,368	4.23	0.90
5.ท่าช้าง	49.00	15,424	16,173	315	330	749	2.31	0.80
6.กนิษฐบุรี	304.00	63,267	65,693	208	216	2,426	7.50	0.60
รวม	840.00	198,625	230,987	236	275	32,362	100.00	2.72

จำนวนคน(หน่วย : 10,000คน)

7
6
5
4
3
2
1

- จำนวนประชากรปี 2529
- ▤ จำนวนประชากรปี 2535
- อัตราเพิ่มประชากรต่อปี(ร้อยละ)

แผนภูมิที่ 4.1 แสดงจำนวนประชากร ปี 2529 และปี 2535 อัตราเพิ่มประชากรต่อปี ของจังหวัดสิงห์บุรี แยกรายอำเภอ

4.4.4 ประชากรเมืองและชนบท

การจำแนกประชากรจังหวัดสิงห์บุรี เพื่อประโยชน์ในการศึกษาการพัฒนาพื้นที่และการรองรับแรงงานประชากรในอนาคต สามารถจำแนกประชากรออกเป็นสองกลุ่ม คือ ประชากรเมืองและประชากรชนบท ประชากรเมืองจะอาศัยอยู่ตามชุมชนเมืองทั้ง 7 แห่ง คือ เทศบาลเมืองสิงห์บุรี (20,455) สุขาภิบาลสิงห์ (21,590) สุขาภิบาลอินทร์บุรี (7,567) สุขาภิบาลดอนสมอ (8,574) คน สุขาภิบาลโพธิ์งาม (4,151 คน) สุขาภิบาลบางน้ำเชี่ยว (4,577 คน) และ สุขาภิบาลปากบาง (3,161 คน) รวมทั้งสิ้น 70,075 คน ส่วนที่เหลือจำนวน 160,912 คน จะเป็นประชากรชนบท ดังนั้นสัดส่วนของประชากรเมืองต่อประชากรชนบท ในปี พ.ศ. 2535 จึงเท่ากับ 30 : 70 ครอบคลุมพื้นที่ที่เป็นชุมชนเมืองมีเพียง 77.83 ตารางกิโลเมตร ในขณะที่พื้นที่ที่เป็นชุมชนชนบท 762.17 ตารางกิโลเมตร รองรับประชากรถึง 160,912 คนและเมื่อเปรียบเทียบความหนาแน่นกันแล้ว พบว่าความหนาแน่นของประชากรเมืองในปี พ.ศ.2535 เท่ากับ 906 คนต่อตารางกิโลเมตร มากกว่าความหนาแน่นของประชากรชนบทถึง 4 เท่า

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวน ความหนาแน่นของประชากรปี 2528 และ 2535 อัตราการเพิ่มประชากรต่อปี ของจังหวัดสิงห์บุรี
(รายเทศบาลและสุขาภิบาล)

ชุมชน	พื้นที่ (ตร.กม.)	2528		2535		การเปลี่ยนแปลง		อัตราเพิ่มประชากร (ร้อยละต่อปี)
		ประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	จำนวน	ส่วนแบ่งการ เปลี่ยนแปลง	
1.ทม.สิงห์บุรี	7.81	20,784	2,661	20,455	2,619	-329	0.32	0.24
2.ส.โพสังโฆ	1.50	3,655	2,437	4,151	2,767	496	4.96	0.6
3.ส.ดอนสมอ	18.10	10,048	555	8,574	474	-1,474	-14.74	-3.07
4.ส.สิงห์	22.80	19,620	861	21,590	947	1,970	19.70	1.88
5.ส.บางน้ำเชี่ยว	15.00	4,009	267	4,577	305	568	5.68	2.93
6.ส.ปากบาง	8.62	3,070	356	3,161	367	91	0.91	0.62
7.ส.อินทร์บุรี	4.00	7,098	1,775	7,567	1,892	469	4.69	-1.07
รวม	77.83	68,284	877	70,075	900	1,791	17.91	3.1130

4.4.5 การย้ายถิ่นของประชากร

ลักษณะการย้ายถิ่นประชากรของจังหวัดสิงห์บุรี เป็นการย้ายถิ่นที่ขาดดุลย์ คือ มีการย้ายถิ่นออกมากกว่าการย้ายถิ่นเข้า และเป็นการย้ายถิ่นภายในภาคกลาง รองลงมา เป็นการย้ายถิ่นระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสิงห์บุรี เมื่อพิจารณาเฉพาะการย้ายถิ่นเข้าของประชากรจังหวัดสิงห์บุรี ส่วนใหญ่จะย้ายมาจากจังหวัดในภาคกลาง ภาคเหนือ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยย้ายมาจากจังหวัดลพบุรี มากที่สุด ตามด้วยกรุงเทพมหานคร ชัยนาท และอ่างทอง จะเห็นได้ว่าจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกับ จังหวัดสิงห์บุรีมีแนวโน้มการย้ายถิ่นเข้ามามากกว่า จังหวัดที่อยู่ห่างไกลออกไปยกเว้นกรุงเทพมหานคร สำหรับการย้ายออกของประชากรจังหวัดสิงห์บุรี จะย้ายออกไปสู่ภาคกรุงเทพมหานครสูงสุด รองลงมาเป็นภาคกลาง และภาคเหนือ หากพิจารณาเป็นรายจังหวัดของการย้ายประชากรจังหวัดสิงห์บุรีแล้วพบว่าประชากรย้ายเข้ากรุงเทพมหานครมากที่สุด ตามด้วยจังหวัดลพบุรีและชัยนาทโดยมีเหตุผลของการย้ายถิ่นประชากรจากจังหวัดต่าง ๆ เข้าสู่จังหวัดสิงห์บุรี ด้วยเหตุผลทางสังคมเป็นส่วนใหญ่ เช่น ย้ายตามบุคคลในครอบครัว ย้ายกลับภูมิลำเนาและเปลี่ยนแปลงสภาพสมรส เป็นต้น

4.5 โครงสร้างทางสังคม

4.5.1 การศึกษา

จังหวัดสิงห์บุรีมีบริการการศึกษาเป็น 4 ระดับคือ ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา โดยสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จะขึ้นตรงต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาทั้งนี้ สำนักงานการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษาและเทศบาล

- ระดับก่อนประถมศึกษาถึงประถมศึกษา มีโรงเรียนกระจายตัวอยู่ทุกอำเภอรวม 161 แห่ง แยกเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา 146 แห่ง สำนักงานการศึกษาเอกชน 13 แห่ง และเทศบาลอีก 2 แห่ง

- ระดับมัธยมศึกษา มีโรงเรียนกระจายอยู่ครบทุกอำเภอ โดยที่อำเภอเมืองมีจำนวนโรงเรียน ห้องเรียน ครู และนักเรียนมากที่สุด โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาทั้งจังหวัดมีรวมทั้งสิ้น 13 แห่ง แยกเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน 1 แห่ง และกรมสามัญศึกษาอีก 12 แห่ง ในจำนวนโรงเรียนทั้ง 13 แห่งนี้ เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพียง 8 แห่ง กระจายตัวอยู่ในทุกอำเภอ เฉพาะที่อำเภอเมืองและอำเภอบางระจัน จะมีโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ถึง 2 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงของจังหวัดคือโรงเรียนสิงห์บุรีตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง เพราะนอกจากจะให้บริการแก่ประชาชนภายใน

ในจังหวัดแล้ว ยังมีขอบเขตการให้บริการไปยังจังหวัดข้างเคียงอีกด้วย อย่างไรก็ตามจากที่ได้กล่าวมาแล้วว่า จังหวัดสิงห์บุรีมีความได้เปรียบเชิงที่ตั้งถูกล้อมรอบด้วยจังหวัดที่ใหญ่กว่า ประกอบกับอยู่ไม่ห่างจากกรุงเทพมหานครเท่าใดนัก ทำให้ประชาชนจังหวัดสิงห์บุรี มีโอกาส และทางเลือกที่จะเดินทางไปศึกษาในระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา จากสถานศึกษาภายนอกจังหวัดได้อย่างสะดวกอีกทางหนึ่งด้วย ดังนั้นจึงอาจเป็นเหตุผลประการหนึ่งที่จังหวัดสิงห์บุรีมีจำนวนสถานศึกษาไม่มากนัก โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาจะไม่มีให้บริการประชาชนที่จะใช้บริการจาเป็นต้น

- ระดับอาชีวศึกษา มีสถานศึกษารวม 5 แห่ง เป็นของกรมอาชีวศึกษา 3 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี และวิทยาลัยเกษตรกรรมสิงห์บุรี เป็นของเอกชน 2 แห่งคือ โรงเรียนพาณิชย์การสิงห์บุรีและโรงเรียนบริหารธุรกิจ

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนครู จำนวนนักเรียน และอัตราส่วนครูของนักเรียน 100 คนของจังหวัดสิงห์บุรี แยกตามรายอำเภอ ปี พ.ศ.2533

อำเภอ	จำนวนครู	จำนวนนักเรียน	อัตราส่วน ครู/นักเรียน 100 คน
1. เมือง	1,016	15,155	6.7
2. ค่ายบางระจัน	220	4,042	5.4
3. ท่าช้าง	108	2,739	3.9
4. บางระจัน	292	5,506	5.3
5. พรหมบุรี	220	3,507	6.2
6. อินทร์บุรี	508	9,713	5.2
รวม	2,364	40,662	5.8

ที่มา : สำนักงานจังหวัดสิงห์บุรี

จากการศึกษาถึงศักยภาพในการให้บริการด้านการศึกษาของจังหวัดสิงห์บุรี ทำให้ทราบว่าจำนวนสถานศึกษา จำนวนห้องเรียน ครู และนักเรียนมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดีในเชิงปริมาณ กล่าวคือมีอัตราส่วนที่พอเหมาะไม่มากหรือน้อยเกินไป แต่หากพิจารณาในด้านคุณภาพการศึกษากับความสอดคล้องของความต้องการแล้วพบว่า ยังมีข้อสังเกตอยู่บางประการ นั่นคือ แนวโน้มของการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาเกษตรของวิทยาลัยเกษตรกรรมที่นับวันจะลดบทบาทและความสำคัญลง หลักสูตรดังกล่าวไม่เป็นที่นิยมของประชาชนอีกต่อไป จากสภาพการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงในเชิงสังคมและเศรษฐกิจ อันจะมีผลถึงการปรับเปลี่ยนของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอีกด้วย

สำหรับการให้บริการด้านการศึกษาของจังหวัดสิงห์บุรี มีศูนย์กลางการให้บริการอยู่ในเขตอำเภอเมือง ในปี พ.ศ. 2533 มีสถานศึกษาทุกระดับชั้นและสังกัดรวมทั้งสิ้น 179 แห่ง จำนวนห้องเรียน 1,762 ห้อง จำนวนครู-อาจารย์ 2,915 คน และจำนวนนักเรียน-นักศึกษา 40,662 คน โดยมีสัดส่วนครูอาจารย์ต่อนักเรียน นักศึกษาคือ 1:13

นอกจากบริการการศึกษาในระบบแล้วจังหวัดสิงห์บุรียังมีบริการการศึกษานอกระบบ มีศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสิงห์บุรีทำหน้าที่ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น กับบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม และเศรษฐกิจของสถานศึกษา โดยเฉพาะวิทยาลัยเกษตรกรรมสิงห์บุรีก็เข้ามามีส่วนช่วยการศึกษานอกระบบได้เป็นอย่างดี ตัวอย่างเช่น การจัดหลักสูตรอบรมด้านอาชีพให้กับกลุ่มเกษตรกร แม่บ้านและเยาวชน เป็นต้น

จังหวัดสิงห์บุรีมีศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด 1 แห่ง หอสมุดแห่งชาติ 1 แห่ง ที่อำเภออินทร์บุรีและพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ 1 แห่งที่อำเภออินทร์บุรี

4.5.2 การสาธารณสุข

จังหวัดสิงห์บุรีมีบริการสาธารณสุขอย่างเป็นระบบครอบคลุมทุกพื้นที่ภายในจังหวัด โดยดำเนินการตามโครงการพัฒนา ระบบบริการสาธารณสุข ส่วนภูมิภาค (พ.บ.ส) และนโยบายเร่งรัดของรัฐบาลที่มุ่งเน้นการจัดการสาธารณสุขมูลฐานแก่ประชาชนในระดับหมู่บ้าน โดยอาศัย ผสส. และ อสม. (ผู้สื่อข่าวสาธารณสุขและอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน) เป็นกลไกสำคัญในการดำเนินการ

จังหวัดสิงห์บุรีมีศูนย์กลางการให้บริการสาธารณสุข อยู่ที่อำเภอเมืองและมีศูนย์กลางรองอยู่ที่อำเภออินทร์บุรี โดยมีสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสิงห์บุรี เป็นแกนนำ ด้านสาธารณสุขและการให้บริการสาธารณสุข นอกจากนี้ยังมีภาคเอกชนเข้ามาร่วมให้บริการด้วยในจังหวัดสิงห์บุรี มีโรงพยาบาลเอกชนอยู่หลายแห่งโดยเฉพาะในเขตเทศบาลเมืองสิงห์บุรีและที่อำเภออินทร์บุรี

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการสาธารณสุข โดยกำหนดเป้าหมายที่จะลดอัตราเพิ่มของประชากรให้เหลือร้อยละ 1.2 ในปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 พัฒนาสุขภาพและอนามัยของประชาชน เพื่อลดอัตราป่วยและตายในโรคต่าง ๆ ส่งเสริมสถานบริการให้กับประชาชน เพื่อความอยู่ดีกินดี รวมไปถึงการจัดสภาพแวดล้อมของชุมชนให้เหมาะสม ดังนั้นในการดำเนินงานของชาติ ตัวอย่างเช่น เพิ่มบทบาทเอกชนในการจัดบริการด้านการส่งเสริมสุขภาพ พัฒนาเครือข่ายระบบการส่งต่อผู้ป่วยระหว่างสถานบริการของภาครัฐและระหว่างรัฐกับเอกชน นอกจากนี้ยังเน้นการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์

ในปี พ.ศ. 2534 จังหวัดสิงห์บุรีมีจำนวนสถานบริการสาธารณสุขของภาครัฐ ดังนี้

- โรงพยาบาลทั่วไป 2 แห่ง คือ
 - โรงพยาบาลสิงห์บุรี (จำนวนเตียงรับผู้ป่วยใน 280 เตียง)
 - โรงพยาบาลอินทร์บุรี (จำนวนเตียงรับผู้ป่วยใน 240 เตียง)
- โรงพยาบาลชุมชน 2 แห่ง คือ
 - โรงพยาบาลท่าช้าง (จำนวน 30 เตียง)
 - โรงพยาบาลบางระจัน (จำนวน 10 เตียง)
- โรงพยาบาลสาขา 2 แห่ง คือโรงพยาบาลพรหมบุรี
- สถานีอนามัย 47 แห่ง กระจายอยู่ตามตำบลต่าง ๆ ทุกอำเภอ ยกเว้น

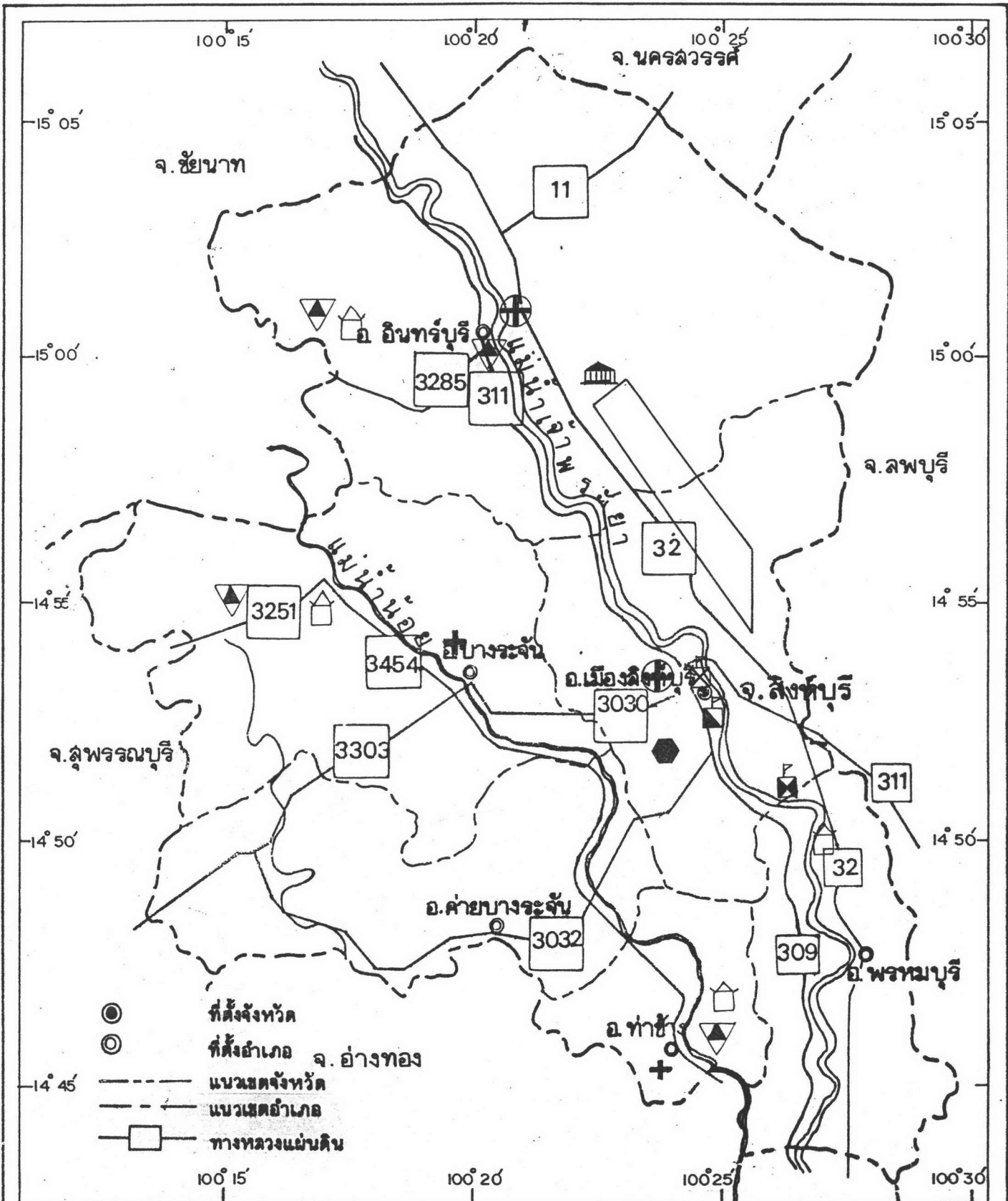
ตำบลที่มีโรงพยาบาลตั้งอยู่แล้ว

นอกจากนี้ยังมีสถานบริการสาธารณสุขของหน่วยงานอื่น ๆ อีกได้แก่สถานบริการสาธารณสุขของเทศบาล โรงพยาบาลเอกชนและคลินิกแพทย์อีกจำนวนมาก กระจายอยู่ตามเทศบาลเมืองสิงห์บุรีและอำเภออินทร์บุรี

4.6 การบริการขั้นพื้นฐาน

4.6.1 ไฟฟ้า

จังหวัดสิงห์บุรีมีการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค 1 แห่งมีบริการการไฟฟ้าครอบคลุมพื้นที่ทุกอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ในปี พ.ศ. 2535 มีจำนวนกระแสไฟฟ้าจำหน่ายให้ผู้ใช้ไฟฟ้า 56.908 ล้านหน่วย และมีรายได้จากการจำหน่ายกระแสไฟฟ้า 96.68 ล้านบาท

การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาจังหวัดสิงห์บุรี

แสดง ที่ตั้งของสาธารณูปการในจังหวัดสิงห์บุรี

สัญลักษณ์

- วิทยาลัยเทคนิค
- วิทยาลัยเกษตรกรรม
- วิทยาลัยอาชีวศึกษา
- ตลาดกลางการเกษตร

- วัด
- โบราณสถาน
- โรงพยาบาล 200 เตียง
- โรงพยาบาล 10 เตียง
- เขตส่งเสริมอุตสาหกรรม
- อำเภอ

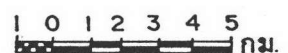
ที่มา : สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

แผนที่

4.14

มาตราส่วน

ตารางที่ 4.12 แสดงการใช้ไฟฟ้าและรายได้จากการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าของ
จังหวัดสิงห์บุรี ปี 2532

อำเภอ	จำนวนกระแสไฟฟ้าที่ จำหน่ายให้ผู้ใช้ไฟฟ้า (หน่วย)	รายได้จากการจำหน่าย กระแสไฟฟ้า (หน่วย)
เมืองสิงห์บุรี	22,051,194	36,646,232.07
อินทร์บุรี	10,606,285	15,894,379.56
พรหมบุรี	3,235,577	5,377,462.32
บางระจัน	4,502,432	6,203,721.65
ค่ายบางระจัน	8,949,748	14,782,572.71
ท่าช้าง	3,158,504	4,510,353.94
รวม	52,503,740	83,414,722.25

ที่มา : สำนักงานกระแสไฟฟ้าจังหวัดสิงห์บุรี

จากตารางจะเห็นว่า โครงสร้างในการบริการกระแสไฟฟ้าของจังหวัดสิงห์บุรีประมาณ 40% จะบริการในเขตอำเภอเมืองสิงห์บุรี รองลงไปประมาณ 19% บริการในเขตอำเภอเมืองอินทร์บุรี และประมาณ 16 % บริการในเขตอำเภอค่ายบางระจัน

4.6.2 การสื่อสาร

การสื่อสารในจังหวัดสิงห์บุรี มีทั้งไปรษณีย์โทรเลขและโทรศัพท์ สามารถติดต่อกันได้ในทั้งภายในจังหวัด และภายนอกจังหวัด รวมถึงการติดต่อกับต่างประเทศด้วย ปัจจุบันจังหวัดสิงห์บุรีมีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 8 แห่ง และที่ทำการไปรษณีย์อนุญาตเอกชน 2 แห่ง คือ

1. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขสิงห์บุรี
2. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขพรหมบุรี
3. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขอินทร์บุรี
4. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขบางระจัน

5. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขสายบางระจัน
6. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขปากบาง
7. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขท่าช้าง
8. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขท่างาม
9. ที่ทำการไปรษณีย์อนุญาตเอกชนปากดง 101
10. ที่ทำการไปรษณีย์อนุญาตเอกชนหัวฝาย 101

ในปี พ.ศ.2534 จังหวัดสิงห์บุรีมีเลขหมายโทรศัพท์จำนวน 3,968 เลขหมาย ส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอเมืองสิงห์บุรี และอำเภออินทร์บุรี

4.6.3 การประปา

จังหวัดสิงห์บุรีมีการประปาซึ่งสังกัดการประปาสวนภูมิภาค อยู่ 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอท่าช้าง อำเภอบางระจัน มีกำลังการผลิตประมาณเดือนละ 132,397 ลูกบาศก์เมตร (การประปาสวนภูมิภาคในอำเภอเมือง และ อำเภอท่าช้าง) สามารถผลิตน้ำประปาได้เพียงพอต่อความต้องการ สำหรับในเขตชุมชนอื่น ๆ มีน้ำประปาของสุขาภิบาลต่าง ๆ บริการให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ยังมีการประปาโรงเรือนที่ดำเนินการตามโครงการอนามัยในเขตท้องที่ต่าง ๆ อีก 145 แห่ง

ตารางที่ 4.12 แสดงสถิติการประปาในจังหวัดสิงห์บุรี ปี 2534

เดือน	กำลังการผลิตต่อเดือน(ม3)	ผู้ใช้น้ำ(ราย)	ให้บริการน้ำบริเวณ	รับน้ำจาก
ตุลาคม 2533	134,950	3,367	ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล	บ่อบาดาล 2 บ่อ
พฤศจิกายน 2533	111,955	3,382		
ธันวาคม 2533	113,278	3,395	"	"
มกราคม 2534	120,218	3,412	"	"
กุมภาพันธ์ 2534	109,528	3,423	"	"
มีนาคม 2534	114,740	3,451	"	"
เมษายน 2534	122,428	3,462	"	"
พฤษภาคม 2534	133,810	3,476	"	"
มิถุนายน 2534	177,054	3,505	"	"
กรกฎาคม 2534	124,513	3,500	"	"
สิงหาคม 2534	124,190	3,523	"	"
กันยายน 2534	129,123	3,535	"	"
รวม	1,455,787	3,535		

ที่มา : การประปาจังหวัดสิงห์บุรี

4.7 ระบบชุมชน

จังหวัดสิงห์บุรี เป็นเมืองเก่าเมืองหนึ่ง สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นก่อนกรุงสุโขทัย เมืองสำคัญในจังหวัดสิงห์บุรีในสมัยนั้นมี 3 เมือง คือ พรหมบุรี สิงห์บุรี และอินทร์บุรี ทั้ง 3 เมืองตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา นอกจากนี้ยังมีแม่น้ำน้อย ซึ่งเป็นแม่น้ำสายสำคัญที่มีชุมชนหลายแห่งอยู่บนฝั่งแม่น้ำน้อย เป็นชุมชนซึ่งเป็นศูนย์กลางคมนาคมทางน้ำที่สำคัญของจังหวัด เช่น ชุมชนโพธิ์สังโฆ ถอนสมอ และสิงห์

ปัจจุบัน จังหวัดสิงห์บุรี มีชุมชนศูนย์กลาง 7 ชุมชน เป็นเทศบาลเมือง 1 แห่ง และ สุขาภิบาล 6 แห่ง ชุมชนแต่ละแห่งมีบทบาทและความสำคัญแตกต่างกันไปตามแหล่งที่ตั้ง กิจกรรมทาง เศรษฐกิจ และสังคม ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรในพื้นที่และบริเวณโดยรอบ

ชุมชนหมายถึง ขอบเขตการปกครองพื้นที่ในรูปแบบเทศบาลและสุขาภิบาล ตลอดจนชุมชน เสนอแนะให้จัดตั้ง เป็นสุขาภิบาลในอนาคต ชุมชนแต่ละแห่งจะมีบทบาทหน้าที่ และโครงสร้างแตกต่างกัน ตามความสำคัญของกิจกรรมทาง เศรษฐกิจ ขนาดประชากร สภาพทางสังคม รวมไปถึงลักษณะทางการบริหารราชการ ชุมชนบางแห่งอาจจะ เป็นศูนย์กลางของกิจกรรมอันหลากหลายในระดับจังหวัด เช่นเดียวกับที่บางชุมชนจะเป็นเพียงศูนย์กลางของการให้บริการในระดับอำเภอ หรือท้องถิ่นเท่านั้น นอกจากนี้ชุมชนที่มีอาณาเขตติดต่อกับหรืออยู่ใกล้เคียงกับชุมชนของจังหวัดอื่น จะทำหน้าที่ครอบคลุมไปถึงชุมชนในเขตจังหวัดนั้นด้วย ซึ่งแสดงถึง เขตอิทธิพลการให้บริการที่กว้างไกล ชุมชนที่มีความเจริญ และมีจำนวนกิจกรรมทาง เศรษฐกิจมาก จะดึงดูด ให้ประชากรอพยพเข้ามาในชุมชนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ความพร้อมทางด้านบริการ พื้นฐานหรือสาธารณูปโภค สาธารณูปการจะเป็นปัจจัยสำคัญต่อการขยายตัวของชุมชน

ด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์และพื้นฐานทาง เศรษฐกิจของจังหวัดสิงห์บุรี ที่มีแม่น้ำสำคัญไหลผ่าน 2 สาย และเป็นที่ราบลุ่มห่านาข้าวผืนใหญ่ ได้ก่อให้เกิดชุมชนที่เกาะตัว 2 ฝั่งแม่น้ำน้อยและแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นชุมชนริมน้ำ ที่อาศัยการคมนาคมขนส่งทางน้ำเป็นเส้นทางหลัก ชุมชนริมน้ำเหล่านี้ เป็นที่รวมของกิจกรรมทางสังคม และ เศรษฐกิจแบบเมือง ต่อมาเมื่อการคมนาคมขนส่งได้พัฒนาจากทางน้ำมาเป็นทางรถยนต์ มีถนนหลายสายเกิดขึ้น ความสำคัญของแม่น้ำที่เคยมีบทบาทต่อการเจริญเติบโตของชุมชนจึงเปลี่ยนไป ชุมชนริมน้ำหลายแห่งไม่ขยายตัว จำนวนประชากรคงที่หรืออาจลดลง ในทางตรงกันข้ามชุมชนบางแห่งมีการขยายตัวออกไปตามแนวถนนที่ตัดผ่าน และมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น ดังนั้นในการวิเคราะห์เพื่อวางผังระบบชุมชนของจังหวัดสิงห์บุรี ใคยนาชุมชนแต่ละแห่งมาพิจารณา จะลำดับความสำคัญจึงต้องอาศัยเทคนิควิธี

ในการบวนการวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของชุมชน ได้แบ่งตัวแปรออก

เป็น 4 กลุ่ม คือ

1. ประชากร พิจารณาข้อมูลความหนาแน่นของประชากร อัตราการเพิ่มของประชากร และส่วนแบ่งการเพิ่มประชากรของแต่ละชุมชน

2. บริการสังคม พิจารณาข้อมูลด้านการศึกษาและสาธารณสุข การศึกษา ได้แก่ จำนวนครูและนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จนถึงอาชีวศึกษา จำนวนสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นต้น ด้านสาธารณสุข ได้แก่ จำนวนแพทย์ จำนวนพยาบาล จำนวนเตียงรับผู้ป่วยในจำนวนคลินิก หรือสถานบริการสาธารณสุข รวมทั้งจำนวนร้านขายยา เป็นต้น

3. เศรษฐกิจ พิจารณาจากรายรับ รายจ่ายของชุมชน จำนวนร้านค้า จำนวนธนาคารพาณิชย์ และสถาบันทางการเงิน จำนวนตลาดสด หรือจำนวนสถานีบริการน้ำมัน เป็นต้น

4. โครงสร้างพื้นฐาน พิจารณาจากข้อมูลการคมนาคมขนส่ง เส้นทางติดต่อระหว่างชุมชน มีสถานีขนส่งหรือไม่ ดูโครงข่ายทางหลวงแผ่นดิน และเส้นทางคมนาคม ปริมาณการใช้ไฟฟ้าประปา ปริมาณการใช้โทรศัพท์ และจำนวนผู้ใช้ รวมไปถึงจำนวนเลขหมายโทรศัพท์ เป็นต้น

จากการศึกษา ผลการวิเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญของชุมชน ทำให้สามารถจำแนกชุมชนทั้ง 7 แห่ง ของจังหวัดสิงห์บุรี ในปี พ.ศ. 2534 ได้ดังนี้ คือ

ชุมชนลำดับที่ 1 มีหนึ่งชุมชน คือ ชุมชนเทศบาลเมืองสิงห์บุรี เป็นชุมชนศูนย์กลางที่สำคัญที่สุดของจังหวัด ทาหน้าที่เป็นศูนย์กลางทางด้านบริหาร บกครอง บริการทางสังคม การพาณิชย์ การท่องเที่ยว และการเงินการธนาคาร ชุมชนแห่งนี้มีเขตอิทธิพลในการบริการให้กับประชากรได้ทั้งจังหวัด ทั้งนี้เนื่องจากระยะระหว่างชุมชนสิงห์บุรีกับชุมชนรองอื่น ๆ ไม่เกิน 20 กิโลเมตร การเดินทางติดต่อเชื่อมร้อยเพื่อการขนส่งผลิตผลทางการเกษตร สามารถกระทำได้อย่างสะดวก ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้เอง ชุมชนอันดับที่ 2 - 4 จึงมีขนาดเล็กและไม่ขยายตัว รวมทั้งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาไม่มีชุมชนเกิดขึ้นใหม่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าระบบชุมชนที่มีอยู่เพียงพอที่จะให้บริการแก่ประชาชนทั้งจังหวัดแล้ว

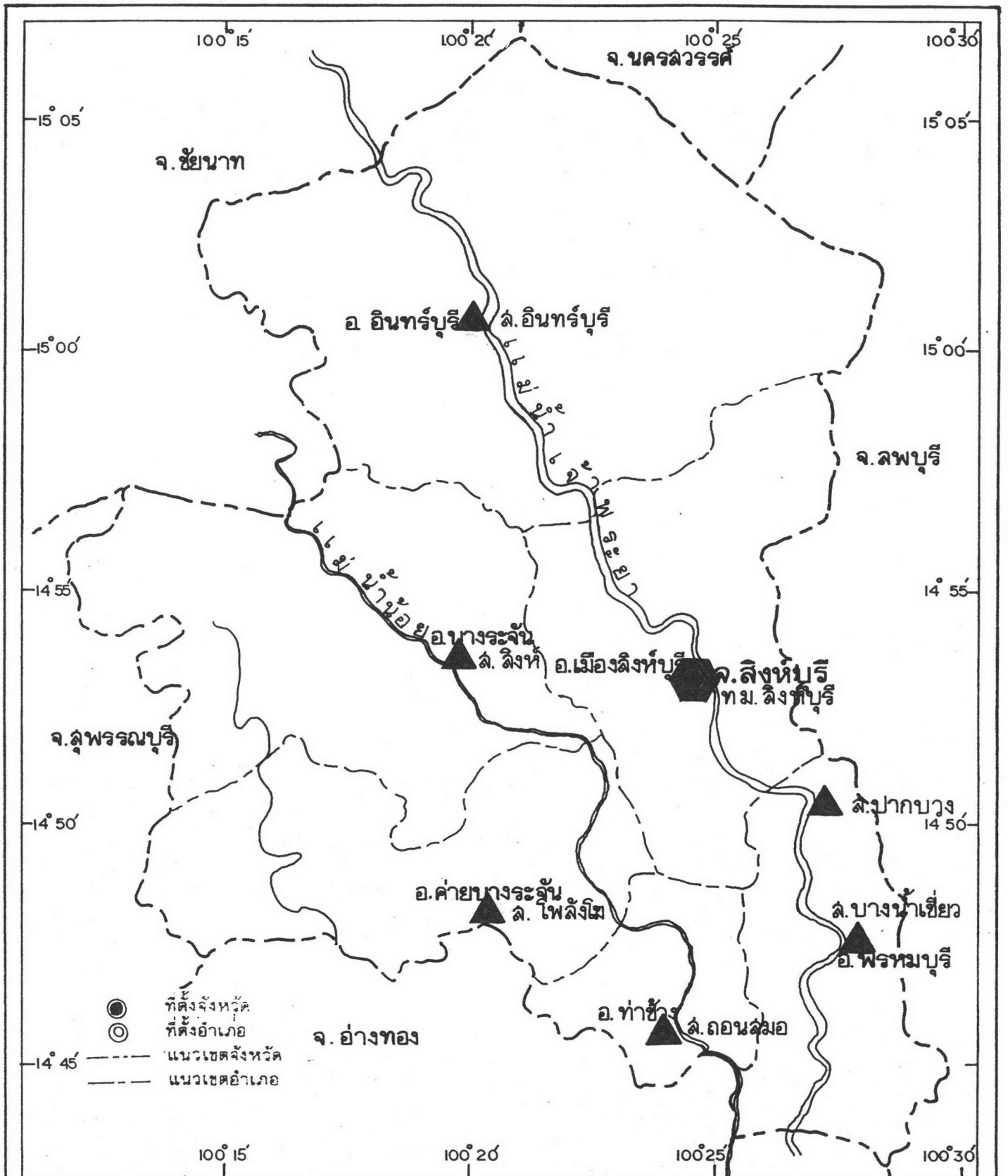
ปัจจุบันชุมชนลำดับที่ 1 ยังคงมีบทบาท และความสำคัญมากที่สุดเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมเกือบทุกอย่าง โดยเฉพาะ เป็นจุดแวะพักของรถโดยสารจากกรุงเทพฯ ไปจังหวัดต่าง ๆ ในภาคเหนือ เป็นที่รวมของผลผลิตทางการเกษตร ทั้งจากจังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัดใกล้เคียงในภูมิภาคเดียวกัน

ชุมชนลำดับที่ 2 มีหนึ่งชุมชน คือ ชุมชนสุขาภิบาลอินทร์บุรี เป็นชุมชนศูนย์กลางที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดสิงห์บุรีทางตอนเหนือ อินทร์บุรีเป็นชุมชนเก่าแก่ ตั้งอยู่บนสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา เคยมีความสำคัญทางด้านการปกครอง ในปัจจุบันเป็น

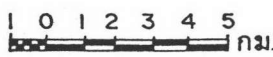
ชุมชน ที่มีเขตอิทธิพลในการให้บริการระดับอำเภอ และบางส่วนของจังหวัดชยนาท เป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลทั่วไป หอสมุดแห่งชาติ และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ชุมชนไม่ค่อยขยายตัว ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะในตัวชุมชนไม่มีสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ทำให้การติดต่อภายในชุมชนทั้งสองฝั่งไม่สะดวกเท่าที่ควร

ชุมชนลำดับที่ 3 มีจำนวนสองแห่ง คือ ชุมชนสุชาภิบาลสิงห์ และชุมชนสุชาภิบาลดอนเสมอ เป็นชุมชนที่ตั้งของอำเภอบางระจัน และท่าช้าง ตามลำดับ จึงมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการบริหาร และบริการในระดับอำเภอ เป็นชุมชนที่มีเนื้อที่กว้าง ประชากรอาศัยหนาแน่น และมีความสำคัญในฐานะเป็นศูนย์รวมสินค้าเกษตรกรรม ชุมชนสุชาภิบาลสิงห์บุรี จะมีรูปแบบการขยายตัวไปตามแนวทางหลวงแผ่นดิน และคลองชลประทานรวมชุมชนไม้ค้ำกับชุมชนชัยสูตร ซึ่งในพื้นที่โครงการชลประทานชัยสูตร แนวโน้มของชุมชนนี้ จะขยายตัวอย่างรวดเร็ว จำนวนประชากรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ชุมชนจะมีความหลากหลายของกิจกรรมทางเศรษฐกิจสูง สำหรับชุมชนสุชาภิบาลดอนเสมอ เป็นชุมชนที่ทำหน้าที่ขนส่งผลผลิตทางการเกษตร จากสวนและนา ออกไปสู่อำเภอ และจังหวัดอื่น ๆ มีโรงสีข้าวขนาดใหญ่หลายแห่ง ชุมชนดอนเสมอ ยังคงพึ่งพาการคมนาคมขนส่งทางน้ำควบคู่ไปกับการคมนาคมขนส่งทางรถยนต์ เนื่องจากชุมชนดอนเสมอ ตั้งอยู่ตอนใต้ของจังหวัดติดต่อกับจังหวัดอ่างทอง จึงมีบทบาทหน้าที่ให้บริการครอบคลุมไปถึงอำเภอที่มีอาณาเขตติดต่อในจังหวัดอ่างทองด้วย เฉพาะในด้านบริการสาธารณสุข

ชุมชนลำดับที่ 4 มีจำนวนสามแห่ง คือ ชุมชนสุชาภิบาลโพธิ์สังโฆ ชุมชนสุชาภิบาลบางน้ำเชี่ยว และสุชาภิบาลปากบาง ชุมชนในกลุ่มนี้จะเป็นชุมชนขนาดเล็ก และตั้งอยู่ไม่ไกลจากชุมชนขนาดใหญ่มากนัก เป็นชุมชนริมน้ำที่ไม่ขยายตัว มีบทบาทและหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการบริการสินค้าขั้นพื้นฐาน เฉพาะสินค้าที่เกี่ยวกับการเกษตร ชุมชนเหล่านี้มีกิจกรรมทางสังคม และเศรษฐกิจน้อย ยกเว้นชุมชนสุชาภิบาลบางน้ำเชี่ยว ซึ่งเป็นที่ตั้งของอำเภอจะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางด้านการบริหาร และปกครอง ในอำเภอพรหมบุรี ชุมชนในลำดับที่ 4 นี้ไม่สามารถพึ่งพาตัวเองได้ทั้งหมด ยังคงต้องใช้บริการจากชุมชนเทศบาลเมืองสิงห์บุรีอีกมาก

การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาจังหวัดสิงห์บุรี

แสดง	ชุมชนศูนย์กลางของจังหวัดสิงห์บุรี	แผนที่	
สัญลักษณ์		4.15	
 เทศบาล ลูกาภิบาล		มาตราส่วน	
ที่มา :	สำนักงานจังหวัดสิงห์บุรี		

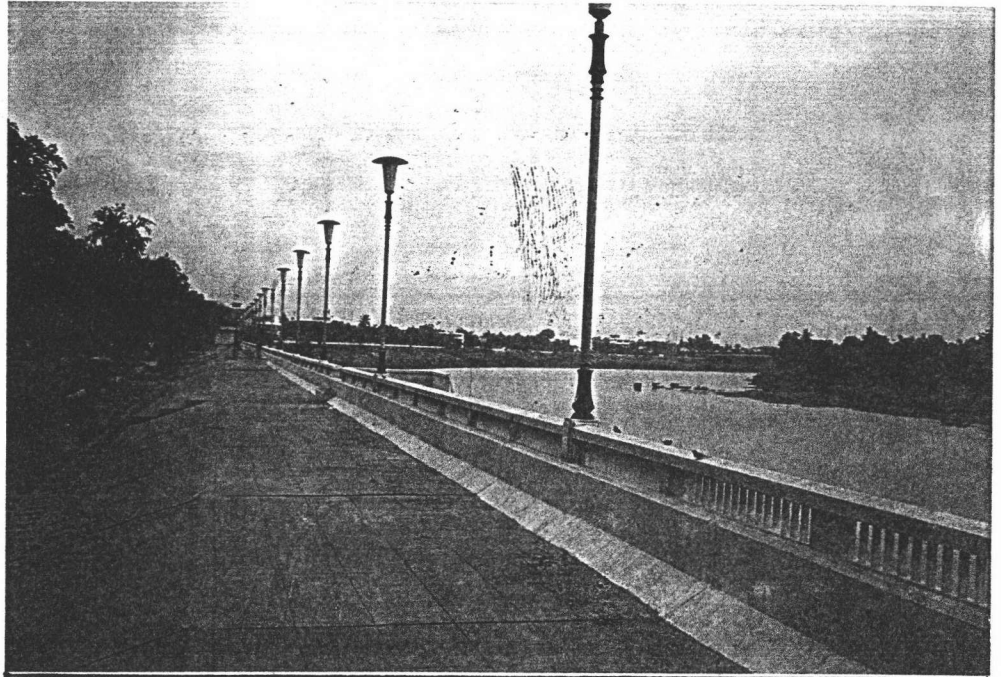
สถานชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสิงห์บุรี

อ. เมือง จ.สิงห์บุรี

สภาพชุมชนและถนนสายหลัก

ในเขตเทศบาลเมืองสิงห์บุรี อ. เมือง จ.สิงห์บุรี

ทัศนียภาพแนวเขื่อนริมแม่น้ำเจ้าพระยา
ในเขตเทศบาลเมืองสิงห์บุรี

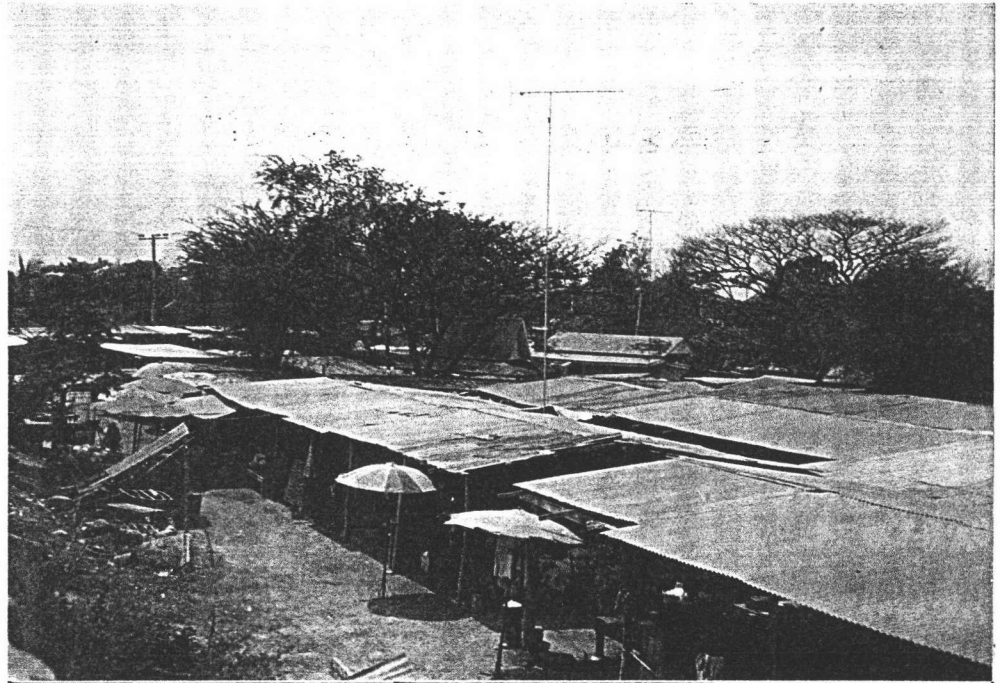
ท่าเรือข้ามฟากและชุมชนบริเวณสุขาภิบาลอินทร์บุรี
ด้านฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา

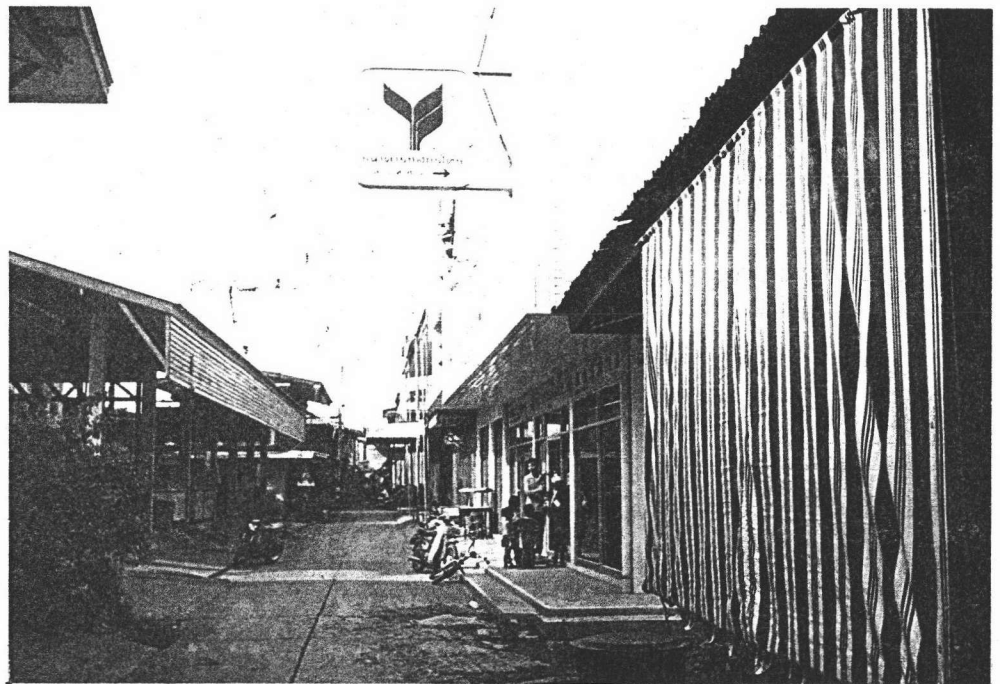
ชุมชนสุขาภิบาลอินทร์บุรี ด้านฝั่งตะวันออก
ของแม่น้ำเจ้าพระยา
อ.อินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี

โรงเรียนสหราษฎร์วิทยา สถานศึกษาเอกชน
ชุมชนสุขาภิบาลอินทร์บุรี อ.อินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี

ชุมชนสุขาภิบาลโพสังโฆ
อ.ค่ายบางระจัน จ.สิงห์บุรี

สภาพชุมชนสุขาภิบาลดอนสมอ
อ.ท่าช้าง จ.สิงห์บุรี

ชุมชนสุขาภิบาลปากบาง
อ.พรหมบุรี จ.สิงห์บุรี

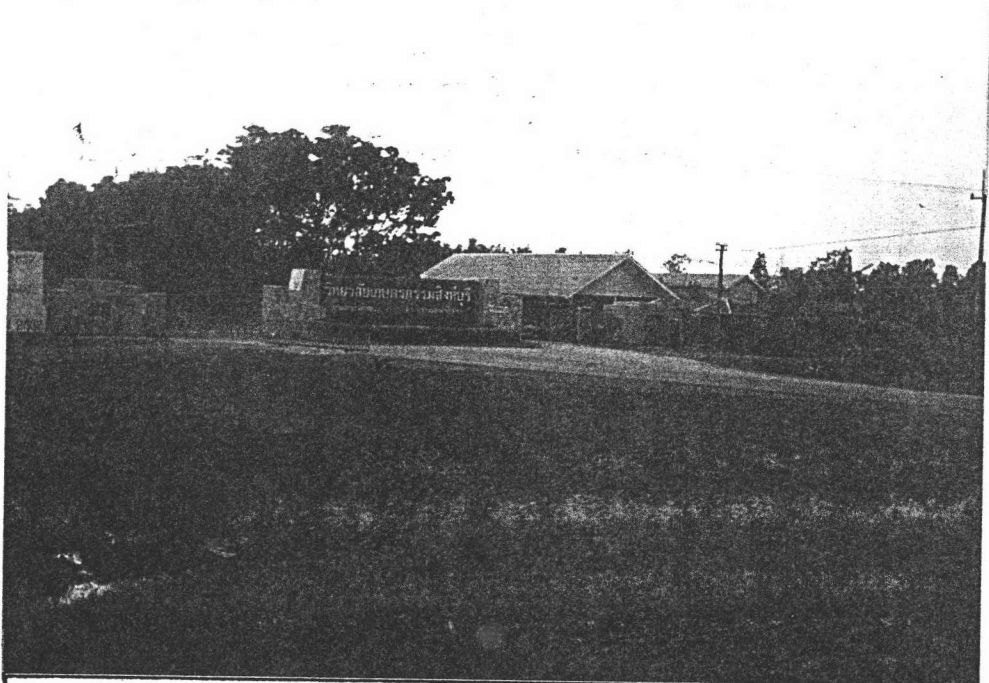

ของฝากและที่ระลึก ขนมเปี๊ยะดั้งเดิม
ในเขตสุขาภิบาลปากบาง อ.พรหมบุรี จ.สิงห์บุรี

แหล่งวิปัสสนากรรมฐานพระอาจารย์จรัส

วัดอัมพวัน อ.พรหมบุรี จ.สิงห์บุรี

สถานศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรมสิงห์บุรี

อ.เมือง จ.สิงห์บุรี